

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Barbora Melková

**Komparativní analýza trestněprávní úpravy
nekonsensuální pornografie**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 17. května 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 312.226 znaků včetně mezer.

Barbora Melková

V Praze dne 17. května 2024

Poděkování

Ráda bych poděkovala JUDr. Andree Beranové, Ph.D., za odborné vedení práce, cenné rady a podnětné připomínky, jakož i za laskavý a vstřícný přístup, kterého se mi při zpracování vždy dostalo. Otevřená platforma pro diskusi problematiky mi v práci výrazně napomohla.

Za lásku a podporu v průběhu celého studia ze srdce děkuji mamince, babičce i oběma sestrám, i když si musely často klepat na čelo, co to zase plácám o těch paragrafech.

Dále děkuji Štěpánce, Janče, Barče a Erzsice za to, že si našly čas na revizi práce, abych mohla klidně spát s pocitem, že si budoucí publikací snad neuříznu veřejnou ostudu.

Poděkování směřuji i svým známým a kolegům, zejména Honzovi Kurníkovi, Tomovi Knapovi a Naty Kurkové, kteří vždy vyslyšeli mé dotazy a neváhali pomoci ženě v nesnázích. Zvláštní poděkování posílám JUDr. Bc. Michaele Dvořákové, která mi poskytla cenný vhled do problematiky a podněty k zamyšlení.

Za poslední dynamické měsíce děkuju Pětě, za všechno.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 FENOMÉN NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE.....	9
1.1 VYMEZENÍ POJMU NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE	9
1.2 ŠKODLIVÉ DOPADY NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE.....	15
1.2.1 NEGATIVNÍ DŮSLEDKY V SOCIÁLNÍ A PSYCHICKÉ SFÉŘE JEDNOTLIVCE	15
1.2.2 SEKUNDÁRNÍ VIKTIMIZACE OBĚTÍ.....	19
1.3 SHRNUTÍ K FENOMÉNU NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE	23
2 MOŽNOSTI OCHRANY PŘED NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIÍ V ČESKÉ REPUBLICCE	
DE LEGE LATA.....	25
2.1 TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCE NEKONSENSUÁLNÍHO ZÍSKÁNÍ PRAVÉHO INTIMNÍHO ZÁZNAMU	28
2.1.1 POŠKOZENÍ CIZÍCH PRÁV DLE § 181 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	28
2.1.2 PORUŠENÍ TAJEMSTVÍ DOPRAVOVANÝCH ZPRÁV DLE § 182 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	31
2.1.3 PORUŠENÍ TAJEMSTVÍ LISTIN A JINÝCH DOKUMENTŮ UCHOVÁVANÝCH V SOUKROMÍ DLE § 183 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU.....	32
2.1.4 NEOPRÁVNĚNÝ PŘÍSTUP K POČÍTAČOVÉMU SYSTÉMU A NEOPRÁVNĚNÝ ZÁSAH DO POČÍTAČOVÉHO SYSTÉMU NEBO NOSIČE INFORMACÍ DLE § 230 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	35
2.1.5 TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S DĚTSKOU PORNOGRAFIÍ	37
2.1.6 DÍLČÍ ZÁVĚR K TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCI NEKONSENSUÁLNÍHO ZÍSKÁNÍ PRAVÉHO INTIMNÍHO ZÁZNAMU	38
2.2 TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCE VYTVOŘENÍ FALEŠNÉHO INTIMNÍHO ZÁZNAMU	38
2.2.1 POŠKOZENÍ CIZÍCH PRÁV DLE § 181 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	39
2.2.2 TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S DĚTSKOU PORNOGRAFIÍ	40
2.2.3 DÍLČÍ ZÁVĚR K TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCI VYTVOŘENÍ FALEŠNÉHO INTIMNÍHO ZÁZNAMU	40
2.3 TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCE NEKONSENSUÁLNÍHO ZPŘÍSTUPNĚNÍ INTIMNÍHO ZÁZNAMU	41
2.3.1 POŠKOZENÍ CIZÍCH PRÁV DLE § 181 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	41
2.3.2 POMLUVA DLE § 184 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	54
2.3.3 ŠÍŘENÍ PORNOGRAFIE DLE § 191 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	56
2.3.4 TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S DĚTSKOU PORNOGRAFIÍ	60
2.3.5 DÍLČÍ ZÁVĚR K TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCI NEKONSENSUÁLNÍHO ZPŘÍSTUPNĚNÍ INTIMNÍHO ZÁZNAMU	62
2.4 TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCE TYPICKÝCH DOPROVODNÝCH JEDNÁNÍ	63
2.4.1 TRESTNÉ ČINY, JEJICHŽ OBJEKTEM JE SVOBODNÉ ROZHODOVÁNÍ ČLOVĚKA	63
2.4.2 POMLUVA DLE § 184 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	65
2.4.3 NEBEZPEČNÉ VYHROŽOVÁNÍ DLE § 353 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	66
2.4.4 NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ DLE § 354 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU.....	67
2.4.5 DÍLČÍ ZÁVĚR K TRESTNĚPRÁVNÍ RELEVANCI TYPICKÝCH DOPROVODNÝCH JEDNÁNÍ	67
2.5 SHRNUTÍ MOŽNOSTÍ OCHRANY PŘED NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIÍ V ČESKÉ REPUBLICCE DE LEGE LATA.....	68

3	KOMPARACE ZAHRANIČNÍCH PRÁVNÍCH ÚPRAV	69
3.1.	NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE JAKO PORUŠENÍ SOUKROMÍ.....	69
3.1.1	ŠPANĚLSKO.....	69
3.1.2	DALŠÍ STÁTY.....	75
3.2	NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE JAKO SEXUÁLNÍ TRESTNÝ ČIN.....	77
3.2.1	ANGLIE A WALES	77
3.2.2	DALŠÍ STÁTY.....	82
3.3	STÁTY S ODLIŠNÝM ČI NEJEDNOZNAČNÝM PŘÍSTUPEM	83
3.3.1.	NĚMECKO	83
3.3.2.	DALŠÍ STÁTY.....	87
3.4	SHRNUTÍ KOMPARACE ZAHRANIČNÍCH PRÁVNÍCH ÚPRAV	89
4	ÚVAHY K ČESKÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVĚ NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE DE LEGE FERENDA.....	90
4.1	NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFIE V NÁVRHU SMĚRNICE O POTÍRÁNÍ NÁSILÍ VŮČI ŽENÁM A DOMÁCÍHO NÁSILÍ	90
4.2	TRESTNÝ ČIN POTÍRAJÍCÍ NEKONSENSUÁLNÍ PORNOGRAFII DE LEGE FERENDA	94
4.2.1	OBJEKT	94
4.2.2	SUBJEKT	95
4.2.3	OBJEKTIVNÍ STRÁNKA.....	97
4.2.4	SUBJEKTIVNÍ STRÁNKA	107
4.2.5	TRESTNÍ SAZBA.....	111
4.2.6	VYBRANÉ PROCESNĚPRÁVNÍ SOUVISLOSTI.....	111
4.3	AKTUÁLNÍ NÁVRH NOVÉHO TRESTNÉHO ČINU <i>ZNEUŽITÍ IDENTITY K VÝROBĚ PORNOGRAFIE A JEJÍ ŠÍŘENÍ</i> DLE § 191A TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	113
4.3.1	OBCENÉ PŘIPOMÍNKY	113
4.3.2	NAVROVANÉ ZNAKY SKUTKOVÉ PODSTATY	116
4.4	SHRNUTÍ ÚVAH K ČESKÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVĚ <i>DE LEGE FERENDA</i>	120
	ZÁVĚR.....	122
	SEZNAM ZKRATEK.....	127
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	129
	ABSTRAKT	145
	ABSTRACT.....	146

Úvod

Předkládaná diplomová práce se věnuje problematice tzv. nekonsensuální pornografie (NCP),¹ populárně známé spíše pod nepřesným pojmem *revenge porn*. Tento fenomén pojímá různé způsoby vytváření, získávání a sdílení intimních záznamů, aniž by k takovému jednání udělila souhlas osoba na těchto záznamech zachycená. Autorka práce považuje toto téma za vysoce aktuální, protože rozmach digitálních technologií nepřinesl pouze inovace a růst, ale i nové prostředky pro páchání škodlivých činů, které svou intenzitou a dosahem mohou velmi závažně zasáhnout do života jednotlivců. Ačkoli k podobným činům docházelo už v minulosti, právě moderní technologické prostředky jejich páchání výrazně zjednodušují a rozšiřují. Přesto v České republice doposud nebylo tématu věnováno tolik pozornosti.

Právo za společenskými proměnami – pozitivními i negativními – přirozeně často pokulhává. S každým novým či exponenciálně vzrůstajícím jevem je proto nutno vyhodnotit, zda mu právo stačí. Záporná odpověď by totiž nutně znamenala potřebu právní stav zrevidovat a adaptovat.

V této souvislosti si tak autorka práce klade následující výzkumné otázky:

1. Dokáže aktuální právní úprava, zejména ta trestněprávní, přiléhavě a dostatečně reagovat na specifika a společenskou škodlivost NCP?
2. Pokud nikoliv, jaká jiná řešení se pro ochranu před těmito činy nabízejí a které řešení je vhodné zvolit v českém právním kontextu?

Pro zodpovězení těchto otázek autorka práci rozdělila do čtyř kapitol tak, aby na sebe vzájemně navazovaly a každá z nich stavěla na předpokladech zjištěných v částech předchozích.

První kapitola se proto zaměří na zkoumání samotného fenoménu NCP a jeho specifických projevů. Součástí proto bude pátrání po vhodném názvu a adekvátním uchopení tohoto jevu, jakož i představení typových forem jednání, které pod jeho pokrytí spadají. Na takto definovanou problematiku naváže popis škodlivých dopadů, se kterými se zasažené osoby musejí potýkat, z čehož lze odvozovat odpovídající míru společenské škodlivosti jevu. Zahrnuta bude i otázka sekundární viktimizace, která je s tématem často spojena. Účelem této kapitoly je tak patřičné vymezení a představení zkoumaného jevu. S ohledem na povahu této části je užíváno zejména metody deskripce.

---

¹ V souladu s vymezením v seznamu zkratk bude autorka pro pojem užívat zkratku NCP. Pouze výjimečně je zde v úvodu a na začátku první kapitoly uveden název plný, aby byl čtenář uveden do problematiky.

Druhá kapitola vyhodnotí právní zakotvení fenoménu, a to zejména z hlediska práva trestního. Proto nejprve ověří trestněprávní relevanci NCP optikou principu *ultima ratio*, k čemuž využije poznatky zjištěné v kapitole první. V návaznosti na to bude přistoupeno k posouzení aplikovatelnosti současných trestných činů na jednotlivé formy NCP. Cílem je zjistit, které trestné činy a s jakým úspěchem mohou být v tématu uplatněny. Jinými slovy tedy ověřit jejich přiléhavost a dostatečnost, pokud jde o míru pokrytí a poskytovanou ochranu. Jelikož totiž v České republice neexistuje speciální skutková podstata zaměřená na NCP, může na něj být reagováno logicky jedině prostřednictvím obecnějších či jinak zaměřených ustanovení. To vyvolává potřebu identifikace případných mezer či nesrovnalostí, které tímto mohou vznikat. Dominantní výzkumnou metodou proto v této kapitole bude metoda analytická.

Ve třetí kapitole se autorka obrátí do zahraničí, aby identifikovala jiné přístupy, které pro potírání NCP mohou být zvoleny, a vyhodnotila jejich účinnost. Pro tento účel bude zváženo, které postoje jsou k problému nejčastěji zaujímány, co je pro ně příznačné a jaké to má praktické důsledky. Výše uvedené bude autorka zjišťovat s přihlédnutím k tomu, jaká jsou specifika celého fenoménu NCP. Cílem je vyhledat vhodné prvky, které by v závislosti na výsledcích druhé kapitoly této práce mohly či měly být implementovány i do české právní úpravy, jakož také identifikovat prvky nevhodné, jejichž zahrnutí je nezbytné se vyhnout, aby byla tuzemská ochrana co nejefektivnější. Autorka se tak opře zejména o metodu komparace.

V závěrečné čtvrté kapitole autorka formuluje vlastní návrhy *de lege ferenda*, kterými by mělo být na popisovaný fenomén reagováno v českém právním řádu. Pro tyto účely autorka vyhodnotí poznatky nabyté v předchozích částech práce, ze kterých vyvodí konečné závěry. V úvahu budou vzaty současné právní realie českého kontextu, které tyto výsledky mohou ovlivňovat, zejména pak aktuální vývoj legislativy, která se diskutované oblasti dotýká. Hlavní slovo si proto v této kapitole vezme metoda syntetická.

Pro přehlednost jsou všechny kapitoly doplněny o dílčí shrnutí vyhodnocených poznatků. Kapitola druhá pro svou délku a strukturu obsahuje krátká shrnutí i v podkapitolách.

Využití zdroje pak budou odpovídat potřebám jednotlivých kapitol. Proto bude pro popis fenoménu využito primárně zdrojů zahraničních, které jsou na rozdíl od těch českých početné. Analýza české a zahraniční právní úpravy bude vycházet z odpovídajících legislativních, doktrinárních a judikatorních podkladů. Překlad cizojazyčných zdrojů je proveden autorkou s částečným využitím umělé inteligence tak, aby kombinace lidského porozumění a schopnosti

strojového překladu umožnila co nejpřesnější výsledek. Poslední kapitola si za svůj základ vezme zejména východiska kapitol předchozích.

V souhrnu autorka práce necílí pouze na trestněprávní zhodnocení komentovaného fenoménu, ale i posílení debaty o tématu jako takovém. Ta se doposud vyskytovala spíše sporadicky. Její rozvíření je nyní nejen vhodné, ale již nezbytné, což potvrzují i současné legislativní iniciativy, které práce adresuje.

1 Fenomén nekonsensuální pornografie

Předmětem této práce je v obecné rovině získání a šíření intimních záznamů bez souhlasu osoby, která je na těchto záznamech zachycena, a další bezprostředně související jednání.² Společným aspektem, který je zároveň tím nejproblematictější, je právě absence konsensu vyobrazené osoby a narušení nejintimnější sféry soukromí v sexuální oblasti.³ Různorodost projevů tématicky spadajících pod tuto problematiku si pak vyžaduje bližší vymezení relevantních východisek celého fenoménu.

1.1 Vymezení pojmu nekonsensuální pornografie

Úskalí celé problematiky začíná už u samotné definice a pojmosloví. Teorie totiž zdaleka není jednotná v tom, jak popisovaný komplex jednání nazývá. V akademických textech se běžně setkáme s pojmy jako *non-consensual pornography* (NCP, nekonsensuální pornografie)⁴ či *non-consensual distribution of an intimate image* (nekonsensuální šíření intimních záznamů).⁵ Tyto akcentují právě stěžejní absenci souhlasu. Řada autorů si pak oblíbila pojem *image-based sexual abuse*⁶ (též *IBSA*, v češtině sexuální zneužívání založené na obrazovém znázornění⁷). Pro jejich sexuální podtext totiž značná část teorie tyto činy vnímá jako jeden z druhů sexuálního násilí a uvedený termín má tuto skutečnost viditelně odrážet.⁸

Stručný exkurz užívanými pojmy nelze zakončit bez zmínky o tom nejrozšířenějším a zároveň nejkontroverznějším z nich, a sice *revenge porn* (u nás též porno pomsta⁹). Tento pojem si hojně osvojila média a oblíben je zejména mezi laickou veřejností.¹⁰ Pojem se ale zaslouženě dočkal

---

² V tomto smyslu bývá celá problematika nejjednodušeji definována. Srov. např. POWELL, Anastasia; SCOTT, Adrian; FLYNN, Asher and HENRY, Nicola. *Image-based sexual abuse: An international study of victims and perpetrators. A Summary Report*. Online, report. Melbourne: RMIT University, 2020, s. 2 [cit. 2023-04-09].

³ CITRON, Danielle Keats and FRANKS, Mary Anne. Criminalizing Revenge Porn. Online. *Wake Forest Law Review*. 2014, vol. 49, s. 346 [cit. 2024-01-20].

⁴ BJARNADÓTTIR, María Rún. Does the Internet Limit Human Rights Protection? The Case of Revenge Porn. Online. *Journal of Intellectual Property, information Technology and E-Commerce Law*. 2016, vol. 7, iss. 3, s. 205 [cit. 2023-10-11].

⁵ CROFTS, Thomas and KIRCHENGAST, Tyrone. A Ladder Approach to Criminalising Revenge Pornography. Online. *The Journal of Criminal Law*. 2019, vol. 83, iss. 1, s. 87. [cit. 2023-10-11].

⁶ POWELL, SCOTT, FLYNN and HENRY, op. cit., s. 2

⁷ DVOŘÁKOVÁ, Michaela. Revenge porn a deepfakes: Ochrana soukromí v éře moderních technologií. Online. *Revue pro právo a technologie*. 2020, roč. 11, č. 22, s. 55 [cit. 2023-09-10].

⁸ Srov. např. MCGLYNN, Clare; RACKLEY, Erika a HOUGHTON, Ruth. Beyond 'Revenge Porn': The Continuum of Image-Based Sexual Abuse. Online. *Feminist Legal Studies*. 2017, vol. 25, iss. 1, s. 26 [cit. 2024-01-24]. Dále např. CITRON and FRANKS, op. cit., s. 362.

⁹ DLOUHÁ, Marie; SVATOŠOVÁ, Michaela a TENGLEROVÁ, Hana. *Analýza genderově podmíněného kybernásilí v ČR*. Online, výzkumná zpráva. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016, s. 12 [cit. 2023-09-12].

¹⁰ DVOŘÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 54.

kritiky pro svůj zavádějící charakter, jelikož evokuje motivaci právě ve formě pomsty.¹¹ A skutečně, pokud bychom pojem vyhledali na internetu, dočetli bychom se, že jde o „*sexuální snímky nebo videa, která zobrazují určitou osobu a která bývalý partner této osoby umístil na internet, aby ji potrestal nebo jí ublížil.*“¹² Toto pojetí vychází z archetypického případu, kdy jsou intimní snímky konsensuálně pořizovány či zpřístupňovány v průběhu partnerského vztahu a po jeho konci jeden z partnerů záznamy zveřejní, aby se druhému pomstil.¹³ Škála možných motivací k takovému jednání však může být velmi pestrá, od snahy získat prestiž v určité skupině¹⁴ přes vidinu finančního zisku¹⁵ až po již diskutované zneužití prostředku pro vydírání nebo šikanu.¹⁶ Nemusí se tak jednat jen o pomstu. Kromě toho je navíc nesprávné omezovat chápání pojmu jen na prostředí partnerských vztahů¹⁷ či jen na šíření záznamu.

V akademické sféře se tak pro jeho nepřesnost zavedly výše uvedené preciznější pojmy. Termín *revenge porn* však i přesto nadále plní roli jakési mediální zkratky.¹⁸ Právě zavedenost pojmu *revenge porn* a nejednotnost dalšího užívaného pojmosloví potom vedla k tomu, že ani odborné kruhy z jeho užívání zcela neustoupily a naopak jsou všechny jmenované termíny často vnímány jako vzájemně zaměnitelné.¹⁹ Tomu napomohla i skutečnost, že někteří autoři svolili k širšímu vymezení pojmu, které jde nad rámec jeho původního obsahu.²⁰

Pátrání po vhodném termínu je tak v případě této problematiky poměrně obtížným úkolem. Ačkoli *revenge porn* sbírá zdaleka nejvíce kritických hlasů, nebyly jich zcela ušetřeny ani shora zmíněné pojmy *NCP* a *IBSA*, ač stále platí za termíny mnohem přesnější. Některými autory je problematicky vnímán prvek pornografie, který kromě *revenge porn* užívá i *NCP*. Ten totiž

---

¹¹ BJARNADÓTTIR, op. cit., s. 205.

¹² V originále: „*private sexual images or films showing a particular person that are put on the internet by a former partner of that person, as an attempt to punish or harm them.*“ Srov. *Revenge Porn*. Online. In: Cambridge Dictionary. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/revenge-porn> [cit. 2023-09-12].

¹³ CROFTS and KIRCHENGAST, op. cit., s. 88.

¹⁴ KUČEROVÁ, Štěpánka. Kriminalizace nekonsensuální pornografie pohledem právní úpravy Anglie a Walesu, USA a České republiky. *Trestněprávní revue*. 2022, roč. 21, č. 2, s. 95.

¹⁵ HENRY, Nicola; POWELL, Anastasia and FLYNN, Asher. *Not Just 'Revenge Pornography': Australians' Experiences of Image-Based Abuse. A Summary Report*. Online, report. Melbourne: RMIT University, 2017, s. 3 [cit. 2024-01-20].

¹⁶ Ibidem, s. 3.

¹⁷ HAYNES, Jason. Legislative Approaches to Combating 'Revenge Porn': A Multijurisdictional Perspective. Online. *Statute Law Review*. 2018, vol. 39, iss. 3, s. 320 [cit. 2023-11-17].

¹⁸ DVOŘÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 55.

¹⁹ Srov. např. CITRON and FRANKS, op. cit., s. 346: „[b]ecause the term “revenge porn” is used so frequently as shorthand for all forms of nonconsensual pornography, we will use it interchangeably with nonconsensual porn.“

²⁰ Srov. např. MANIA, Karolina. Legal Protection of Revenge and Deepfake Porn Victims in the European Union: Findings From a Comparative Legal Study. Online. *Trauma, Violence, & Abuse*. 2022, vol. 25, iss. 1, s. 117: „,[t]he term “revenge porn” is a term that refers to the abuse of rights in the form of non consensual intimate image dissemination“ [cit. 2024-04-09].

může evokovat běžně známou komerční pornografii, ačkoli obsahově pojem neodpovídá tomu, co si průměrný člověk pod takovým výrazem představí. Takto šířené snímky pak skutečně nemusí a mnohdy nejsou vytvářeny a sdíleny za účelem sexuálního uspokojení.²¹ *IBSA* zase užívá výrazu sexuálního zneužívání a stojí na narativu sexuálního násilí, do kterého však nebudou zapadat všechny situace, např. nekonsensuální sdílení fotky s kamarády, aby se sdílející pochlubil s novou známostí.²² Ani z takto širokého výběru tak není docela možné vybrat jediný zcela korektní pojem, který by problém vykreslil naprosto přesně.

S ohledem na to, že cílem této práce je pojmout uvedenou problematiku z trestněprávního hlediska, avšak komplexně, zvolila autorka právě pojem *nekonsensuální pornografie* užívaný ve zkratce *NCP*. Byť se autorka ztotožňuje s výhradami, které k termínu byly vysloveny, vnímá jej za nejneutrálnější a tedy vhodný pro komplexní akademickou analýzu. Absence souhlasu je navíc typická pro všechny druhy jednání, které bychom pod zkoumaný fenomén zařadili. I s přihlédnutím ke zmíněné zaměnitelnosti jednotlivých termínů tak bude pro účely této práce sloužit jako zastřešující pojem pro fenomén jako celek.

Hledat přiléhavý název se může zdát samoúčelné, ovšem jediné vyhovující pojmenování problému nasměruje diskuse a hodnocení jevu vhodným směrem, právně i společensky.

S tím souvisí i potřeba řádné identifikace všech aspektů tohoto fenoménu a jejich dopadů. Ty totiž hrají stěžejní roli pro vyhodnocení legislativního rámce, který bude později adresován. Pro uspokojivé objasnění problematiky a navazující analýzu je tak vhodné přistoupit k typologii běžně se vyskytujících případů. Za nejpriléhavější autorka práce považuje typologii rozdělující relevantní jednání na:

- a) *nekonsensuální získání intimního záznamu,*
- b) *vytvoření falešného intimního záznamu a*
- c) *nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu.*

S ohledem na příznačné aspekty, které všechny výše uvedené typy *NCP* často doprovází, lze rozlišit ještě dodatečnou kategorii:

---

²¹ HENRY, POWELL and FLYNN, op. cit., s. 3.

²² CROFTS and KIRCHENGAST, op. cit., s. 94.

d) *jednání doprovázející NCP.*²³

Kategorie a) *nekonsensuální získání intimního záznamu* zahrnuje škálu jednání, při kterých si osoba obstarává intimní snímky jiného bez jeho souhlasu. Typicky se sem řadí focení či natáčení jiných osob při svlékání bez jejich vědomí (např. v šatnách nebo na toaletách) či tzv. *upskirting* a *downblousing* (pořizování snímků pod oblečením osoby, typicky pod sukni nebo šaty, respektive tričkem).²⁴ Patřit sem bude i získání snímků, které sice vyobrazená osoba dobrovolně vytvořila, ale uchovávala je v soukromí, které někdo jiný narušil. Příkladem může být neoprávněné vniknutí do počítačového systému, mobilu či korespondence.

Pod typ b) *vytvoření falešného intimního záznamu* lze zařadit čím dál rozšířenější pornografická *deepfake* videa (upravená videa, která pomocí velmi realistických montáží obličejů vzbuzují dojem, že se v nich vyskytuje konkrétní osoba, která však video nikdy nenatočila)²⁵ nebo aktuálně hojně rozšířené tzv. svlékací aplikace, které po poskytnutí libovolné fotky člověka vytvoří jeho nahý snímek.²⁶

Kategorie c) *nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu* pak pojme jakékoli způsoby neoprávněného zpřístupnění intimního záznamu, bez ohledu na to, zda se jedná o intimní záznam falešný, nekonsensuálně získaný či klidně původně poskytnutý konsensuálně, který však měl být uchován soukromě. Rozsah zpřístupnění se může pohybovat od zpřístupnění jedné osobě až po velké masy, od jednorázového zobrazení až po elektronické zaslání a vyvěšování.²⁷ Zařadit sem lze i sekundární šíření, tedy sdílení již jednou zveřejněného záznamu, kterým je dosah a újma ještě zvýrazněna.²⁸ Z pohledu škodlivosti a možných důsledků jednotlivé formy zpřístupnění jistě nejsou rovnocenné, všechny způsoby však mohou

---

²³ Typologie vychází z obdobného rozdělení v publikaci POWELL, Anastasia and HENRY, Nicola. Beyond 'Revenge Pornography'. In: POWELL, Anastasia and HENRY, Nicola. *Sexual Violence in a Digital Age*. Online. London: Palgrave Macmillan UK, 2017, s. 120 [cit. 2023-09-11]. S obdobnou typologií pracuje v českém prostředí též DVOŘÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 59.

²⁴ FISICO, Rebecca and HARKINS, Leigh. Technology and Sexual Offending. Online. *Current Psychiatry Reports*. 2021, vol. 23, iss. 9, s. 59 [cit. 2023-09-12]. Reálný případ srov. ČTK. *Muž v Madridu nahlížel pod sukni stovkám žen. Nahrávky dával na internet*. Online. In: iDNES.cz. 22. 8. 2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/madrid-muz-natacel-zeny-upskirting-spanelsko-police-sexualni-obtezovani.A190822_110117_zahranicni_kha [cit. 2024-02-03].

²⁵ DVOŘÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 53.

²⁶ Ve vyhledávači lze snadno najít nejen samotné aplikace, ale i jejich srovnání, doporučování a hodnocení. Příkladem může být WILPERT, Chris Von. *7 Best Nudify Apps 2024 (#1 AI Nudifier For Photos)*. Online. In: Content Mavericks. 15. 5. 2024. Dostupné z: <https://contentmavericks.com/best-nudify-app/>. [cit. 2024-05-16].

²⁷ CROFTS and KIRCHENGAST, op. cit., s. 94.

²⁸ ŽIVKOVIĆ, Ivana; ČUBRILO Valentina and DUJIĆ, Katarina. 'Revenge Porn': An Exploration into Redefinition in the Interest of Changing Legislation. Online. Bruxelles: European Judicial Training Network (EJTN), nedatováno, s. 6 [cit. 2024-03-10].

být právně relevantní. Z tohoto důvodu autorka nepovažuje za žádoucí definici problému *a priori* zužovat pouze na zveřejnění s velkým dosahem. Proto bude v práci užívat primárně neutrálních pojmů, jako je *zpřístupnění* či *sdílení*. V rámci úvah o možném právním zakotvení jevu však rozdíly mezi jednotlivými formami samozřejmě budou reflektovány. Typickým příkladem takového zpřístupnění může být konsenzuální zaslání sexuálního snímku v rámci důvěrného vztahu a následné sdílení této fotografie na internetu po skončení vztahu. Od tohoto případu se odvíjí i zmíněný pojem *revenge porn*. Tento druh jednání je zároveň nejproblematictější co se týče právní kvalifikace a následků jako je sekundární viktimizace.

Činy patřící pod typ *d) jednání doprovázející NCP* sice zpravidla nespočívají v nekonsenzuálním získání ani šíření snímků, ale často se v souvislosti s těmito jednáními vyskytují. Typově se tak může jednat například o různé formy vyhrožování, vydírání nebo pomluvy. Pachatel takto zneužívá snímků, které už má k dispozici. Typicky si hrozbou jejich zpřístupnění snaží vynutit zaslání peněz, setrvání ve vztahu, sex apod. (tzv. sextortion).²⁹ Pokud ke zpřístupnění dojde, může být jejich sdílení doprovázeno nepravdivými či urážlivými komentáři, které mají pro vyobrazenou osobu další negativní důsledky.³⁰ Dle přesvědčení autorky je tato kategorie k jádru věci spíše doplňková, byť je i tak důležitá. Nejedná se totiž o jednání, která by tvořila samotnou podstatu NCP, i když je pravdou, že si pachatel tímto způsobem může vynutit i zaslání dalších intimních snímků. Taková jednání se však mohou vyskytovat i v jiných kontextech a stejně tak může k NCP dojít i bez nich. Každopádně jde o jednání, která jsou v této souvislosti značně rozšířená a závadná, a proto je žádoucí v práci věnovat patřičnou pozornost i jim.³¹

Je třeba zdůraznit, že uvedené kategorie (kromě typu *d*), který je jen doprovodný) jsou různé projevy téhož fenoménu. NCP různými způsoby zasahuje práva vyobrazené osoby, ve všech případech však dochází k nerespektování nutnosti jejího souhlasu, což ústí v narušení její intimity, sexuálního soukromí a lidské důstojnosti. Skutečnost, že jsou oběti³² často vystaveny

---

²⁹ HENRY, POWELL and FLYNN, op. cit., s. 3.

³⁰ CITRON and FRANKS, op. cit., s. 353.

³¹ POWELL, SCOTT, FLYNN and HENRY, op. cit., s. 14.

³² Autorka bude v práci převážně užívat pojmu *oběť*, namísto *poškozený*, leda by se pohybovala v procesněprávním kontextu, citovala některá rozhodnutí apod. Vychází z toho, že „[o]běť by se tak vedle jejího procesního postavení (jako poškozená osoba) měla stát subjektem (adresátem) zvláštní péče ze strany státu.“ Plošné užití procesního pojmu *poškozený* by nereflektovalo všechny v práci popisované situace. Srov. GŘIVNA, Tomáš. § 2 [Vymezení pojmů]. In: GŘIVNA, Tomáš; ŠÁMAL, Pavel; VÁLKOVÁ, Helena et al. *Oběti trestných činů. Komentář*. 2. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 24, marg. č. 5 [cit. 2023-10-10].

kombinaci těchto jednání,³³ svědčí o jejich společném jmenovateli, když je popisují jako jeden celkově propojený zážitek.³⁴ Současná právní realita tak pro uchopení vyžaduje rozčlenění jevu na jednotlivé formy, realita obětí zase vnímání jejich propojenosti. Autorka proto k NCP přistoupí jako ke komplexnímu fenoménu, pro jehož porozumění a vyhodnocení je nutno adresovat jeho jednotlivé formy a projevy. Pro přehlednost a celistvost analýzy tak bude pracováno s nastíněnou typologií tak, aby mohly být navazující závěry vyhodnoceny v celkovém kontextu.

Výzkumy k četnosti NCP mívají omezený rozsah, protože jsou typicky prováděny na vzorku konkrétní oblasti či věkové skupiny, takže je k nim takto třeba přistupovat. Pro představu o rozšíření fenoménu však uvádějí, že s některým z projevů NCP se setkala až 10 % populace;³⁵ při zahrnutí doprovodných jednání dokonce až dvojnásobek.³⁶ Tento podíl má navíc stoupající tendenci.³⁷ Za výrazným nárůstem případů navíc stojí i pandemie covid-19, která velkou část životů přesunula do online prostoru.³⁸

Je-li vymezen název sledovaného fenoménu, jeho projevy a četnost, zbývá už jen vyjasnit pojem předmětného záznamu, snímku či materiálu, jehož získání či zpřístupnění je kritické. To zpravidla zahrnuje jak fotografii, tak video,³⁹ případně i audiozáznam.⁴⁰ Nejednotné však může být pojetí povahy těchto záznamů. Standardně je pozornost soustředěna na sexuální kontext a v takovém případě bývají definice obdobné. Běžně *sexuální* či *intimní povaha* v tomto smyslu zahrnuje záznamy zachycující osobu při sexuální aktivitě či zobrazující její genitálie nebo anální oblast, nahé či zakryté spodním prádlem, jakož i nahá ženská prsa. Některá pojetí však výraz intimitnosti rozšiřují nad rámec sexuálního kontextu. Hovoří například o zachycení při

---

³³ RACKLEY, Erika; MCGLYNN, Clare; JOHNSON, Kelly; HENRY, Nicola; GAVEY, Nicola et al. Seeking Justice and Redress for Victim-Survivors of Image-Based Sexual Abuse. Online. *Feminist Legal Studies*. 2021, vol. 29, no. 3, s. 297-298 [cit. 2023-11-11].

³⁴ RIGOTTI, Carlotta and MCGLYNN, Clare. Towards an EU criminal law on violence against women: The ambitions and limitations of the Commission's proposal to criminalise image-based sexual abuse. Online. *New Journal of European Criminal Law*. 2022, vol. 13, iss. 4, s. 458 [cit. 2024-04-21].

³⁵ SPARKS, Brandon. A Snapshot of Image-Based Sexual Abuse (IBSA): Narrating a Way Forward. Online. *Sexuality Research and Social Policy*. 2022, vol. 19, iss. 2, s. 690 [cit. 2024-01-30].

³⁶ HENRY, POWELL and FLYNN, op. cit., s. 5.

³⁷ CARTER, Chance. An Update on the Legal Landscape of Revenge Porn. Online. In: National Association of Attorneys General. 16. 11. 2021. Dostupné z: <https://www.naag.org/attorney-general-journal/an-update-on-the-legal-landscape-of-revenge-porn/> [cit. 2023-09-10].

³⁸ WARD, Zara. Intimate image abuse, an evolving landscape. Online, report. Exeter: Revenge Porn Helpline, 2020, s. 6 [cit. 2023-10-10].

³⁹ HENRY, N. and ASHER, F. Image-Based Sexual Abuse: Online Distribution Channels and Illicit Communities of Support. *Violence Against Women* [online]. 2019, vol. 25, iss. 6, s. 1933 [cit. 2023-10-20]. Dále též HENRY, Nicola and POWELL, Anastasia. Sexual Violence in the Digital Age. Online. *Social & Legal Studies*. 2016, vol. 25, iss. 4, s. 402 [cit. 2023-10-17].

⁴⁰ RIGOTTI and MCGLYNN, op. cit., s. 472.

aktu, který se běžně nevykonává na veřejnosti (např. tedy též sprchování nebo užívání toalety).⁴¹ Další text však bude pojednávat zejména o šíření snímků intimních ve smyslu NCP, tedy se sexuálním podtextem. Ty jsou svým výskytem a významem hlavní podstatou celého problému. Výrazy jako *intimní* či *sexuální snímky, záznamy, materiály* apod. pak budou užívána jako synonyma.

1.2 Škodlivé dopady nekonsensuální pornografie

Všechny formy NCP jsou spojeny s nepřipustným zásahem do práv obětí. Ten nastává již nekonsensuálním pořízením či jiným vytvořením záznamu, tím spíše, je-li dále uchováván.⁴² Takové záznamy, stejně jako ty původně konsensuální, navíc často slouží k dalšímu šíření nebo zneužití v podobě vydírání. Jednotlivé projevy NCP i jevy doprovodné jsou tedy často provázány a způsobená újma je tak výsledkem jejich vzájemného působení. Nejznatelněji se ovšem škodlivé dopady materializují při nekonsensuálním sdílení intimních záznamů, a proto se analýza dopadů zaměří nejvíce na tento kontext.

Významný vzestup NCP v online prostoru totiž ve velkém odhalil, jak závažné důsledky může toto jednání mít. Digitální svět nelze zastavit ani umlčet. S ohledem na jeho povahu tak bude tento zásah více či méně trvalý. S NCP se navíc pojí i nemalá míra sekundární viktimizace. Středem pozornosti jsou často okolnosti vzniku snímku či jeho povaha, ze kterých je usuzováno na problematické chování oběti. Nejen, že je tímto škodlivé jednání pachatele relativizováno (ne-li rovnou legitimizováno), díl viny je současně přesunut na bedra osoby, která byla jednáním viktimizována. Nezanedbatelná část případů je navíc na vůli oběti zcela nezávislá.

Identifikovat negativní důsledky a jejich rozsah je nezbytné pro posouzení společenské škodlivosti. Výsledek šetření pak může sloužit jako výchozí bod pro trestněprávní zhodnocení.

1.2.1 Negativní důsledky v sociální a psychické sféře jednotlivce

Negativní dopady NCP se projevují v mentální i sociální sféře obětí. Ačkoli je NCP stále se rozvíjícím fenoménem, je čím dál častěji předmětem vědeckého bádání. Široká škála jeho dopadů tak již byla zdokumentována.

---

⁴¹ CROFTS and KIRCHENGAST, op. cit., s. 94.

⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2015, sp. zn. 4 Tdo 843/2015-37.

U obětí byly vysledovány závažné dopady na duševní zdraví, jako je rozvoj úzkosti, deprese a post-traumatické stresové poruchy.⁴³ U některých se vyskytne neustálá potřeba kontrolovat online prostor pro ujištění, zda se tam (opět) nějaký záznam neobjevil.⁴⁴ Právě skutečnost, že jiná osoba má záznamy stále k dispozici, může být zdrojem ještě výraznějšího zesílení úzkosti. Oběti popisují, že pocit ztráty kontroly je jedním z nejtraumatičtějších aspektů viktimizace.⁴⁵

Záznamy bývají často sdíleny s kontaktními údaji obětí, které běžně zahrnují jméno osoby, odkaz na její sociální profil nebo adresu, někdy dokonce též informaci o zaměstnavateli.⁴⁶ To vede nejen k ponížení takto exponované osoby, ale i k povzbuzení ostatních k jejímu kontaktování a obtěžování.⁴⁷ Někteří pachatelé zacházejí až tak daleko, že sami zakládají falešné profily obětí na sociálních sítích a spolu se sexuálními snímky jménem oběti sdílejí též nabídky sexu.⁴⁸ Oběti se poté kromě samotné skutečnosti, že jejich sexuální snímky kolují po internetu, musejí prát i s opakovaným kontaktováním a obtěžováním ze strany cizích osob. Jsou tak zpravidla vystaveny sexuálním požadavkům, ale též nadávkám, výhrůžkám a ponižování. Takové osoby pak můžou být donuceny až ke změně bydliště či kontaktních údajů.⁴⁹ Ohromný otřes ve sféře duševního zdraví poté u některých osob vede až k sebevražedným myšlenkám.⁵⁰ Není bohužel výjimečné, že tyto myšlenky nesetrvávají pouze v abstraktní rovině. Případů, které končí sebevraždou viktimizovaných osob, je celá řada.⁵¹

---

⁴³ CITRON and FRANKS, op. cit., s. 348. Dále též BATES, Samantha. Revenge Porn and Mental Health: A Qualitative Analysis of the Mental Health Effects of Revenge Porn on Female Survivors. Online. *Feminist Criminology*. 2017, vol. 12, iss. 1, s. 31 [cit. 2023-10-09].

⁴⁴ KAMAL, Mudasir and NEWMAN, William. J. Revenge Pornography: Mental Health Implications and Related Legislation. Online. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online*. 2016, vol. 44, iss. 3, s. 362 [cit. 2023-09-24].

⁴⁵ BATES, op. cit., s. 34.

⁴⁶ KAMAL and NEWMAN, op. cit., s. 361.

⁴⁷ CAMPBELL, Julia K.; POAGE, Sydney McCartin; GODLEY, Sophie and ROTHMAN, Emily F. Social Anxiety as a Consequence of Non-consensually Disseminated Sexually Explicit Media Victimization. Online. *Journal of Interpersonal Violence*. 2022, vol. 37, iss. 9-10, s. 2 [cit. 2024-09-05]. Dále též HENRY, Nicola and FLYNN, Asher. Image-Based Sexual Abuse: Online Distribution Channels and Illicit Communities of Support. Online. *Violence Against Women*. 2019, vol. 25, iss. 16, s. 1943 [cit. 2024-09-05].

⁴⁸ BATES, op. cit., s. 33.

⁴⁹ SALTER, Michael and CROFTS, Thomas. Responding to revenge porn: challenges to online legal impunity. Online. *New Views on Pornography: Sexuality, Politics, and the Law*. 2015, s. 236 [cit. 2023-10-25].

⁵⁰ FRANKS, Mary Anne. Drafting an Effective 'Revenge Porn' Law: A Guide for Legislators. Online. *SSRN Electronic Journal*. 2015, s. 11 [cit. 2023-10-25].

⁵¹ Srov. např. LIMÓN, Raúl. *Imágenes sexuales que destruyen y matan*. Online. In: El País. 26. 6. 2022. Dostupné z: <https://elpais.com/tecnologia/2022-06-26/imagenes-sexuales-que-destruyen-y-matan.html#> [cit. 23-03-29]. Dále též MACKINTOSH, Thomas. *Boyfriend regrets circulating student revenge porn video, inquest told*. Online. In: BBC News. 5. 4. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-60986945> [cit. 23-03-29].

Jeden z nejrozšířenějších následků jsou pak také problémy s důvěrou. Oběti popisují celkovou ztrátu důvěry v ostatní, a to zejména v reakci na zradu od blízké osoby.⁵² Právě zklamání důvěry se považuje za jednu z příčin, které u obětí přispívají ke zmíněnému rozvoji úzkosti a deprese.⁵³ Trpí pak také ztrátou důstojnosti a jistoty.⁵⁴

Oběti se kromě psychologických potíží potýkají též s problémy v oblasti sociálních vztahů. Obecně trpí pocity izolace,⁵⁵ zasažených oblastí je však hned několik.⁵⁶

a) strach chodit na veřejnost

Oběti mají pocit, že celý svět snímky viděl a celý svět je soudí. Z toho pak pramení i strach chodit na veřejnost. Obavy, jak je teď ostatní budou vnímat, patří mezi ty nejtraumatičtější aspekty spojené s NCP. Jedna z obětí dokonce uvedla, že „byla znásilněna, když jí bylo 15 let, ale alespoň o tom nikdo nevěděl“.⁵⁷

b) strach vstupovat do vztahů

Rozšířené je i narušení schopnosti angažovat se ve vztazích. Oběti se často izolují od vztahů současných, aby se vyvarovaly konfrontaci, a vyhýbají se navazování vztahů nových, aby nemusely odkrýt svou identitu. Již popsaná ztráta důvěry k lidem představuje významnou překážku i v navazování vztahů romantických. Potíže spojené se vztahy tak přímo ovlivňují romantický život dotčené osoby, ale také vazby přátelské a rodinné.⁵⁸

c) strach ucházet se o novou práci

Následky NCP se ovšem projevují i v zaměstnání. Již byla zdokumentována řada případů, kdy poté, co se zaměstnavatel o podobných záznamech dozvěděl, došlo k ukončení pracovního poměru z jedné či druhé strany.⁵⁹ Významné jsou však zejména problémy s hledáním zaměstnání nového. Je již naprosto běžné, že zaměstnavatelé prověřují potenciální zaměstnance na sociálních sítích. Vědomí toho, co zaměstnavatel na internetu může nalézt, je pro oběti

---

⁵² CAMPBELL, POAGE, GODLEY, and ROTHMAN, op. cit., s. 3.

⁵³ BATES, op. cit., s. 30.

⁵⁴ FRANKLIN, Zak. Justice for Revenge Porn Victims: Legal Theories to Overcome Claims of Civil Immunity by Operators of Revenge Porn Websites. Online. *California Law Review*. 2014, vol. 102, iss. 5, s. 1309 [cit. 2023-09-26].

⁵⁵ KAMAL and NEWMAN, op. cit., s. 362.

⁵⁶ CAMPBELL, POAGE, GODLEY, and ROTHMAN, op. cit., s. 9.

⁵⁷ Ibidem, s. 9.: „I was raped when I was 15 years old, but at least no one knew about it.“

⁵⁸ HAYNES, op. cit., s. 322.

⁵⁹ MCKINLAY, Tahlee and LAVIS, Tiffany. Why did she send it in the first place? Victim blame in the context of ‘revenge porn’. Online. *Psychiatry, Psychology and Law*. 2020, vol. 27, iss. 3, s. 388 [cit. 2024-10-04].

zdrojem úzkostí a brání jim v hledání nové práce.⁶⁰ Právě význam digitální stopy je jeden z hlavních důvodů, proč někteří přistoupí až k tak zásadnímu kroku, jako je změna jména.⁶¹

d) *strach říct si o pomoc*

Konečně bývají oběti poměrně zdrženlivé co se vyhledání pomoci týče. Pocity studu a ponížení jim brání v tom, aby se o pomoc přihlásily.⁶² Zároveň není neobvyklé, že jsou oběti viněny za to, že vznik snímku dopustily či jej samy pořídily a sdílely, i když se jednalo o sdílení s pro ně důvěryhodnou osobou (k tomu blíže následující podkapitola 1.2.2). Právě šíření ze strany blízké osoby však negativní následky NCP ještě zesiluje.⁶³

Zdráhat se věc řešit není v oblasti sexuality neobvyklé. Proto nutno podotknout, že doktrína nepřehlédla nápadné podobnosti mezi negativními následky NCP a „tradičních“ sexuálních trestných činů.⁶⁴ V obou případech mezi příznačné důsledky patří deprese, post-traumatická stresová porucha či vysoká úroveň stresu, jakož i sebeobviňování.⁶⁵ Oběti bojují o zachování vlastní integrity, potýkají se s pocity bezmoci a méněcennosti.⁶⁶ Právě narušení sexuální autonomie a zásah do tělesného soukromí je společným jmenovatelem obou skupin.⁶⁷ Lidská důstojnost v sexuální oblasti je negativně dotčena ve všech těchto případech. S ohledem na charakter zásahu a jeho důsledky tak někteří autoři NCP považují za jednu z forem sexuálního násilí (odtud též již zmiňovaný pojem *image-based sexual abuse*).⁶⁸

Trestné činy sexuální povahy tradičně patří mezi ty nejvíce zraňující. Například znásilnění je označováno jako druhý nejzávažnější trestný čin hned po trestném činu vraždy.⁶⁹ Skutečnost, že se NCP vyznačuje obdobnými dopady na psychiku obětí, ukazuje, o jak závažný čin se jedná.

---

⁶⁰ CAMPBELL, POAGE, GODLEY, and ROTHMAN, op. cit., s. 11.

⁶¹ KAMAL and NEWMAN, op. cit., s. 363.

⁶² WARD, op. cit., s. 20.

⁶³ GASSÓ, Aina M.; MUELLER-JOHNSON, Katrin and GÓMEZ-DURÁN, Esperanza L. Victimization as a Result of Non-Consensual Dissemination of Sexting and Psychopathology Correlates: An Exploratory Analysis. Online. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021, vol. 18, iss. 12, s. 10 [cit. 2024-09-10].

⁶⁴ V českém kontextu trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti v hlavě III. zvláštní části TrZ.

⁶⁵ BATES, op. cit., s. 33-34.

⁶⁶ KAMAL and NEWMAN, op. cit., s. 362.

⁶⁷ MCGLYNN, Clare a RACKLEY, Erika. Image-Based Sexual Abuse. Online. *Oxford Journal of Legal Studies*. 2017, vol. 37, iss. 3, s. 535 [cit. 2023-10-20].

⁶⁸ MCGLYNN, RACKLEY and HOUGHTON, op. cit., s. 36.

⁶⁹ DRÁPAL, Jakub. *Tresty za znásilnění jsou druhé nejpřísnější po vraždě*. Online, výzkumná zpráva. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2023, s. 11. Dostupné z: https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/LDH_4_23.pdf. [cit. 2024-05-06].

Co se konečně týče společenské dimenze problému, výzkumy dovozují, že se *de facto* jedná o genderový problém. V drtivé většině případů jsou totiž oběťmi NCP ženy, zatímco muži jejich fotky zveřejňují.⁷⁰ Některé zdroje přisuzují ženským obětem dokonce až 90% podíl ze všech případů.⁷¹ Z tohoto důvodu pak NCP bývá vnímána i jako genderově podmíněné násilí. Oddělení rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR takto problematiku NCP zahrnuje do analýzy genderově podmíněného kybernásilí v ČR, například vedle zneužití sextingu a vydírání či vyhrožování sexuálním násilím.⁷² Obdobně problém vnímají i evropské instituce, když jej Evropská unie zařadila mezi násilí vůči ženám⁷³ a Rada Evropy označila za „*sexistické zneužívání sociálních médií*“, které je také formou násilí.⁷⁴

U NCP tak lze vysledovat závažné dopady na psychickou i sociální sféru oběti. Identifikované důsledky vykazují podobnosti s tradičními sexuálními trestnými činy a čin bývá pojímán jako genderově podmíněné násilí.

1.2.2 Sekundární viktimizace obětí

A proč takový záznam daná osoba vůbec vytvářela nebo posílala? Otázka, která se téměř s jistotou objeví, otevře-li komentáře u jakéhokoliv medializovaného případu NCP. Zejména u snímků, které byly původně vytvořeny konsensuálně, je poměrně pevně zakotvena představa, že tomu oběť šla sama naproti. Někdy je dokonce původní souhlas s vytvořením či soukromým zasláním snímku vnímán jako jakýsi bílý šek k jeho dalšímu použití. Představa o nějaké formě zavinění oběti se však vyskytuje i u ostatních typů NCP. To se poté nutně odráží v přístupu k obětem.

Řeč je o tzv. *victim blaming*, fenoménu, při kterém je oběti dáváno za vinu, že se zraňující čin stal a že se stal zrovna jí.⁷⁵ Oběti konstantně potvrzují, že hodnocení ve smyslu „můžeš si za to sám/sama“, přichází jak od rodiny či přátel, tak též policistů, advokátů nebo soudců.⁷⁶

To má v důsledku velké dopady zejména na ochotu věc nahlásit nebo využít právní podpory. Oběť je přesvědčena, že ji ostatní odsoudí, a proto je ohledně vyhledání pomoci velmi

---

⁷⁰ WARD, op. cit., s. 6. Dále též MCGLYNN, RACKLEY and HOUGHTON, op. cit., s. 34.

⁷¹ FRANKS, op. cit., s. 10.

⁷² DLOUHÁ, SVATOŠOVÁ a TENGLEROVÁ, op. cit., s. 2.

⁷³ Srov. čl. 5 návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

⁷⁴ Srov. doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2019)1 ze dne 27. 3. 2019, prevence a potírání sexismu, s. 12.

⁷⁵ GRUBB, Amy and TURNER, Emily. Attribution of blame in rape cases: A review of the impact of rape myth acceptance, gender role conformity and substance use on victim blaming. Online. *Aggression and Violent Behavior*. 2012, vol. 17, iss. 5, s. 444 [cit. 2023-09-25].

⁷⁶ CAMPBELL, POAGE, GODLEY, and ROTHMAN, op. cit., s. 12.

zdrženlivá.⁷⁷ Rozhodne-li se oběť i přesto věc nahlásit, může docházet k tomu, že policií není situace brána příliš vážně.⁷⁸ V individuální rovině jde o nebezpečný jev, který již utrpenou újmu ještě více prohlubuje. V širším kontextu pak neohlašování a zlehčování přispívá k dalšímu rozrůstání problému, když může být NCP vnímána jako neškodná či dokonce legitimní. Kromě ovlivnění celkové představy o fenoménu navíc zkresluje i povědomí o jeho četnosti.

Zdá se však, že míra *victim blaming* může záviset i na některých objektivních skutečnostech. Projevuje se to například při porovnání případů, kdy je osoba na snímcích spoře oděna, a případů, kdy je osoba zcela nahá. V druhém případě je oběť vnímána jako promiskuitnější a tím pádem i více obviněnihodná.⁷⁹ Kritičtěji je pak také nahlíženo na osoby, které snímek samy zaslaly v rámci vztahu, který má krátkého trvání, na rozdíl od vztahů dlouhodobých.⁸⁰

I zde tak lze vysledovat podobnosti s tradičními trestnými činy sexuální povahy. Sekundární viktimizace je jev, který se u sexuálních trestných činů vyskytuje poměrně pravidelně.⁸¹ Obdobně, u obětí znásilnění často vyvstávají otázky, proč šla oběť v noci domů sama, kolik vypila alkoholu nebo co měla na sobě.⁸² Opakovaná viktimizace ze strany okolí se i v těchto případech negativně propisuje do ochoty věc nahlásit a řešit.⁸³ I v souvislosti s typickými sexuálními trestnými činy tak výzkumy dlouhodobě upozorňují na to, že jde o jev nežádoucí.⁸⁴ Ač obecně nelze jednání oběti zcela přehlížet, není možné čin pachatele touto optikou legitimizovat či zlehčovat.

V případě NCP i tradičních sexuálních trestných činů tak lze vysledovat paralelu mezi negativním hodnocením oběti, která je vnímána jako nedostatečně obezřetná. Tyto totožné tendence jsou také jeden z argumentů, který podporuje teze o tom, že by měla být NCP považována za formu nekontaktního sexuálního násilí.

---

⁷⁷ CAMPBELL, POAGE, GODLEY, and ROTHMAN, op. cit., s. 12.

⁷⁸ BATES, op. cit., s. 40.

⁷⁹ MCKINLAY and LAVIS, op. cit., s. 390.

⁸⁰ STARR, Tegan and LAVIS, Tiffany. Perceptions of Revenge Pornography and Victim Blame. Online. *International Journal of Cyber Criminology*. 2018, vol. 12, iss. 2, s. 434 [cit. 2023-04-10].

⁸¹ CAMPBELL, Rebecca and RAJA, Sheela. Secondary Victimization of Rape Victims: Insights From Mental Health Professionals Who Treat Survivors of Violence. Online. *Violence and victims*. 1999, vol. 14, iss. 3, s. 261 [cit. 2023-10-21].

⁸² MCKINLAY and LAVIS, op. cit., s. 391.

⁸³ KRAHÉ, Barbara. Societal Responses to Sexual Violence Against Women: Rape Myths and the “Real Rape” Stereotype. Online. In: KURY, Helmut; REDO, Sławomir and SHEA, Evelyn. (eds.). *Women and Children as Victims and Offenders: Background, Prevention, Reintegration*. Cham: Springer International Publishing, 2016, s. 672 [cit. 2023-09-09].

⁸⁴ Srov. např. CAMPBELL and RAJA, op. cit., s. 261.

Neuposílat jiným intimní záznamy jistě může být jedno z preventivních opatření k předcházení NCP. Ani zachování veškeré opatrnosti však stačit nemusí. Samotné vytvoření snímků může proběhnout bez souhlasu či vědomí vyobrazované osoby. V dnešní době pak není výjimečné, že snímky ani nemusí být pravé. Proti již zmíněné technologii *deepfakes*, která během pár vteřin vytvoří falešné snímky a videa s obličejem kohokoli, prakticky neexistuje obrana.

V této souvislosti je nezbytné upozornit i na již zmiňované aplikace, které zvládnou „svléknout“ libovolnou osobu jedním kliknutím. Postačí nahrát fotografii obličeje a aplikace si přimyslí tělo. Výsledkem je *de facto* neexistující osoba vzniklá spojením šablonovitého nahého těla a poskytnutého snímku obličeje. To však třetí osoba, ke které se takový snímek dostane, neví, a snímky tak mají často stejný efekt jako ty reálné. Již existuje celá řada aplikací, jejichž jediným účelem je vytvářet falešné nahé snímky. Tyto už jsou natolik rozvinuté, že je často prakticky nemožné na první pohled nepravost snímku rozpoznat. Čestnou výjimku představují aplikace, které jsou natolik úzce zaměřené, že umí pracovat jen s databázemi ženských těl. I při nahrání mužského obličeje mu tak přiřknou tělo nahé ženy. Ač se výsledný produkt může zdát směšným, samotná existence těchto programů je spíše alarmující. Potvrzuje totiž, že poptávka po nahých snímcích je zaměřena zejména na ženskou nahotu.⁸⁵ Toto koresponduje s výše nastíněnými tezemi, že NCP jako fenomén je genderově podmíněný problém.

S neustálým rozvojem umělé inteligence, jejíž používání už dávno není jen výsadou pro vyvolené, lze navíc očekávat příchod dodatečných funkcí i propracovanějších výsledků. Obrana prakticky neexistuje, protože výskyt fotografií v internetovém prostoru už je dnes zcela standardní, byť by se jednalo třeba jen o snímky pracovní. To potvrzuje i vyjádření policie, která pro deníkový článek uvedla, že: „[d]oporučení, jak předcházet tomu, aby se vaše publikované fotografie nestaly materiálem pro podobnou montáž, policie nemá. Podle Moravčíka [policejní mluvčí Ondřej Moravčík, pozn. autorky] žádná preventivní rada neexistuje, jelikož aplikace dokáže vytvořit montáž z jakékoliv volně přístupné fotky, a to s využitím minima zdrojových dat.“⁸⁶

---

⁸⁵ Například aplikace DeepNude.ca hned na hlavní stránce odpovídá na otázku, zda zvládne svléknout i muže, a přiznává, že prvotním záměrem vůbec nebylo využití aplikace na mužská těla. Srov. DEEPNUDE. Deepnude. Online. © 2024. Dostupné z: <https://deepnude.ca/>. [cit. 2023-11-10].

⁸⁶ KULASOVÁ, Magdalena. „Byt teenager, zhroutila bych se.“ Svlekači aplikace už mají dopady i v Česku. Online. In: Seznam zprávy. 21. 10. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-byt-teenager-zhroutila-bych-se-svleka-ci-aplikace-uz-maji-dopady-i-v-cesku-238660> [cit. 2023-10-24].

Obzvlášť problematická je jednoduchost používání těchto programů zejména s ohledem na to, že nelze zabránit ani vzniku falešných snímků nezletilých. Mají-li dopady NCP závažné důsledky pro vnímání vlastní identity a mentální zdraví, u nezletilých to platí dvojnásob.⁸⁷

Výše citovaný deníkový článek autorka zahrnuje mimo jiné i proto, že v komentářové sekci nachází celou řadu viktimizujících výroků na konto osob, které se staly obětí vytváření falešných snímků.⁸⁸ To i přesto, že podíl viny ze strany vyobrazované osoby lze najít jen stěží. Je tak patrné, že negativní hodnocení je v podobných případech přítomno, a to dokonce i tehdy, nešlo-li následku myslitelně předejít. Pokud navíc uvážíme, že v případech zdařilých snímků je poměrně obtížné okolí přesvědčit, že nejsou pravé a že se takto nefotila sama oběť, dostáváme se zpět do kontextu NCP týkající se snímků pravých, která bývá v ohledu vnímání viny oběti ještě výraznější. Už proto je nezbytné problému sekundární viktimizace věnovat pozornost.

I konsensuální vytváření snímků je navíc v dnešní době nevýjimečný jev. Technologické možnosti se přirozeně propisují do různých aspektů lidského fungování, vztahy romantické a sexuální nevyjímaje. K vyobrazování nahoty docházelo vždy, ale teprve s internetem je to mnohem více vidět. Poslední výzkumy ukazují, že je procento osob, které intimní záznamy pořizují a sdílejí, vysoké, a to i mezi mladšími lidmi.⁸⁹ U dvacátníků bývá tento podíl uváděn dokonce až nadpoloviční.⁹⁰ Konsensuální pořizování a zasílání snímků je v intimních vztazích poměrně běžně se vyskytujícím jevem v digitální éře.

Na tomto základě tak autorka považuje za nežádoucí považovat zkoumané případy za marginalitu a připisovat sdílení intimních snímků jen promiskuitním či rizikově se chovajícím osobám, které si „to zasloužily“. Problém je hojně rozšířen a významně dopadá na další život obětí právě proto, že ke konsensuálnímu sdílení dochází často a dochází k němu ve zcela obyčejných vztazích. Výzkumy potvrzují, že k NCP většinou dochází ze strany

---

⁸⁷ Ibidem.

⁸⁸ Srov. např. komentář uživatele Jan Chlebek: „*Nejhorší jsou psychicky labilní a slabý jedinci co zveřejňují své fotky všude a pak brečí. S tímhle musí počítat. Nebo ať fotky nezveřejňují. Ale mám pro ně slova utechy: dobře vám tak!!!*“ Dále též komentář uživatele Dušan Uhlár: „*Někdo se nestydí dávat svoje soukromé fotky na net 10 let v kuse a pak se diví, že si je někdo stáhl a upravil. To mi přijde jako naivní.*“

⁸⁹ V českém kontextu srov. KOPECKÝ, Kamil a SZOTKOWSKI, René. *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru*. Online, výzkumná zpráva. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 2017, s. 10 [cit. 2024-01-29]. Dále též ESET. *Průzkum ESET: Každý sedmý nezletilý a třetina dospělých sdílí intimní fotky a videa, riziko zneužití hrozí zejména mladistvým*. Online, tisková zpráva. In: ESET. 17. 8. 2022. Dostupné z: <https://www.eset.com/cz/o-nas/pro-novinare/tiskove-zpravy/pruzkum-eset-kazdy-sedmy-nezletily-a-tretina-dospelych-sdili-intimni-fotky-a-vidoa-riziko-zneuzeni/> [cit. 2024-01-29]. Z obou výzkumů vyplývá, že intimní snímky zasílá každý šestý až sedmý nezletilý a 30-40 % dospělých.

⁹⁰ SPARKS, op. cit., s. 690.

známých osob, nejčastěji bývalých partnerů.⁹¹ Snímky tak oběti poskytují někomu, komu důvěřují. Autorka proto považuje za velmi důležité zasadit se o destigmatizaci obětí.

Sekundární viktimizace je tak poměrně častým průvodním jevem NCP, který se vyskytuje nejen u případů, ve kterých oběť intimní záznam dobrovolně šířitelu poskytla, ale i u dalších forem NCP, ve kterých se o existenci záznamu nijak nezapříčinila. Sekundární viktimizace přináší velmi negativní důsledky zejména pro bezprostřední oběti. V širším měřítku je však spojena se samotnou existencí tohoto problému a intenzitou jeho dopadů. S přenosem části viny na oběť nutně ubere na významu jednání pachatele. To může vést až k bagatelizaci nejen takového jednání, ale též jeho účinků. To se pak přímo projevuje ve shora zmiňované neochotě obětí věc formální cestou řešit. V konečném důsledku tak problém může působit jako méně frekventovaný a závažný. S menší či větší mírou ospravedlnění pak navíc přichází též jistá „normalizace“ tohoto jednání. To platí o to víc, je-li si pachatel vědom, že jeho jednání pravděpodobně nebude mít nepříznivé důsledky, respektive je-li si vědoma oběť, že se situací mnoho nezmůže.

Pro doplnění autorka podtrhuje, že nezastává názor, že by jednání oběti bylo v každém případě naprosto irelevantní pro hodnocení celé situace. Odmítá však, že by mělo jakkoli ospravedlňovat takto závažné jednání pachatele. Právě sekundární viktimizaci tak považuje za významný negativní aspekt celého problému.

1.3 Shrnutí k fenoménu nekonsensuální pornografie

NCP je tedy komplexem jednání, který spočívá v nekonsensuálním získání intimního záznamu, vytvoření falešného i nekonsensuálním zpřístupnění intimního materiálu. Tento komplex může být doprovázen dalšími škodlivými jevy. Povahu intimního záznamu je nutno vnímat ve smyslu sexuálního. Pro uchopení celého fenoménu by význam jednotlivých prvků jednání neměl být vnímán restriktivně.

Jedná se o velmi škodlivý fenomén, který dokáže výrazně zasáhnout do života obětí. Je s ním spojen rozvoj řady psychických obtíží, které mohou vést až k dlouhodobým problémům a dokonce i sebevraždám. Zasažena je i sociální sféra oběti, její postavení ve společnosti a existující či potenciální vztahy všech typů. Oběti jsou pak často sekundárně viktimizovány, což tuto újmu ještě prohlubuje. Širší optikou tím dochází i ke zkreslování vnímání jevu co

---

⁹¹ WARD, op. cit., s. 12.

do představy o četnosti i závažnosti. Negativní dopady se nejvýrazněji projevují v případě, že dochází ke zpřístupnění intimního záznamu, zejména při výraznějším dosahu.

2 Možnosti ochrany před nekonsensuální pornografií v České republice *de lege lata*

Na vykreslení problému nutně navazuje otázka – a co s tím? Otázka je o to palčivější, uvážíme-li právě přednesené závěry, tedy že se nejedná o jev marginální ani neškodný.

Zprvu je nutno uvážit, které právní instituty se NCP dotýkají, a vyhodnotit pozici, kterou v právním řádu jev může mít. Účelem je zjistit, které prostředky mírnější než ty trestněprávní lze na ochranu před NCP využít a zda jsou takto reflektována rizika jevu a jeho společenská škodlivost. Od toho se bude odvíjet závěr, zda je namíste využití práva trestního. Popsaná závažnost jevu totiž trestněprávní relevanci nasvědčuje. Jelikož je však trestní právo prostředek *ultima ratio*, je možnost jeho využití nutno alespoň stručně ověřit.

Nutnost ochrany před NCP se odvíjí od samotných ústavních základů. Lze uvést zejména ústavní zakotvení ochrany důstojnosti, nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí.⁹² Každý má právo nejen na zachování důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a ochranu svého jména, ale i na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života a před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.⁹³ Důstojnost oběti NCP přitom může být tímto jednáním bezprostředně dotčena. Nejen, že je takto oběť *de facto* redukována na objekt (sexuální, posměchu apod.), ale hlavně rozsáhlejší sdílení záznamů degraduje její vnímání ze strany okolí i do budoucna. To má logicky negativní vliv i na její pověst a osobní čest. Intimní povaha snímků a absence konsensu k jejich vytvoření či zpřístupnění pak může představovat neoprávněný zásah do soukromého života.⁹⁴ Ústavněprávní relevanci NCP potvrzuje i Nejvyšší soud.⁹⁵

Tato ústavněprávní východiska rozvíjí soukromoprávní ochrana osobnosti, zejména ustanovení § 81-90 OZ. Je možno se domáhat toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno anebo aby byl odstraněn jeho následek.⁹⁶ Pokud tak například někdo nekonsensuálně zpřístupní intimní záznamy na internetu, což je velmi závažný a častý způsob NCP, lze se žalobou domáhat smazání takového příspěvku. Odstranění následků takového zpřístupnění však i po smazání příspěvku nebude dost dobře možné, jelikož jakmile okolí oběti snímky jednou zhlédlo, nelze

---

⁹² Čl. 1, čl. 7 a čl. 10 Listiny základních práv a svobod.

⁹³ Čl. 10 Listiny základních práv a svobod.

⁹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10.

⁹⁵ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017.

⁹⁶ § 82 odst. 1 OZ.

již tento stav nijak zvrátit. Oběť se tak bude moci domáhat alespoň náhrady majetkové a nemajetkové újmy.⁹⁷ Majetkové například v případech, kdy publikované záznamy negativně ovlivní vnímání oběti ze strany okolí, a ta tak začne přicházet o zakázky či ztratí zaměstnání. Náhradou nemajetkové újmy se pak bude dožadovat sanace negativních důsledku ve své psychické sféře.

Prvořadým problémem soukromoprávní ochrany jsou však omezené možnosti jejího uplatnění. Samostatně se domoci nároků u soudu může být pro oběti obtížné, zejména jedná-li se o mladé, často nezletilé, osoby. Dosáhnout ochrany navíc někdy nebude možné vůbec, například pokud oběť netuší, kdo snímky zveřejnil a kdo je tím pádem v civilním řízení pasivně legitimován. I v případě, že totožnost pachatele zná, je navíc v prostředí internetu běžné lavinovitě šíření publikovaných informací.⁹⁸ Typicky tak může být téměř nemožné dosáhnout definitivního odstranění zveřejněných snímků, protože už byly šířeny velkou spoustou dalších osob. I pokud by tak oběť byla v civilním řízení úspěšná a žalovaná osoba by byla nucena publikované snímky smazat, ty už pravděpodobně po internetu dávno kolují z mnoha další zdrojů. Zároveň nelze zabránit tomu, aby si osoby, ke kterým snímek doputoval, video nebo fotografii samy uchovály. Se zvyšujícím se počtem sdílení je pak i riziko takového uchovávání samozřejmě vyšší.

Jestliže záznamy vytvořila sama oběť, nabízí se i ochrana autorskoprávní.⁹⁹ Její principy a praktické potíže jsou však obdobné. Autorka práce je tak přesvědčena, že soukromoprávní úprava nenabízí dostatečné prostředky ochrany obětí NCP.

Pro aktivaci prostředků práva veřejného pak musí čin dosahovat určité míry společenské škodlivosti. To vyplývá jak ze samotné definice přestupku,¹⁰⁰ tak z výslovně zakotvené zásady subsidiarity trestní represe.¹⁰¹ Otázka společenské škodlivosti je však poměrně jasně zodpovězena zdokumentovanými důsledky tohoto jednání na jeho oběti. V předchozí kapitole bylo rozebráno, že v sociálních i psychických aspektech může toto jednání obětem obrátit život naruby a vznik veřejnoprávní odpovědnosti tak bude namístě.

---

⁹⁷ Srov. § 2894 a násl. OZ.

⁹⁸ ČEJKA DVOŘÁKOVÁ, Michaela. Zveřejňování intimních vizuálních materiálů bez souhlasu zobrazených osob. Online. In: *On-line sexismus jako překážka dosahování genderové rovnosti. Dostojí Česká republika evropským standardům?* Praha: Úřad vlády České republiky, 2022, s. 12 [cit. 2024-05-01].

⁹⁹ Srov. § 40 autorského zákona.

¹⁰⁰ § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

¹⁰¹ § 12 odst. 2 TrZ.

Správněprávní rovina však příliš mnoho možností reakce nenabízí. V úvahu připadají jen obecné přestupky proti občanskému soužití podle § 7 zákona o některých přestupcích.¹⁰² Za tato protiprávní jednání lze pachateli uložit pokutu až do částky 20 000 Kč.¹⁰³ Autorka je přesvědčena, že tato ustanovení s ohledem na společenskou škodlivost činu nemohou postačovat. To potvrzuje i skutečnost, že některé konkrétní případy NCP již trestní soudy řešily a uvedly k nim například, že „*intenzita škodlivého následku rozhodně nebyla v posuzovaném případě zanedbatelná, neboť poškozená J. T. byla zveřejněním jejích intimních fotografií zsměšněna. (...) ze strany obviněného nešlo jen o nahodilé jednání, které by bylo možné bagatelizovat a jehož škodlivost by neopodstatňovala právní kvalifikaci přečinu.*“¹⁰⁴

V souhrnu tak na NCP lze uplatnit soukromoprávní i správněprávní prostředky, nejedná se však o ochranu efektivní ani dostatečnou. Společenská škodlivost jevu je vysoká a již nyní je trestněprávní relevance shledávána, což autorka po exkurzu do mimotrestních oblastí považuje za odůvodněné. Je tak zřejmé, že v této práci není nutno se detailněji zabývat otázkou, zda by mělo být na NCP reagováno trestními prostředky. Jistě mělo. Otázkou tak musí být, zda trestní právo pro tuto reakci prostředky nabízí, zda jsou vhodné, efektivní a dostatečné.

Kromě toho, že je třeba dbát povahy trestního práva jakožto prostředku *ultima ratio*, totiž musí být respektována i zásada *nullum crimen sine lege*, resp. *nulla poena sine lege*.¹⁰⁵ Pro trestní represí tak musí být beze zbytku naplněna skutková podstata některého z trestných činů. Další text se tak zaměří na zodpovězení otázky, zda, jak a s jakými výsledky TrZ v souladu s těmito požadavky stíhání NCP umožňuje. Jelikož totiž TrZ neobsahuje žádnou zvláštní skutkovou podstatu, která by cíleně pokrývala případy NCP, bude záležet na dalších okolnostech případu, které by jednání mohly podřadit pod některou z existujících skutkových podstat, byť obecnějších či směřujících k ochraně jiného specifického zájmu.

Pro přehlednost se budou následující podkapitoly držet typologie NCP, která byla nastíněna v předchozím textu.

---

¹⁰² Zejména § 7 odst. 1 písm. a), resp. odst. 2 písm. a), jakož i odst. 1 písm. c) bod 3. a 4., resp. odst. 2 písm. b) bod 2. a 3 zákona o některých přestupcích.

¹⁰³ § 7 odst. 4 zákona o některých přestupcích.

¹⁰⁴ Úsnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37.

¹⁰⁵ Srov. čl. 39 Listiny základních práv a svobod a § 12 odst. 1 TrZ.

2.1 Trestněprávní relevance nekonsensuálního získání pravého intimního záznamu

Posouzení nekonsensuálního získání intimních záznamů je nutno zaměřit na okamžik, kdy se záznamy dostávají do dispozice pachatele. Absence konsensu vyobrazené osoby se v tomto případě projeví bez ohledu na to, zda či jakým způsobem pachatel se záznamem později nakládá, protože již od počátku jsou práva oběti dotčena. Lze rozpoznat v zásadě dva druhy jednání. Jednak jde o pořizování snímků bez souhlasu či vědomí oběti, takže ta o jejich existenci nemusí vůbec vědět. Pro tyto případy bude třeba uvážit zejména trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. Dále jde o získání intimních záznamů, které sice byly pořizeny se souhlasem oběti, ale ta je soukromě uchovávala a pachatel se k nim neoprávněně dostane. Na tato jednání mohou dopadnout trestné činy stíhající porušení listovního tajemství či neoprávněný přístup k počítačovému systému.

2.1.1 Poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku

Trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ je pro kontext NCP obzvlášť důležitý, jelikož lze jeho aplikaci zvažovat i v jiných situacích než jen nekonsensuální získání intimního záznamu. Autorka proto předloží obecná východiska tohoto trestného činu, která bude rozvíjet i v dalších částech této práce.

Tohoto trestného činu se dle § 181 odst. 1 TrZ dopustí ten, kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že

- a) uvede někoho v omyl, nebo
- b) využije něčího omylu.

Za toto jednání může být pachatel potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. Objektem trestného činu jsou jiná než majetková práva osoby v širokém slova smyslu. Ustanovení chrání práva (nejen) fyzických osob například v oblasti rodinné, pracovní či podnikatelské.¹⁰⁶ Jedná se tak o projev práva na soukromí zakotveného v čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.¹⁰⁷

---

¹⁰⁶ ŠÁMAL, Pavel a ŠKVAJN, Petr. § 181 [Poškození cizích práv]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2277, marg. č. 1 [cit. 2023-09-10].

¹⁰⁷ VOČKA, Vladimír. Poškození cizích práv (§ 181). In: DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav; SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2015, bod. č. 1 [cit. 2023-09-10].

Tento trestný čin bývá nazýván tzv. nemajetkovým podvodem. I podvod ve smyslu § 209 TrZ totiž postihuje mj. uvedení někoho v omyl nebo využití něčího omylu, znak jednání se tak překrývá. Podvod dle § 209 TrZ však míří na ochranu majetkových práv.¹⁰⁸

Popsaná objektivní stránka tak vyžaduje naplnění specifického jednání i následku. Jednání musí mít povahu podvodného jednání ve smyslu uvedení osoby v omyl nebo využití jejího omylu. Následkem musí být způsobení vážné újmy na právech jiného. Osoba, kterou pachatel uvádí v omyl nebo jejíhož omylu využívá, nemusí být tatáž osoba, které vzniká vážná újma na právech.¹⁰⁹ Trestný čin je přitom dokonán až způsobením této újmy.¹¹⁰

Osoba se nachází v omylu, „*jestliže při svém rozhodování a jednání vychází z okolností, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci.*“¹¹¹ Uvedením v omyl rozumíme předstírání těchto klamných okolností, kterým tak pachatel omyl jiné osoby sám způsobí. Judikatorními příklady jsou třeba předstírání rodiče, že jede s dítětem do ciziny pouze na výlet, když s ním ve skutečnosti chce odcestovat natrvalo bez souhlasu druhého rodiče,¹¹² nebo záměrné uvedení cizí identity při dopravní kontrole, aby se pachatel vyhnul negativním následkům.¹¹³ Při využití omylu pak pachatel omyl sám nezapříčiní, ale pozná, že jiná osoba v omylu jedná, a tohoto zneužije.¹¹⁴ Takto například pachatel poznal, že jej oběť považovala za lékaře, a tento omyl využil k osahávání oběti, které ona z důvodu tohoto omylu strpěla.¹¹⁵ Osoba v omylu tak na jeho základě nějak jedná, příp. nejedná, což by se při znalosti reálného stavu věci nestalo.

Vážná újma na (nemajetkových) právech je poměrně vágní pojem a posuzování tohoto znaku bude záviset na specifických okolnostech případu. Významná přitom bude jak intenzita, s jakou bylo právo zasaženo, tak i povaha konkrétního práva. Posuzovat se tak budou následky, které oběti činem vznikly, jejich trvání a možnost jejich odstranění.¹¹⁶ Judikatura vážnou újmu na právech ve smyslu § 181 TrZ shledala v rozličných případech. Obecně se jednalo o zřetelné

---

¹⁰⁸ ŠČERBA, Filip a KALVODOVÁ, Věra. § 181 [Poškození cizích práv]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, úvodní část [cit. 2024-09-10].

¹⁰⁹ ŠČERBA a KALVODOVÁ. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., marg. č. 3.

¹¹⁰ Ibidem, marg. č. 2 a 3.

¹¹¹ VOČKA, op. cit., bod č. 4.

¹¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 22. 3. 1990, sp. zn. 2 Tzf 3/90.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2014, sp. zn. 6 Tdo 54/2014-19.

¹¹⁴ ŠÁMAL a ŠKVAIN. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., s. 2279, marg. č. 4.

¹¹⁵ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 1. 1996, sp. zn. 4 To 948/95.

¹¹⁶ ŠÁMAL a ŠKVAIN. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., s. 2279, marg. č. 3.

zásahy do soukromí, cti, lidské důstojnosti a dobré pověsti, ale i negativní ovlivnění rodinného či sexuálního života nebo role v zaměstnání či podnikání.¹¹⁷

Přejdeme-li ke kontextu NCP a nekonsenzuálního získání intimního záznamu, soudy již opakovaně shledaly naplnění tohoto trestného činu ve variantě odst. 1 písm. a), tedy *uvedení v omyl*, v případech tajného natáčení osob. Příkladem může být usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2011, sp. zn. 6 Tdo 942/2011. Pachatel v tomto případě nainstaloval nahrávací zařízení do koupelny bytu a takto získané nahrávky si uchoval a později prohlížel. Uživatelé bytu včetně nezletilých dětí o tomto přitom neměli žádné povědomí. K otázce *uvedení v omyl* a *vážné újmy na právech* uvedl soud prvního stupně to, že pachatel „*tyto osoby tak uvedl v omyl ohledně nerušeného užívání bytové jednotky a nezasahování do jejich práv, čímž hrubě zasáhl do intimity soukromí a osobnostních práv, která jsou garantována zejména Listinou základních práv a svobod...*“ Námitky obviněného ohledně toho, že se mohlo jednat maximálně o přestupek, Nejvyšší soud odmítl s ohledem na závažnost takového zásahu.

V usnesení ze dne 14. 7. 2015, sp. zn. 4 Tdo 843/2015-37, pak Nejvyšší soud zdůraznil, že *vážnou újmu na právech* není jen samotné monitorování a pořizování podobných záznamů, ale též jejich nezničení a další uchovávání. V podobném případě, ve kterém pachatel nainstaloval kameru snímající koupelnu, tak Nejvyšší soud shledal dvojí zásah do soukromí takto monitorovaných poškozených, a to v podobě pořízení a uchování těchto materiálů. Byť v konkrétním případě posuzovaném Nejvyšším soudem pachatel snímky uchoval pro své potřeby, je v obecné rovině třeba zdůraznit, že nebezpečí existence a přechovávání intimních záznamů spočívá i v silném potenciálním nástroji pro vydírání či možnosti jejich šíření.

Otázka *uvedení v omyl* je zde tak poměrně jednoznačná, když pachatel záměrně vyvolává představu o situaci, která není v souladu s realitou. Tento omyl, tedy představa o nerušeném a bezpečném užívání koupelny, je přímým předpokladem pro získání intimních záznamů.

Je otázkou, zda by šlo podle podobné logiky posoudit i jednání typu *upskirting* a *downblousing*, tedy tajné pořizování snímků pod oblečením osoby, např. na eskalátorech apod. I v takovém případě je oběť *de facto* uvedena v omyl ohledně nerušeného užívání zmíněného eskalátoru. Lze však na veřejném eskalátoru předpokládat bezpodmínečné soukromí jako v případě bytových prostor, tím spíše koupelen? To jistě ne. Na druhou stranu jistě nelze předpokládat

---

¹¹⁷ ŠÁMAL a ŠKVAJN. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., s. 2279, marg. č. 3. Konkrétně srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37.

ani takové ohrožení takto intimní sféry. Podobné případy tak v praxi nemusí být jednoznačné. Bude posouzení omylu záviset na tom, jak moc se oběť sama odhalila? A posouzení vážné újmy zase na tom, do jaké míry se pachateli podařilo pořídit snímek, který zamýšlel? Jak bude zřejmé z komparativní části této práce, některé jurisdikce odvozují intimitu a důvěrnost snímku právě od místa, na kterém byl pořízen. Je tedy takový snímek z eskalátoru vůbec intimní ve smyslu NCP? I když se obecně autorka domnívá, že v typických případech lze naplnění této skutkové podstaty shledat, obává se, že mohou vzniknout výkladové problémy.

V typických případech, kdy pachatel nekonsensuálně pořizuje snímky v soukromých prostorách, jako je třeba byt, by tak možnost potrestání neměla vyvolávat problémy. Všechny aspekty protiprávnosti si navíc bude dobře vědom i sám pachatel, už jen z podstaty utajování a intimního zaměření jeho činnosti. Jiné případy však interpretačně nemusí být tak jednoznačné, což je způsobeno zejména tím, že není jasně definován standard ochrany, který chce stát v případě NCP poskytnout. S tím souvisí i skutečnost, že aplikace takto obecného trestného činu (je-li možná) nikdy nemůže zcela reflektovat specifika takových jednání. Totéž by se logicky dalo říct o jakémkoli jiném jednání, které pod ustanovení § 181 spadá. Jestli je taková výtku namísto tak záleží na posouzení, zda NCP vyžaduje „zvláštní zacházení“ s ohledem na zasažené právní statky a společenskou škodlivost. Autorka se domnívá, že s ohledem na zvláštnosti NCP je úvaha o specifickém přístupu zcela na místě. Touto tezí se proto bude zabývat i v dalších částech práce.

2.1.2 Porušení tajemství dopravovaných zpráv dle § 182 trestního zákoníku

Trestný čin *porušení tajemství dopravovaných zpráv* dle § 182 TrZ je jedním z těch, které mohou postihnout „odcizení“ již existujících intimních snímků, ke kterým se pachatel dostane neoprávněně.

Specifikem tohoto trestného činu je to, že chrání tajemství *doprovovaných zpráv*, tedy typicky zasílaných poštou či kurýrem. U moderních prostředků komunikace jde o zprávy již odeslané, ale doposud nedoručené. Proces doručení se odvíjí od toho „*zda již adresát přistoupil do e-mailové schránky, a dopravení zprávy tak bylo dokončeno či nikoliv*“.¹¹⁸ Nekonsensuální obstarání intimních záznamů tak může spočívat v tom, že pachatel úmyslně otevře cizí zprávu

---

¹¹⁸ ŠÁMAL, Pavel a ŠKVAIN, Petr. § 182 [Porušení tajemství dopravovaných zpráv]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2293-4, marg. č. 1 a 7 [cit. 2024-01-03].

(e-mail, zprávu v chatu), jejímž obsahem tyto snímky budou. Musí se však jednat o zprávy dosud neotevřené, než se oprávněný příjemce do e-mailu či chatovací aplikace přihlásí.

Obdobně poskytuje ustanovení ochranu právě probíhající komunikaci, např. před odposlechem či pořízením nahrávky telefonního či audiovizuálního hovoru.¹¹⁹ Roli by tak mohlo hrát v případech neoprávněného nahrávání hovoru jiných osob se sexuálním podtextem. Tyto eventuality se v praxi zdají poměrně marginálními. Pro účely této práce tak lze uzavřít, že teoretická aplikace tohoto trestného činu na nekonsensuální získání intimních snímků je možná, ale zřejmě nebude příliš častá. Detailní rozbor tak nebude poskytován. Lze jen zmínit, že se jedná o projev ochrany listovního tajemství a tajemství jiných záznamů. Konkrétní obsah záznamů je tak irelevantní a intimní charakter zásahu ve věci není rozhodující. Ustanovení trestá jak samotné *úmyslné porušení* (odst. 1), tak *prozrazení* či *využití tajemství* (odst. 2), ale stanoví za ně stejnou trestní sazbu. Šíření intimních snímků tak touto optikou není o nic závažnější než jejich „pouhé“ získání, leda by byla zároveň naplněna některá ze zvlášť přitěžujících okolností, jako je *zavrženíhodná pohnutka* na straně pachatele či *úmysl získat prospěch značný* či *velkého rozsahu*, což však v běžných případech nemusí být pravidlem.¹²⁰ Podstatu a hlavní rysy NCP tak ustanovení dost dobře postihnout nedokáže.

2.1.3 Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí dle § 183 trestního zákoníku

Trestný čin dle § 183 TrZ může být relevantnější, a to právě v případech, kdy osoba sice souhlasila s vytvořením intimních snímků, ale ona či někdo jiný je uchovával v soukromí, které třetí osoba naruší. Odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci tak bude potrestán ten, kdo neoprávněně poruší tajemství listiny nebo jiné písemnosti, fotografie, filmu nebo jiného záznamu, dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací anebo jiného dokumentu uchovávaného v soukromí jiného tím, že je zveřejní, zpřístupní třetí osobě nebo je jiným způsobem použije.¹²¹

Objektem tohoto trestného činu je také ochrana listovního tajemství a tajemství dalších písemností a záznamů. Mezi *listiny a jiné písemnosti* citované v ustanovení řadíme písemný text zachycený na jakémkoli materiálu. *Fotografie a film* budou odpovídat zejména rodinným a osobním záznamům na hmotném nosiči. Elektronické fotografie a filmy budou naplňovat

---

¹¹⁹ ŠÁMAL a ŠKVAJN. § 182 [Porušení tajemství dopravovaných zpráv], op. cit., s. 2290, marg. č. 5.

¹²⁰ Srov. § 182 odst. 3 a 4 TrZ.

¹²¹ § 183 odst. 1 TrZ.

spíše pojem *dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací* (k tomu blíže srov. 2.1.4).¹²² Jiné audio a videozáznamy mohou spadat pod *jiné záznamy*, zatímco *jiné dokumenty* zahrnují důležitou kategorii zpráv doručovaných elektronickou poštou.¹²³ Ustanovení v každém případě míří pouze na záznamy uchovávané v *soukromí jiného*, tedy v prostorách, které má jiná osoba ve své moci a vnímá je jako soukromé, a to v nejširším slova smyslu (např. v obydlí, při sobě, ale i v počítači nebo na zabezpečeném virtuálním úložišti apod.).¹²⁴

Pro naplnění objektivní stránky musí pachatel porušit tajemství těchto listin a dokumentů, a to neoprávněně a jedním z předvídaných způsobů.

Mezi ty patří *zveřejnění*, kterým rozumíme seznámení předem neurčeného okruhu osob s těmito dokumenty. Podstatou je možnost většího počtu osob se s obsahem seznámit. *Zpřístupněním třetí osobě* naproti tomu pachatel umožní seznámení jen některé osobě či osobám, nikoli však okruhu tak širokému.¹²⁵ *Použití jiným způsobem* pak zahrnuje jakékoli uplatnění znalosti obsahu dokumentu nebo přímé využití samotného dokumentu.¹²⁶ Jedná se o úmyslný trestný čin a se všemi těmito znaky tak musí být pachatel při nejmenším srozuměn.¹²⁷

Lze si jednoduše představit, že tuto skutkovou podstatu může naplnit i jednání odpovídající NCP. Intimní záznamy v hmotné podobě budou odpovídat pojmu *fotografie* či *film*, případně se bude jednat o *data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací*, budou-li v digitální podobě uloženy v počítači či telefonu. Jako součást e-mailu či zprávy v chatovací aplikaci by mohly spadat pod termín *jiný dokument*. Pachatel tak může vniknout do soukromých dokumentů, počítače či telefonu a takové záznamy nalézt. Pouhé seznámení se s obsahem záznamů ze strany pachatele ovšem nestačí.¹²⁸ To uplatnění daného ustanovení v řadě případů omezuje. Pokud by se však pachatel rozhodl záznamy dále sdílet, byla by již trestní odpovědnost namístě. Zasláním známým oběti by tak mohl naplnit znak *zpřístupnění třetí osobě*, vyvěšením na internetu pak rovnou *zveřejnění*. Nevýjimečné je i vydírání oběti takovým

---

¹²² ŠÁMAL, Pavel a ŠKVAJN, Petr. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2305, marg. č. 1-3 [cit. 2024-01-04].

¹²³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 148/2021.

¹²⁴ ŠÁMAL a ŠKVAJN. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí], op. cit., s. 2305, marg. č. 1-3.

¹²⁵ *Ibidem*, s. 2305, marg. č. 1-3.

¹²⁶ ŠČERBA, Filip a KALVODOVÁ, Věra. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 14 [cit. 2024-01-04].

¹²⁷ § 13 odst. 2 ve spojení s § 15 TrZ.

¹²⁸ ŠČERBA a KALVODOVÁ. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí], op. cit., marg. č. 11.

sdílením. Využití dokumentu k páčání protiprávní činnosti přitom odpovídá jednání ve formě *použití jiným způsobem*.¹²⁹ Pokud tak k neoprávněnému proniknutí k záznamům přibude jejich sdílení či jiné využití, bude skutková podstata beze zbytku naplněna.

Pokud navíc pachatel takto jedná v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch, způsobit jinému škodu nebo jinou vážnou újmu, anebo ohrozit jeho společenskou vážnost, naplní i kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 183 odst. 1, odst. 2 TrZ. Pro ilustraci lze zůstat u příkladu vydírání zpřístupněním intimních snímků. Pokud takto pachatel požaduje od oběti peníze nebo jinou výhodu, zjevně jedná v *úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch*. Avšak i samotné sdílení snímků může naplnit kvalifikovanou skutkovou podstatu, pokud má pachatel *úmysl způsobit jinému škodu nebo jinou vážnou újmu*. Jinou vážnou újmu může být například významné poškození rodinného života, výrazný odliv zákazníků nebo ohrožení pozice v zaměstnání.¹³⁰ *De facto* speciálním případem jiné vážné újmy, který ustanovení kriminalizuje výslovně, je pak *ohrožení společenské vážnosti*. Tím rozumíme jednání pachatele způsobilé zhoršit pověst osoby a snížit úctu k ní.¹³¹ V předchozích částech této práce již bylo rozebráno, že sdílením intimních snímků lze nepochybně takový následek způsobit.

Pro naplnění této kvalifikované skutkové podstaty postačí, že měl pachatel úmysl toho nebo kterého následku dosáhnout, i kdyby k jeho způsobení nakonec nedošlo. Na úmysl může poukazovat způsob, který pachatel pro sdílení záznamů zvolí, doprovodné komentáře apod.

Další kvalifikované skutkové podstaty popsané v odst. 3 a 4 již nejsou z pohledu NCP specifické, snad kromě úmyslu získat prospěch *značný*¹³² či *velkého rozsahu*.¹³³ Ty reflektují vyšší společenskou škodlivost, snaží-li se pachatel o získání výraznější výhody.¹³⁴

V souhrnu tak lze uzavřít, že trestný čin *porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí* ve smyslu § 183 TrZ může být na případy NCP aplikovatelný. Muselo by však dojít k „odcizení“ intimních snímků, které osoba soukromě uchovává, a na to

---

¹²⁹ ŠČERBA a KALVODOVÁ. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí], op. cit., marg. č. 14.

¹³⁰ ŠÁMAL a ŠKVAIN. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí], op. cit., s. 2309, marg. č. 9.

¹³¹ ŠČERBA a KALVODOVÁ. § 183 [Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí], op. cit., marg. č. 21.

¹³² § 183 odst. 3 písm. d) TrZ.

¹³³ § 183 odst. 4 písm. b) TrZ.

¹³⁴ Odpovídá výkladovému pravidlu v § 138 TrZ.

navazující sdílení či jiné použití. Dané ustanovení navíc pokrývá pouze případy, kterým někdo poruší tajemství dokumentů uchovávaných v soukromí jiné osoby. Nijak se tak nedotkne situací, ve kterých osoba zveřejní obsah komunikace, jejíž stranou sama byla, byť by s tím druhá strana nesouhlasila. U NCP přitom mohou být následky obou těchto jednání podobné. To je samozřejmě dáno objektem trestného činu, který směřuje k ochraně listovního tajemství. Zásah do sexuální integrity a důstojnosti člověka tak tímto nemůže být vhodně reflektován.

Ustanovení tak nabídne ochranu před sdílením neoprávněně získaných snímků ze soukromí jiného. Pokud však někdo snímky neoprávněně získá, ale uchová si je pro svou potřebu, nebo sdílí snímky, které sám uchovával v soukromí (být by zobrazovaly jinou osobu), ustanovení na tyto případy nedopadne. Na tomto případu tak lze ilustrovat, jaké problémy může v praxi způsobovat skutečnost, že je ustanovení primárně zaměřeno na jiné situace, než které se pod něj snažíme podřadit.

2.1.4 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací dle § 230 trestního zákoníku

Pro nekonsensuální získání intimních snímků může být relevantní i trestný čin dle § 230 TrZ. Ten chrání počítačové systémy a data v nich, což může zahrnovat i intimní záznamy.

Ustanovení popisuje dvě základní skutkové podstaty. Zatímco ta první ve smyslu odst. 1 chrání primárně počítačový systém jako celek před ohrožením jeho bezpečnosti, ta druhá dle odst. 2 míří na ochranu integrity a dostupnosti počítačových dat.¹³⁵ V kontextu nekonsensuálního získání intimních snímků je tak vhodné se věnovat zejména odst. 2 komentovaného ustanovení. Ten stanoví trest odnětí svobody až na tři léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci tomu, kdo zasáhne do počítačového systému nebo nosiče informací tím, že mj. neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací.¹³⁶

Počítačový systém definuje výkladové ustanovení § 136a TrZ, zjednodušeně se jedná o „zařízení sestávající z technického (hardware) a programového (software) vybavení, které je určeno k automatickému zpracování digitálních dat.“¹³⁷ Nosičem informací je pak jakýkoli

---

¹³⁵ GŘIVNA, Tomáš a DVORÁK, Marek. § 230 [Neoprávněný přístup k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací]. In: ŠAMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2954, marg. č. 3 [cit. 2024-01-10].

¹³⁶ § 230 odst. 2 písm. a) TrZ.

¹³⁷ GŘIVNA a DVORÁK, op. cit., s. 2956, marg. č. 5.

nosič dat v informační technice, např. tedy pevné disky, CD, DVD, USB key, paměťové karty i samotné mobilní telefony, v širším smyslu i vzdálená tzv. cloudová úložiště.¹³⁸ K zásahu do těchto úložišť může dojít překonáním bezpečnostních opatření, např. prolomením hesla,¹³⁹ ale získat přístup lze i náhodou,¹⁴⁰ případně pachatel nemusí mít reálně přístup vůbec, využívá-li specializovaný malware.¹⁴¹ Hlavní znak objektivní stránky spočívá v *neoprávněném užití dat*, ke kterým se takto dostane. Neoprávněnost takového užití může spočívat v rozporu s právní normou nebo účelem dat či v absenci souhlasu oprávněné osoby.¹⁴² Za neoprávněné užití se považuje též zkopírování dat na jiný nosič informací za účelem pozdějšího využití pro potřeby pachatele nebo jiné osoby.¹⁴³ Pod tento pojem spadá i zpřístupnění dat jiným osobám.¹⁴⁴

Jedná se o úmyslný trestný čin, pachatel tak musí být při nejmenším srozuměn se všemi těmito znaky, a to včetně znaku neoprávněnosti.¹⁴⁵ Nezáleží na tom, „z jakého důvodu tak učinil (ať jako reakci na aktuálně disharmonické vztahy v rodině, ze žertu, atd.), když podstatné je, že se tak stalo neoprávněně...“¹⁴⁶

V dnešní době budou intimní snímky běžně uloženy v počítačovém systému nebo jiném nosiči informací, často právě v mobilním telefonu či jeho paměťové kartě, úložištích notebooků i cloudových úložištích. Nekonsensuální získání intimních snímků tak může spočívat v tom, že pachatel zneužije přístupu do těchto úložišť a snímky si překopíruje, případně je i dále šíří, čímž v souladu s judikaturou naplní objektivní stránku skutkové podstaty ve formě *neoprávněného užití dat*. Není přitom podstatné, zda k přístupu k těmto datům musel prolomit systémová opatření či nikoli. Soudy takto například potrestaly pachatele za vniknutí do e-mailové schránky oběti, ze které si vytiskl a rozposlal její intimní konverzaci, a to bez ohledu na to, zda tímto sledoval způsobení újmy.¹⁴⁷

Jednání v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou újmu nebo získat sobě nebo jinému neoprávněný prospěch odpovídá kvalifikované skutkové podstatě ve smyslu § 230 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) TrZ. Princip je stejný jako u zvláště přitěžujících okolností rozebraných

---

¹³⁸ GŘIVNA a DVOŘÁK, op. cit., s. 2960, marg. č. 11.

¹³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. 8 Tdo 282/2019.

¹⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 148/2021.

¹⁴¹ GŘIVNA a DVOŘÁK, op. cit., s. 2959–2960, marg. č. 11.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 7 Tdo 932/2016.

¹⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2017, sp. zn. 5 Tdo 1085/2017.

¹⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 148/2021.

¹⁴⁵ § 13 odst. 2 ve spojení s § 15 TrZ.

¹⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 7 Tdo 731/2015-20.

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 6 Tdo 1479/2012.

u § 183 TrZ, postačí tedy přítomnost takového úmyslu, i kdyby zamýšlený následek nevznikl. Ostatní kvalifikované skutkové podstaty jsou bez zvláštního významu, opět s výjimkou těch, které reflektují škodlivost vyšší hranice prospěchu.¹⁴⁸

Ustanovení § 230 TrZ tak může dopadat na případy nekonsenzuálního získání intimních snímků. K trestní odpovědnosti stačí již neoprávněné získání snímků do dispozice, např. jejich zkopírování, aniž by byly dále sdíleny. Zejména dalším sdílením však může pachatel projevit i úmysl způsobit oběti škodu nebo jinou újmu a naplnit tak i kvalifikovanou skutkovou podstatu. Pokud jsou tak intimní snímky uloženy v počítačovém systému či jiném nosiči informací, bude trestněprávní ochrana proti jejich nekonsenzuálnímu získání poměrně spolehlivá, a to i s ohledem na možný jednočinný souběh s trestným činem *porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí* dle § 183.¹⁴⁹ Na druhou stranu lze i tady poukázat na skutečnost, že ustanovení zaměřuje ochranu na jiný právní statek, než který by bylo vhodné u NCP akcentovat. Intimní snímky nejsou chráněny s ohledem na jejich povahu a specifika jejich sdílení, ale proto, že se jedná o data, jakákoliv. Z logiky věci sem tak nespádnou intimní záznamy, které zároveň daty nejsou (např. hmotné fotografie), byť se jistě jedná o menšinové případy. Ustanovení tak opět nemůže reflektovat realitu NCP a plošnou ochranu nenabídne. Jelikož i zde by šlo uvést argument, že totéž lze říci o jakýchkoli jiných datech, bude i zde závěr o dostatečnosti právní úpravy záviset na úvaze o nutnosti specifické úpravy v případech NCP, která nadále nabývá na významu.

2.1.5 Trestné činy související s dětskou pornografií

U mladších generací nelze opomenout skutečnost, že intimní snímky mohou představovat dětskou pornografii. Tou rozumíme pornografické dílo zobrazující nebo jinak využívající dítě, tedy osobu mladší osmnácti let,¹⁵⁰ případně zobrazující osobu, jež se jeví být dítětem.¹⁵¹

Autorka se detailnímu rozboru této problematiky věnovat nebude. Téma je natolik komplexní, že přesahuje zaměření této práce. Hlavním aspektem NCP je absence souhlasu s vytvářením a sdílením intimních snímků, nikoli existence těchto snímků jako takových. Dětská pornografie je nežádoucí *per se*, bez ohledu na způsob vytvoření či existenci šíření. TrZ ostatně trestá i jen

---

¹⁴⁸ Nutno podotknout, že § 230 odst. 4 písm. d) a odst. 5 písm. b) svou konstrukcí již vyžadují vznik prospěchu v těchto hladinách, pouhý úmysl už tak nepostačí.

¹⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. 8 Tdo 282/2019.

¹⁵⁰ Srov. § 126 TrZ.

¹⁵¹ GŘIVNA, Tomáš. § 192 [Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2403, marg. č. 2 [cit. 2024-02-02].

samotné přechovávání nebo získání přístupu k dětské pornografii.¹⁵² Tedy podstata, pro kterou jsou tyto dva jevy předmětem akademického zájmu, je odlišná.

Autorka se tu tak omezí na tvrzení, že jde-li o vyobrazení osoby (alespoň zdánlivě) mladší osmnácti let, přichází do úvahy zejména trestné činy *výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií* dle § 192 a *zneužití dítěte k výrobě pornografie* dle § 193 TrZ. To opět podtrhuje skutečnost, že NCP sice je nyní možno stíhat, ovšem jedině v závislosti na jiných aspektech.

2.1.6 Dílčí závěr k trestněprávní relevanci nekonsensuálního získání pravého intimního záznamu

Závěrem tak lze uzavřít, že nekonsensuální získání intimních snímků v řadě případů půjde postihnout podle aktuálního TrZ. Ochrana bude složena ze střípků ustanovení působících k ochraně obecnějších či jiných zájmů, pod které půjde nekonsensuální nabytí snímků subsumovat. Trestněprávní relevance takového jednání se navíc jeví dostatečně zřejmou i pro potenciální pachatele, kteří si tajně s vědomím neoprávněnosti obstarávají podobné snímky. Nedostatkem této úpravy zůstává zmíněná skutečnost, že takto není akcentována ochrana sexuální integrity a důstojnosti jednotlivce, která je však tímto jednáním přímo zasažena. To může být podstatné jednak pro oběti, jednak je význam chráněného zájmu reflektován i v trestání a nazírání na případ při jeho posuzování. A konečně – jelikož je postih NCP spíše důsledek překryvu zaměřených komentovaných ustanovení s některými zkoumanými případy, ta zpravidla nebudou pokrývat celý rozsah problému.

2.2 Trestněprávní relevance vytvoření falešného intimního záznamu

Existuje-li poptávka po intimních záznamech, není překvapující, že dochází též k vytváření falešných. Toto logicky vzrůstá spolu s technologickým rozvojem. Ten nejen, že činí digitální úpravy dostupnějšími pro širší veřejnost, ale i dokonalejšími a tedy pro zájemce zajímavějšími. Aktuálně vzrůstá hlavně riziko již diskutovaných *deepfakes* a svlékacích aplikací.

TrZ však s těmito možnostmi příliš nepočítá a výslovnou reakci nenabízí. Jde-li o „pouhé“ vytváření falešných intimních záznamů, které nejsou dále šířeny, připadá v úvahu jen již zmiňovaný trestný čin *poškození cizích práv*.

---

¹⁵² § 192 odst. 1 a odst. 2 TrZ.

2.2.1 Poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku

Trestného činu *poškození cizích práv* dle § 181 odst. 1 TrZ se dopustí ten, kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že uvede někoho v omyl nebo využije něčího omylu. Zatímco pro nekonsensuální vytvoření pravého intimního záznamu bylo (až na výjimky) poměrně zřejmé, zda a jak lze naplnit znak *omylu* a *vážné újmy*, u falešných záznamů je to o poznání složitější.

U pořízení pravých snímků spočíval znak *uvedení v omyl* v mylné představě o nerušeném užívání soukromého prostoru, kde se zásah do intimity neočekává. Tato představa přímo vedla k tomu, že byl pachatel schopen intimní záznamy pořídit. Princip *deepfakes* a svlékacích aplikací přitom zpravidla spočívá v tom, že je využito veřejně dostupných fotografií, které vyobrazená osoba běžně zasílá nebo nahrává na sociální síť. Pachatel se k těmto snímkům nedostává tajným ani podvodným jednáním.

Otázka *omylu* tak může nabízet dvě interpretace. První z nich takovou, že ač oběť neočekává, že by její fotografie mohla být využita k výrobě sexuálního záznamu, jde o veřejné snímky, u nichž bezpečné uložení předpokládat nelze a i s tímto nakládáním tak musí počítat.¹⁵³ V omylu by se tak vyobrazená osoba nemohla nacházet. Opačný výklad by mohl tvrdit, že byť jsou snímky sdíleny veřejně, nejsou poskytovány k jakémukoli účelu a ač lze určité způsoby nakládání předpokládat, toto není jeden z nich. Oběť by tak mohla být v omylu ohledně toho, jak je s jejími záznamy nakládáno. Současná doktrína ani rozhodovací praxe se touto otázkou nezabývá a zřejmá odpověď tak chybí. Postavení dotčených osob je tak nyní nejisté.

Druhým sporným bodem je vznik *vážné újmy na právech*. Jestliže pro nekonsensuální získání pravých snímků pachatel výrazně zasahuje do soukromí vyobrazené osoby a tento zásah pokračuje dalším uchováním těchto záznamů, u falešných záznamů tento princip zcela neplatí. Pro jejich vytvoření totiž do soukromí bezprostředně zasahováno není.¹⁵⁴ *Vážná újma na právech* by tak hypoteticky mohla být shledána jedině ve výsledné existenci konečné montáže, což může být diskutabilní. Dvořáková v této souvislosti uvádí, že vytváření falešných záznamů představuje menší zásah než jiné formy NCP a přirovnává je k sexuálním fantaziím, závěr ovšem ponechává k diskusi.¹⁵⁵

---

¹⁵³ To je hlavní rozdíl mezi těmito případy a konsensuálně poskytnutými intimními záznamy, u kterých vyobrazená osoba očekává, že zůstanou důvěrně uchovány, na rozdíl od veřejně přístupných záznamů (srov. podkapitulu 2.3.1).

¹⁵⁴ DVOŘÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 69.

¹⁵⁵ Ibidem, s. 70.

Je pravdou, že se stále jedná o záznam falešný, který nematerializuje skutečnou intimitu člověka. Nelze však přehlédnout, že i takový záznam osobu nepřipustně objektivizuje a zasahuje její důstojnost a osobnostní práva. Samotná existence těchto záznamů může být problematická i pro svůj potenciál zneužití (vydírání, šíření) či proto, že se k nim klidně i bez zavinění tvůrce může dostat třetí osoba (např. vniknutím do počítače). Aktuálně ovšem není ani tato otázka blíže řešena. Možnost naplnění znaku *vážné újmy na právech* je tedy taktéž nejednoznačná, což nejistotu dotčených ještě zvyšuje.

Nedostatek zájmu odborné veřejnosti i absence judikatorních závěrů může být způsobena tím, že se stále jedná o oblast relativně novou, ale i tím, že trestněprávní relevance těchto jednání skutečně není shledávána. Preuss v této souvislosti uvádí toliko to, že trestný čin *poškození cizích práv* může řešit zpřístupnění takových záznamů, nikoliv však samotné vytvoření.¹⁵⁶

Tyto sporné body však nemusí zůstat otevřeny dlouho, jelikož je aktuálně projednávána novela TrZ, která počítá se zavedením nového trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* pod § 191a TrZ. Ta má postihnout i samotné vytvoření falešných záznamů.¹⁵⁷ Výsledná podoba nového trestného činu jistě může (a měla by – srov. podkapitolu 4.3) doznat změn, potírání *deepfake* pornografie je však hlavním důvodem předložení tohoto návrhu a nelze předpokládat, že by tento aspekt z konečné úpravy vypadl.¹⁵⁸ Kriminalizaci samotné tvorby podobných záznamů ostatně žádá i návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (blíže srov. podkapitolu 4.1). Úvaha o trestněprávní relevanci vytváření falešných záznamů tak zjevně není neopodstatněná a lze očekávat její vyjasnění.

2.2.2 Trestné činy související s dětskou pornografií

Je-li vyobrazená osoba (alespoň zdánlivě) mladší osmnácti let, opět přichází v úvahu ustanovení o dětské pornografii, specificky § 192 TrZ. Realistické vyobrazení dítěte, byť na upraveném materiálu, by mohlo k trestní odpovědnosti postačovat.¹⁵⁹ Tato zmínka je uváděna pro úplnost, s ohledem na zaměření práce však nebude předmětem rozboru.

2.2.3 Dílčí závěr k trestněprávní relevanci vytvoření falešného intimního záznamu

---

¹⁵⁶ PREUSS, Ondřej. *Deepfake porno bude možné efektivně trestat. Chystá se novela*. Online. In: Dostupný advokát. 15. 4. 2024. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/deepfake-porno> [cit. 2024-05-06].

¹⁵⁷ Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti.

¹⁵⁸ Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 10.

¹⁵⁹ Obecně je však rozsah ustanovení předmětem diskusí, např. v souvislosti s pornografií virtuální. Srov. GRIVNA. § 192 [Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií], op. cit., s. 2401-2402, marg. č. 2.

Aktuální úprava na případy vytváření falešných intimních záznamů prozatím nemyslí, což se projevuje v nejasné aplikovatelnosti trestného činu *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. To je zároveň jediný v úvahu připadající trestný čin (s výjimkou dětské pornografie, která však má zvláštní režim a dílčí dopad). Situace by mohla být vyjasněna aktuálně projednávanou novelou nového trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* pod § 191a TrZ, který má ambici trestat i samotné vytváření podobných záznamů.

2.3 Trestněprávní relevance nekonsensuálního zpřístupnění intimního záznamu

Následující podkapitola adresuje nejzranitelnější formu NCP, a sice nekonsensuální zpřístupnění intimních záznamů dalším osobám. Absence souhlasu se zde projevuje až v souvislosti s nakládáním se záznamem, a je tak nutno pracovat s tím, že se může jednat jak o záznamy původně získané nekonsensuálně či uměle vytvořené, tak i ty poskytnuté konsensuálně, které však měly zůstat soukromě uchovány.

2.3.1 Poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku

Prim i v tomto kontextu bude hrát trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. Jak bude zřejmé z dalších částí této podkapitoly, teoreticky se na šíření intimních záznamů mohou uplatnit i jiná ustanovení, půjde však zejména o trestné činy se zvláštním prvkem (dítětem) či vyžadující jiný specifický kontext (šíření nepravdivých informací). Tato ustanovení tak nepojmou celý rozsah této formy NCP a ani se nezaměřují na její hlavní problém, tedy samotné nekonsensuální zpřístupnění. To je přitom pro oběti stěžejní moment, na který navazuje další viktimizace a negativní důsledky s tím spojené.

Proto je obzvlášť důležité posoudit aplikovatelnost trestného činu *poškození cizích práv*. Odvíjí se od ní úvaha ohledně dostatečnosti české právní úpravy, pokud jde o ochranu před nekonsensuálním zpřístupněním intimních záznamů, zejména pak těch konsensuálně získaných. Jiná široce uplatnitelná úprava se totiž již nenabízí. Proto také bude tento rozbor obsáhlejší než zbylé. Jelikož se možnost využití této skutkové podstaty diametrálně liší v závislosti na okolnostech případu, zejména pak okolnostech získání intimního záznamu, bude následující podkapitola odpovídajícím způsobem rozčleněna, aby tato specifika reflektovala.

a) Zpřístupnění nekonsensuálního intimního záznamu

Již bylo rozebráno, že trestný čin *poškození cizích práv* se může uplatnit už při samotné nekonsensuální výrobě intimního záznamu, zpravidla v případech, kdy je vyobrazená osoba mylně přesvědčena o nerušeném užívání určitého prostoru, čímž je zasaženo do její intimity

a osobnostních práv. Tím jsou naplněny dva hlavní znaky tohoto trestného činu, tedy existence omylu (zde *uvedení v omyl*) a způsobení *vážné újmy na právech jiného*.

Jestliže pachatel takto získané záznamy následně někomu zpřístupní, uvedené zásahy ještě prohloubí. *Vážná újma na právech* pak spočívá v tom, že třetí osoba či dokonce širší veřejnost takto intimní záznam zhlédne, čímž je dotčeno sexuální soukromí a integrita vyobrazené osoby. Zřetelně je takto *uváděna v omyl* vyobrazená osoba, která o existenci záznamu či nakládání ze strany pachatele zpravidla netuší, a proto mu nemůže ani zabránit.¹⁶⁰

Naplnění znaků této skutkové podstaty by tak u šíření nekonsensuálních intimních záznamů nemělo vyvolávat problémy.

b) *Zpřístupnění falešného intimního záznamu*

Trestněprávní relevance pouhého vytvoření falešného intimního záznamu zůstává nejednoznačná, dojde-li však následně k jeho zpřístupnění, je již trestní odpovědnost jistě namístě.

Naplnění znaku *uvedení v omyl* bude tentokrát zřejmé, protože pachatel zjevně *uvádí v omyl* okolí ohledně toho, že se určitá osoba vyskytuje na snímku sexuální povahy. Podle stejného principu soudy posuzují znak *uvedení v omyl* i v případě zakládání falešných profilů osob.¹⁶¹ Omyl se tak v tomto případě bude vázat k třetím osobám.

Takové jednání samo o sobě představuje zásah do osobnostních práv oběti. Na zpřístupnění se pak navíc váže řada dalších negativních důsledků v psychické i sociální sféře, které již byly představeny. Vznik *vážné újmy na právech* oběti tak bude v běžných případech zřejmý.

V této souvislosti je ovšem třeba dbát na naplnění subjektivní stránky úmyslného trestného činu. Potenciální pachatel nemusí přímo chtít způsobit oběti vážnou újmu na právech. Falešné snímky může vytvářet a sdílet, aby se pochlubil, že věrný falsifikát dokáže vyrobit, nebo pro pobavení. Autorka je však přesvědčena, že bude obecně možno dovodit, že alespoň nepřímý úmysl u pachatele přítomen byl, když s možným vznikem této újmy musel být s ohledem

---

¹⁶⁰ Což by při znalosti věci alespoň hypoteticky učinit mohla, např. podáním návrhu na předběžné opatření. K tomu srov. BERANOVÁ, Andrea. Trestný čin neoprávněného pořízení obrazového a zvukové záznamu de lege ferenda. In: GRIVNA, Tomáš; RICHTER, Martin a ŠIMÁNOVÁ, Hana (ed.). *Vliv nových technologií na trestní právo*. Praha: Auditorium, 2022, s. 254.

¹⁶¹ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37, a závěr, že pachatel „svým jednáním uvedl v omyl jednak osoby v režimu „Přátelé“ na nepravém profilu poškozené J. T. na sociální síti Facebook, neboť nevěděli, že se jedná o nepravý profil poškozené.“

na povahu věci srozuměn ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) TrZ. V závislosti na konkrétních okolnostech však nenaplnění subjektivní stránky jistě nelze zcela vyloučit.

V obecné rovině tak ve zpřístupnění falešně vytvořených intimních záznamů lze shledat naplnění skutkové podstaty trestného činu *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ.

c) *Nekonsensuální zpřístupnění konsensuálně poskytnutého záznamu*

Šíření konsensuálně poskytnutých intimních záznamů, které však byly poskytnuty jen proto, že měly být soukromě uchovány, je nejobtížnější uspokojivě zařadit pod některou ze skutkových podstat. Jsou-li totiž snímky získány (poskytnuty, vytvořeny) se souhlasem vyobrazené osoby, mohl by logicky jako první vyvstat argument, že je možné s nimi dále libovolně nakládat, jelikož nebyly získány protiprávně. To je ostatně také argumentace, kterou používají obvinění, když čelí trestnímu stíhání, dojde-li k němu. Zpravidla uvádějí, že se může jednat maximálně o soukromoprávní spor na ochranu osobnosti a že trestní odpovědnost není dle zásady subsidiarity trestní represe namístě, a to pro nedostatek společenské škodlivosti, když snímky obdrželi legálním způsobem bez výslovného zákazu k dalšímu sdílení. Absence výslovného zákazu však nemůže obstát oproti absenci konsensu, když samotné nevyslovení zákazu ještě neznamená udělení souhlasu ke sdílení.¹⁶² Trestněprávní rozměr tak obecně bude namístě.

Judikatura pak výkladem dospěla k tomu, že tyto situace mají naplňovat právě skutkovou podstatu trestného činu *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. Dovozejí tedy, že nekonsensuální sdílení konsensuálních záznamů může kumulativně naplnit předpoklad podvodného jednání i vážné újmy na právech jiného. Nejen vhodnost takového řešení, ale i samotnou uplatnitelnost ustanovení autorka podrobí detailnější analýze.

Otázka *vážné újmy na právech jiného* je s ohledem na popsané důsledky NCP jednoznačná a stejně to vnímá i soudní praxe (viz dále). Obdobně jako již bylo diskutováno u sdílení záznamů falešných, by však mohla vyvstat otázka naplnění subjektivní stránky, která vyžaduje úmyslné zavinění,¹⁶³ a pachatel tak musí mít úmysl vážnou újmu způsobit. S ohledem na povahu takového jednání a snímků, jakož i možných následků, zřejmě i zde bude v běžných

---

¹⁶² Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37. V obou případech byli obvinění trestně stíháni pro nekonsensuální zveřejnění původně konsensuálních intimních snímků. Ani v jednom případě soudy nepřisvědčily obhajobě obviněných o nedostatečné společenské škodlivosti. V prvně jmenovaném případě Nejvyšší soud výslovně odmítl, že by souhlas s pořízením snímků bez limitace ohledně jejich dalšího využití postačoval jako svolení k jejich zveřejnění.

¹⁶³ § 13 odst. 2 TrZ.

případech možné dovodit, že musel být srozuměn s tím, že k takové újmě může dojít. Minimálně nepřímý úmysl ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) TrZ by tak byl stále dán. V závislosti na konkrétních okolnostech ovšem absenci subjektivní stránky nelze vyloučit.

V odůvodněných případech může újma nabýt intenzity *značné* či *velkého rozsahu*, má-li čin dlouhodobé a závažné důsledky. Příkladem může být závažné omezení kvality života oběti, způsobení rozvratu manželství (*značná újma*) či naprostá ztráta společenské prestiže u společensky významné osoby (*újma velkého rozsahu*).¹⁶⁴ K vyšší intenzitě (ne však základní vážné újmě) již postačí nedbalost pachatele.¹⁶⁵ V takovém případě je naplněna i kvalifikovaná skutková podstata ve smyslu § 181 odst. 1, odst. 2 písm. a), resp. odst. 3 písm. a) TrZ.¹⁶⁶

Znak podvodného jednání, tj. *vedení v omyl* či *využití omylu*, už tak jednoznačný není. V judikatuře existuje rozpor ohledně toho, o jakou formu podvodného jednání má jít, což je také klíčový problém celé kvalifikace.

V usnesení ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37, Nejvyšší soud podpořil názor, že nekonsensuálním zpřístupněním původně konsensuálně poskytnutých intimních snímků pachatel *využívá omylu* vyobrazené osoby ve smyslu písm. b) odst. 1 § 181 TrZ.

Pachatel v tomto případě se souhlasem poškozené pořídil její intimní fotografie, které později již bez jejího souhlasu zpřístupnil dalším osobám. Nejprve založil falešný profil poškozené na sociální síti Facebook, kde tyto fotografie zpřístupnil uživatelům v režimu „přátelé“. Následně jménem poškozené odeslal nejméně osm dopisů, ke kterým přiložil výtisky facebookových stránek s těmito snímky. Mezi adresáty dopisů byly osoby z řad zaměstnavatele poškozené i její bývalý přítel.

Dle soudu prvního stupně se takto v omylu ocitlo hned několik osob. Šlo jednak o osoby v režimu „přátelé“, které se mohly domnívat, že se jedná o pravý profil poškozené, a mohly se seznámit s jejími intimními snímky. V omylu byli také adresáti dopisů, kteří se mohli domnívat, že dopisy odeslala sama oběť, a taktéž se mohli seznámit s jejími intimními snímky. Zejména však soud dospěl k názoru, že i samotná oběť se nacházela v omylu a pachatel tohoto *omylu využil* ve smyslu písm. b) § 181 odst. 1 TrZ. Omyl oběti měl spočívat v tom, že se domnívala, že konsensuálně poskytnuté intimní snímky nebudou veřejně šířeny a zůstanou uchovány

---

¹⁶⁴ ŠÁMAL a ŠKVAJN. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., s. 2281-2282, marg. č. 7 a 10.

¹⁶⁵ Srov. § 17 TrZ.

¹⁶⁶ Relevantní zvlášť přitěžující okolností může být i získání prospěchu značného či velkého rozsahu pro sebe nebo pro jiného, srov. odst. 2 písm. b), resp. odst. 3 písm. b).

výhradně soukromě. Tímto jednáním pachatel podle názoru soudu hrubě zasáhl do práv garantovaných Listinou základních práv a svobod, konkrétně práva na intimitu soukromí, zachování cti, lidské důstojnosti a dobré pověsti.

Tyto závěry následně podpořil nejen soud odvolací, ale též Nejvyšší soud. Zdůraznil navíc i intenzitu škodlivého následku. Zpřístupnění intimních snímků poškozenou zesměšnilo a byla nucena podstoupit proces vysvětlování a prověřování v zaměstnání. Cílem pachatele bylo oslovit široký okruh osob, zejména osob blízkých nebo jinak významných, když se jednalo o nadřízené, bývalého přítele a další známé. Trestněprávní odpovědnost pachatele tak byla dle Nejvyššího soudu na místě i při zohlednění zásady subsidiarity trestní represe. Uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu nemohlo postačovat.

Toto rozhodnutí soudů je tak z pohledu NCP důležité v několika ohledech. Jednak rozpoznává zpřístupnění snímků, které měly zůstat soukromé, jako podvodné jednání, jímž pachatel *využil omylu* poškozené, ve smyslu § 181 odst. 1 odst. b) TrZ. Újmu způsobenou zpřístupněním snímků shledává jako *vážnou újmu na právech jiného* ve smyslu předpokládaném tímto ustanovením. A v obecné rovině připouští, že se může jednat o případy natolik společensky škodlivé, že bude nezbytné uplatnit nástroje trestního práva, byť prostředku *ultima ratio*.

Při těchto úvahách je třeba vzít v potaz, že soudy řešily i jiná jednání pachatele než jen samotné zpřístupnění intimních snímků. Významná byla jistě i skutečnost, že se pachatel opakovaně za poškozenou vydával, čímž následky svého jednání ještě více zintenzivnil. Vypíchnuté právní úvahy ohledně naplnění jednotlivých znaků přesto v diskutovaném tématu neztrácejí na významu.

Uplatnění § 181 TrZ podpořil Nejvyšší soud i později. Usnesením ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017, odmítl dovolání pachatele, který byl odsouzen mj. pro trestný čin *poškození cizích práv*, tentokrát však dle písm. a) odst. 1 § 181 TrZ (*uvedení v omyl*). Pachatel vytvořil plakát s intimní fotografií poškozené a odeslal jej i na e-mailovou adresu její kamarádky. Pachatel dále zveřejnil intimní fotografie a videa poškozené na facebookovém profilu i jiných volně přístupných internetových stránkách a odkazy na tato umístění šířil mezi známé poškozené i další facebookové skupiny a profily.

Pachatel přitom namítal absenci naplnění objektivní stránky. Odkazoval na to, že s vytvořením snímků oběť souhlasila a nijak pachatele neomezila v jejich dalším využití včetně možného zpřístupnění, a podvodného jednání se tak nedopustil. Nejvyšší soud v této souvislosti zdůraznil již dříve citovaný závěr, že souhlas s pořízením záznamů neznamena souhlas s jejich

zpřístupněním. *Uvedení v omyl* podle něj spočívalo v tom, že uvedené snímky neměly být dále šířeny, ale byly. Pachatel tím zasáhl do práva poškozené svobodně rozhodnout o tom, komu budou intimní snímky poskytnuty a komu nikoli. *Vážná újma na právech* přitom byla zřejmá, oběť se cítila zostuzena, vznikly jí trvající psychické obtíže a musela čelit úbytku zákazníků v podnikání. I v tomto případě tak soudy shledaly zasažení práv poškozené garantovaných v Listině základních práv a svobod, konkrétně pak právo na nedotknutelnost osoby a soukromí, na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a na ochranu jména. S ohledem na tyto následky pak Nejvyšší soud nevyhověl ani námitce pachatele ohledně nedůvodnosti trestní represe s odkazem na zásadu subsidiarity trestní represe.

V souhrnu tak Nejvyšší soud opět vyjádřil, že nekonsensuální zpřístupnění původně konsensuálních snímků je podvodným jednáním (tentokrát ve smyslu písm. a) odst. 1 § 181 TrZ, tj. *uvedení v omyl*), může způsobit vážnou újmu na právech jiné osoby a jde o jednání dostatečně závažné, aby vyžadovalo trestněprávní reakci.

Soudy tak v NCP shledaly jak *uvedení v omyl* dle písm. a), tak *využití omylu* dle písm. b) § 181 odst. 1 TrZ.

Odůvodnění pozdějšího rozhodnutí ovšem naznačuje, že kvalifikaci *uvedení v omyl* dle písm. a) mohl Nejvyšší soud převzít spíše z nepozornosti. Uvedl totiž následující: „*Již odvolací soud zcela přiléhavě odkázal v tomto směru na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014, podle kterého právní kvalifikace podle § 181 odst. 1 písm. a) dopadá i na případ, kdy jsou intimní fotografie či záběry pořízeny se souhlasem obou aktérů a až poté jsou jedním z nich, již bez souhlasu druhého, zveřejněny...*“¹⁶⁷ Citované rozhodnutí z roku 2014 ovšem toto jednání kvalifikovalo jako písm. b), tedy *využití omylu*. Písm. a) se vztahovalo toliko k jednání pachatele, kterým *uvedl v omyl* okolí oběti, když jejím jménem založil falešný profil na síti Facebook a rozeslal několik dopisů. Uvedené může svědčit o tom, že Nejvyšší soud otázku podvodného jednání možná nevnímal jako kritickou a zasluhující více pozornosti; opak je však pravdou. Kromě nedůvodné inkonzistence soudů je totiž otázkou, zda závěry o existenci podvodného jednání – kterékoli formy – vůbec obstojí.

Prvně je třeba zdůraznit právě to, že osobou v omylu nemusí být jen sama oběť, ale též někdo třetí. Pokud tak pachatel intimní snímky zpřístupní domněle jménem oběti (např. pod falešným profilem, inzerátem apod.), autorka se plně ztotožňuje s názorem, že tímto *uvádí v omyl* třetí

---

¹⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017.

osoby, neboť ty se mylně domnívají, že se jedná o profil/inzerát pravý a oběť se takto sama prezentuje.¹⁶⁸ To ovšem nemíří na samotnou podstatu NCP jako spíše na klamavé aspekty se zpřístupněním související. Právní potíž nastává v případě, kdy potenciální pachatel snímky nesdílí takto klamně, ale zkrátka je jen sám zpřístupní. Tento postup není nikterak výjimečný a oběti cíleně diskredituje.¹⁶⁹ Často je toto sice doprovázeno kontaktními údaji vyobrazené osoby, ale okolí není uváděno v omyl, že by se jednalo o dobrovolnou sebe prezentaci oběti. Omyl okolí není přítomen ani v jiném ohledu, když se jedná o snímky pravé a okolnosti zpřístupnění nejsou nijak přikrášlovány. V takovém případě tak lze pro aplikaci § 181 TrZ uvažovat pouze o tom, zda se v omylu mohla ocitnout sama oběť. Další text se věnuje čistě této otázce.

Stěžejní je stanovit, k jakému okamžiku existenci takového omylu posuzovat. Připomeňme, že osoba je v omylu, „*jestliže při svém rozhodování a jednání vychází z okolností, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci.*“¹⁷⁰ S tím koresponduje skutečnost, že chráněným zájmem komentovaného ustanovení je též svoboda rozhodování poškozeného.¹⁷¹ Jestliže totiž poškozený v důsledku oklamání nezná reálný stav věci, nemůže se rozhodovat svobodně.¹⁷² Podle přesvědčení autorky je tak z pohledu oběti rozhodným okamžikem moment poskytnutí intimních snímků, a to vždy. Právě v tomto okamžiku totiž oběť činí rozhodnutí na základě mylné představy, že snímky zůstanou soukromě uchovány, a v tomto přesvědčení je poskytnete, což by při znalosti reálného stavu věci neudělala. Mýlí se tak v účelu, pro který snímky poskytuje, což je ovšem samotný důvod jejich zaslání. Tento omyl se materializuje až později v čase, jakmile ke zpřístupnění skutečně dojde, čímž také dojde k dokonání trestného činu *poškození cizích práv* (vč. způsobení vážné újmy). Měl by však existovat od počátku, protože

---

¹⁶⁸ BERANOVÁ, Andrea. Trestněprávní ochrana soukromí a osobnosti v éře moderních technologií. Online. In: ROMŽA, Sergej; TÓTHOVÁ, Veronika a VINNEROVÁ, Bronislava (eds.). *Košické dni trestného práva 2022, VI. Ročník. Hodnotové smerovanie trestného práva*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2022, s. 352 [cit. 2024-03-03].

¹⁶⁹ Příkladem může být kauza „roztahovačky“, v rámci které byly na sociálních sítích zakládány speciální skupiny, kam uživatelé vkládali intimní snímky žen z okolí s hanlivými komentáři. K tomu srov. SPILKOVÁ, Alena. *Švé „roztahovačky“ na Facebooku má už i Kladno*. Online. In: Kladenské listy. 4. 11. 2014. Dostupné z: <https://kladenskelisty.cz/92302/sve-%E2%80%99Eroztahovacky-na-facebooku-ma-uz-i-kladno> [cit. 2024-01-20]. Novějším případem jsou vlákna na síti reddit.com, kde si uživatelé vyměňovali či přímo objednávali intimní materiály konkrétních žen. K tomu srov. PATOČKOVÁ, Tereza. *Porno z pomsty. Zmapovali jsme podsvětí internetu, kde se sdílí nahé snímky obětí*. Online. In: Aktuálně.cz. 19. 3. 2021. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/porno-z-pomsty-zmapovali-j sme-podsveti-internetu-kde-se-sdil/r-b95bc994810f11ebb2f60cc47ab5f122/> [cit. 2024-01-20].

¹⁷⁰ VOČKA, op. cit., bod č. 4.

¹⁷¹ BERANOVÁ. Trestněprávní ochrana soukromí a osobnosti v éře moderních technologií, op. cit., s. 349.

¹⁷² ŠÁMAL, Pavel; GRIVNA, Tomáš; BOHUSLAV, Lukáš; NOVOTNÝ, Oto; HERCZEG, Jiří et al. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 698.

jinak by oběť snímky neposkytovala na základě mylné představy o jejich budoucím soukromém uchování, když by v tu chvíli představa mylnou nebyla.

Odůvodnění obou výše analyzovaných soudních případů značí, že i soudy musely shledávat princip omylu právě v tomto, byť na dané východisko navázaly myšlenkovými závěry odlišnými od autorčiných (viz níže). Obdobně uvádí-li Beranová, že „*jsou záznamy pořizovány v kontextu důvěrného vztahu, kdy poškozený oprávněně očekává, že zůstanou ve sféře soukromí*“,¹⁷³ autorka se s tímto hodnocením ztotožňuje, a právě proto se domnívá, že rozpor představy a skutečnosti ohledně účelu poskytnutí musí existovat již při tomto pořízení (resp. poskytnutí), aby byla objektivní stránka trestného činu přílehavá.

Gargulák v této souvislosti odmítá možnost aplikace § 181 TrZ v naprosté většině případů. Tvrdí, že „*[p]oškození cizích práv spočívá v podvodném jednání, o které ovšem nejde, jestliže vyvolání nebo využití omylu (neznalosti podstatných skutečností, jakou může být fakt, že partner má v úmyslu záznamy zpřístupnit, ačkoliv partnerku ujišťuje o opaku) partnerky slouží jen k získání nebo usnadnění přístupu k záznamům, které pak partner zpřístupní, aniž by musel partnerčina omylu dále využívat.*“¹⁷⁴

S těmito závěry se autorka práce neztotožňuje. Domnívá se naopak, že pokud má pachatel od počátku v úmyslu snímky zveřejnit, ale oběť ujišťuje o opaku, zjevně ji tím *uvádí v omyl* ohledně účelu, pro který oběť záznamy poskytuje. Účinky omylu se jen projeví s časovým odstupem, což je ostatně samotný princip popsání omylu – snímky jsou poskytnuty pro soukromé uchování, ale soukromě uchovány nakonec nejsou, což takto pachatel od počátku zamýšlel. Existence omylu se tak nutně musí posuzovat v souvislosti s pozdějším zpřístupněním, bez něj by se totiž o omyl nejednalo.

Tento princip je u podvodného jednání naprosto běžný. Za *uvedení v omyl* se totiž příkladmo považují i situace, kdy si pachatel objedná jídlo v restauraci, i když od počátku nehodlá zaplatit a následně bez placení skutečně odejde, nebo situace, kdy pachatel přijme zálohu na poskytnutí služby, kterou však od počátku poskytnout nehodlá, a přijatou zálohu použije pro své vlastní potřeby.¹⁷⁵ Pokud bychom přijali výše uvedenou interpretaci, ani k nezaplacení v restauraci už

---

¹⁷³ BERANOVÁ. Trestněprávní ochrana soukromí a osobnosti v éře moderních technologií, op. cit., s. 351.

¹⁷⁴ GARGULÁK, Michal. Kriminalizace nekonsensuální pornografie v České republice. *Trestněprávní revue*. 2018, roč. 17, č. 2, s. 34. ISSN 1213-5313.

¹⁷⁵ Tyto příklady jsou uváděny pro trestný čin podvodu dle § 209 TrZ. Již bylo přiblíženo, že skutkové podstaty dle § 209 i § 181 TrZ spočívají v podvodném jednání. Příklady uváděné k výrazu *uvedení v omyl* pro trestný čin

pachatel nepotřebuje využívat omylu obsluhy a k neposkytnutí služby pachatel už nemusí využívat omylu osoby poskytující zálohu. Objednávku v restauraci už má pachatel k dispozici a finance ze zálohy zrovna tak. Dle výše uvedené interpretace by se tak ani v těchto případech o podvodné jednání nemohlo jednat.

Přijetí intimních snímků jako soukromých s tím, že pachatel od počátku počítá s tím, že je soukromými neuchová, je přitom principiálně stejné jednání. Autorka práce je tak přesvědčena, že v těchto případech pachatel *uvádí* oběť *v omyl* a naplňuje tento znak skutkové podstaty ve smyslu § 181 odst. 1 písm. a) TrZ, ačkoli se její omyl ukáže až s určitým časovým odstupem. Důležitý je úmysl pachatele v době získání snímků a pozdější realizace tohoto úmyslu. Závěr Beranové, že „[p]achatel tedy uvádí v omyl poškozeného, který nepředpokládal, že videozáznamy pořízené s jeho souhlasem (resp. dobrovolně převedeny do dispozice pachatele), budou tímto způsobem zneužity,“¹⁷⁶ podle názoru autorky s danou interpretací koresponduje, resp. ji nevyvrací.

Současně však autorka dodává, že toto je jediný scénář, ve kterém při nekonsensuálním zpřístupnění konsensuálních snímků shledává podvodné jednání ve vztahu k oběti. Domnívá se, že jiné varianty objektivní stránce tohoto trestného činu neodpovídají.

Stěžejní je právě skutečnost, že má pachatel od počátku úmysl tyto snímky později zveřejnit. Jak příhodně poukazuje Dvořáková, většina případů NCP tomuto scénáři neodpovídá.¹⁷⁷ Pachatel možná původně skutečně zamýšlel nechat si intimní záznamy pro sebe. Při jejich poskytnutí tedy oběť neuváděl v omyl ohledně jejich dalšího využití. Autorka tak souhlasí s Dvořákovou, že tyto situace již nebudou odpovídat pojmu *vedení v omyl* dle písm. a) komentovaného ustanovení. Nejvyšší soud v této souvislosti uvedl, že „*vedení v omyl se může časově lišit od okamžiku pořízení [ve smyslu poskytnutí, pozn. autorky] takových fotografií či záběrů ryze intimní, soukromé povahy*“,¹⁷⁸ blíže to však nerozvedl, a autorka tak s tímto tvrzením v daném kontextu nemůže souhlasit. Zároveň totiž Nejvyšší soud uvedl, že „[o]bviněný poškozenou svým jednáním uvedl v omyl tím, že příslušné fotografie a nahrávky

---

dle § 209 TrZ tak lze principiálně stejně použít i pro *vedení v omyl* ve smyslu § 181 TrZ. Tyto a další příklady srov. KANDOVÁ, Katarína a ČEP, David. § 209 [Podvod]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 15–16 [cit. 2024-02-02].

¹⁷⁶ BERANOVÁ, Michaela. Trestněprávní ochrana soukromí a osobnosti v éře moderních technologií, op. cit., s. 351.

¹⁷⁷ DVOŘÁKOVÁ, Michaela. *Právo na informační sebeurčení a nedovolené šíření sexuálních záznamů*. Online, diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta, 2018, s. 75-76. Dostupné z: [https://is.muni.cz/th/t361z/IS Pravo na informaci sebeurceni a nedovolene sireni sexualnich zaznamu.pdf](https://is.muni.cz/th/t361z/IS_Pravo_na_informacni_sebeurceni_a_nedovolene_sireni_sexualnich_zaznamu.pdf). [cit. 2024-02-05].

¹⁷⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017.

*nebudou užity k veřejnému rozšíření.*¹⁷⁹ Jestliže je podstatou podvodného jednání právě to, že oběť poskytla snímky v přesvědčení, že zůstanou soukromě uchovány, měla by být existence omylu posuzována ke zmíněnému okamžiku poskytnutí snímků. Jen pro tento omyl totiž oběť snímky poskytne a kdyby věděla, že budou zveřejněny, k poskytnutí by nikdy nedošlo. V tom spočívá nesoulad představy oběti a skutečného stavu věci.

Pokud tedy potenciální pachatel až s časovým odstupem pojme nápad snímky zveřejnit, oběť v době rozhodování a jednání nevycházela z okolností, které v tu chvíli nebyly v souladu se skutečným stavem věci, a tedy nebyla pachatelem uváděna v omyl.

Obdobné teze musí být vzaty v potaz i při hodnocení znaku *využití omylu*. Zde Nejvyšší soud uvedl, že *„pokud soud prvního stupně dochází k závěru, že obviněný využil omylu poškozené, která nepředpokládala, že její intimní fotografie pořizené s jejím souhlasem obviněný tímto způsobem zneužije, je možno se s takovým závěrem ztotožnit.*“¹⁸⁰ I zde je tak důležité, že omyl oběti, že její intimní fotografie obviněný nezneužije, existoval v době rozhodování o poskytnutí snímků, což ji právě přimělo je poskytnout a jinak by tak neučinila. Rozdíl oproti *uvedení v omyl* spočívá v tom, že tuto mylnou představu oběti nevyvolal pachatel. Do omylu se však může uvést i sama oběť,¹⁸¹ v tomto kontextu nejspíše tím, že možnost zneužití nevzala v potaz nebo ji nepovažovala za kritickou.

V souladu s teorií o omylu by tak měl pachatel tento omyl rozpoznat a využít jej. Měl by tak při poskytování snímků rozpoznat, že je oběť v omylu ohledně toho, že mu je poskytuje pouze pro soukromé použití, v tomto omylu „ji nechat“ a snímky s tímto převzít, i když ví, že soukromými nezůstanou. Taková konstrukce už se jeví spíše hypotetickou a akademickou. Pokud bychom ji nicméně připustili, měl by i zde už od počátku u pachatele existovat záměr snímky později zpřístupnit, protože pokud by tento záměr neexistoval, opět by oběť při poskytování neměla představu mylnou, v omylu by tak nebyla a nebylo by čeho využívat.

Dvořáková v této souvislosti uvádí, že pachatel *„nemohl využít omylu poškozené osoby, kdy ta v omylu nebyla, neboť do té doby byly snímky uchovávány v soukromí.*“¹⁸² Tuto formulaci nepovažuje autorka za přesnou, když v každém případě jsou snímky *„do té doby“* uchovávány v soukromí. Důležité je, co pachatel od počátku zamýšlel.¹⁸³ Proto je nutné vnímat i subjektivní

---

¹⁷⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017.

¹⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37.

¹⁸¹ VOČKA, op. cit., bod č. 4.

¹⁸² DVOŘÁKOVÁ, 2018, op. cit., s. 76.

¹⁸³ Pouhá myšlenka se samozřejmě netrestá, ale jednání pachatele je nutno vykládat touto optikou.

stránku tohoto trestného činu. Pachatel musí být přinejmenším srozuměn s tím, že omyl oběti sám způsobuje (příp. využívá) a že tím oběti způsobuje vážnou újmu na právech.¹⁸⁴ Pachatel si tak musí být vědom, že oběť snímky poskytuje na základě přesvědčení, že zůstanou soukromě uchovány, ale že to není v souladu s realitou. To tak opět směřuje k výkladu, dle kterého může být skutková podstata naplněna jen v případě, že pachatel od počátku zamýšlí snímky zveřejnit.

Ačkoli možná na základě jiných myšlenkových východisek, ve výsledku autorka souhlasí s předchozími autory v tom, že aplikace ustanovení § 181 odst. 1 TrZ na případy NCP pro omyl oběti je přinejmenším sporná. Jeho využití by mělo být možné v případě, že chce pachatel od počátku snímky získat právě proto, aby je později zveřejnil. Pokud pachatel pojme tento nápad až dodatečně, má autorka pochyby o udržitelnosti narativu podvodného jednání.

Autorka se však zdrží tvrzení, že tato interpretace je jediná možná a bezvýlučně správná. V odborném diskurzu by mohly vyvstat argumentace další. Mělo by být na omyl nahlíženo spíše v tom smyslu, že oběť žije v představě, že její snímky jsou a budou bezpečně uloženy, což se v určitý okamžik stane představou mylnou? Byl by to okamžik zpřístupnění? Dle Nejvyššího soudu je totiž tímto jednáním porušeno právo poškozeného „svobodně se rozhodovat o tom, komu svěří, předá či poskytne materiál, fotografie a videonahrávky vysoce intimní povahy“, zároveň by se však při této interpretaci otázce rozhodnutí o poskytnutí snímků nepřikládal význam. A šlo by o *uvedení v omyl* způsobený zpřístupněním, nebo o *využití omylu*, který si oběť vyvolala (dle některých až příliš důvěřivou) představou sama? Koneckonců, může budoucí oběť takovou představu skutečně a nepochybně vůbec mít? V individuální diskusi se totiž autorka setkala též s názorem, že po tolika veřejných zkušenostech musí každý při poskytování podobných snímků alespoň zčásti počítat s tím, že materiály mohou být zneužity, a že je tedy omyl oběti *de facto* vyloučen.¹⁸⁵

Přičteme-li k posledním úvahám i již zmíněné interpretace, které kromě autorky předložili Gargulák, Beranová, Dvořáková i Nejvyšší soud, je zřejmé, že řešení zdaleka není jednoznačné. To se ostatně projevuje i v aplikační praxi. I Nejvyšší soud zvolil jednou písm. a), jednou písm. b) odst. 1 § 181 TrZ, i když se obě jednání principiálně nelišila. V novějším z těchto případů bylo jednání kvalifikováno jako trestný čin *poškození cizích práv* až odvolacím soudem a soud prvního stupně tento trestný čin neshledal. Pro účely posouzení rozhodovací praxe si autorka také vyžádala rozhodnutí okresních a krajských soudů dotýkající se ustanovení § 181

---

¹⁸⁴ § 13 odst. 2 ve spojení s § 15 TrZ.

¹⁸⁵ Tento výklad by jistě vylučoval aplikaci ustanovení § 181 obecně (s výjimkou falešných profilů a příspěvků).

TrZ. S ohledem na zbytkový charakter ustanovení se však velká část získaných rozhodnutí zabývala zcela jinými druhy jednání, a proto je autorka zdrženlivá ohledně vyvozování kategorických závěrů. Zmíní proto alespoň, že i nižší soudy pro kvalifikaci NCP použily jak písm. a), tak písm. b) odst. 1 § 181, i když se podstata věci nelišila.¹⁸⁶ V některých případech navíc trestný čin *poškození cizích práv* nebyl shledán vůbec, ačkoli dle rozebíraných závěrů Nejvyššího soudu – byť s nimi autorka z velké části nesouhlasí – shledán být měl.¹⁸⁷ To naznačuje, že posuzování jednotlivých znaků tohoto trestného činu není vždy jednotné.

Vše výše uvedené je logickým důsledkem jediného – skutková podstata *poškození cizích práv* není na případy NCP stavěná. To umožňuje vznik vícero interpretací, přičemž snad každá z nich vyvolává pocit, že „tady něco zcela nesedí“. Skutkové okolnosti nelze podřadit příliš přirozeně, což způsobuje i krkolomnost řešení, které se jednotlivé okamžiky činu snaží obsáhnout. To je podtrženo i tím, že mezi významnými okamžiky u NCP zpravidla vzniká časová prodleva (mezi získáním a zpřístupněním snímků, mezi *uvedením v omyl* a *způsobením vážné újmy*).¹⁸⁸ Jelikož se detailní analýze podstaty omylu oběti, okamžiku jeho vzniku a jeho vazby na dokonání trestného činu náležitě nevěnovaly ani nejvyšší soudy, je obtížné problém jednoznačně uzavřít. Autorka se o to alespoň pokusila a předestřenou argumentaci považuje za nejpřiléhavější, pokud jde o formální naplnění každého jednoho znaku podvodného jednání, ačkoli právní mezeru, která tímto vzniká, pokládá za problematickou, a stejně tak rozumí důvodům, které mohou vést k interpretacím jiným. To vše vnímá jako další impuls k debatě o možné změně aktuálního stavu, která snad jako jediná může otázku jednoznačně rozřešit.

Nelze totiž opomenout ani to, že jedna ze základních zásad trestního práva je zásada zákonnosti, podle které „*jen trestní zákon vymezuje trestné činy a stanoví trestní sankce, které lze za jejich spáchání uložit.*“¹⁸⁹ Z této zásady vyplývá požadavek předvídatelnosti hmotněprávních norem trestního práva. Z textu právní normy, příp. též judikatury, by tak mělo být zřejmé, že určité jednání bude mít trestněprávní důsledky.¹⁹⁰ Je otázkou, zda může být potenciálním pachatelům zřejmé, že mohou jednáním odpovídajícím NCP naplnit skutkovou podstatu dle § 181 odst. 1 TrZ. Judikatura toto sice deklaruje, ale ani její interpretace není vždy jednotná.

---

¹⁸⁶ Srov. např. rozhodnutí Okresního soudu v Kladně ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 2 T 16/2019, pro písm. a). Dále též rozhodnutí Okresního soudu v Hodoníně ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 3 T 42/2020, pro písm. b).

¹⁸⁷ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

¹⁸⁸ Srov. § 2 odst. 4 TrZ.

¹⁸⁹ § 12 odst. 1 TrZ.

¹⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel. § 12 [Zásada zákonnosti a zásada subsidiarity trestní represe]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 191, marg. č. 2 [cit. 2023-11-05].

Toto je důležité i pro naplňování funkcí samotného trestního práva. Funkce preventivně-represivní působí k předcházení trestné činnosti a odrazení pachatelů od jejího páchaní.¹⁹¹ Jestliže není možnost naplnění skutkové podstaty trestného činu zcela zřejmá, má autorka pochybnost o tom, zda je tato funkce trestního práva dostatečně naplněna. Potenciální pachatelé by si měli být vědomi rizika trestněprávní odpovědnosti, aby prevence skutečně působila. Současný stav tyto požadavky zcela nenaplnuje.

Nenaplněnou ostatně zůstává i funkce ochranná. Pro oběť je nevýznamné, zda pachatel zamýšlel snímky od počátku zveřejnit, nebo zda se k tomuto rozhodl až později. Důsledky pro její život jsou v obou případech stejně devastující. Přesto objektivní stránka komentovaného ustanovení zřejmě pokryje pouze první z těchto jednání. Z pohledu obětí je pozitivní, že se soudy snaží pod tuto objektivní stránku subsumovat i další jednání, protože jednání vnímají za trestněprávně relevantní. Toto širší pojetí však může narážet na zmíněnou zásadu zákonnosti. To je o to kritičtější, je-li ochranná funkce tou nejdůležitější.¹⁹²

Autorka tak má pochyby o tom, zda by byl poněkud benevolentní přístup k posuzování omylu vhodný či v trestněprávním kontextu vůbec přípustný. Nepovažuje za žádoucí vnímat trestný čin *poškození cizích práv* – byť je obecný – jako jakousi sběrnou kategorii, u které stačí „natáhnout“ aplikační dosah. Na straně druhé je naprosto stěžejní chránit oběti před takto závažným zásahem do práv, což však aktuálně není zcela zajištěno. Už v tomto bodě se tak diskuse o možné změně pozitivního práva jeví jako zcela relevantní.

S tím souvisí i skutečnost, že i v případě, že by byla aplikace § 181 odst. 1 TrZ přiléhavá, nelze toto řešení vnímat jako zcela adekvátní. Tento trestný čin má zbytkovou povahu a spadá pod něj velké množství různorodých případů. Zmínit lze krádeže identity za účelem získání financí z úvěru¹⁹³ či vyhnutí se odpovědnosti za protiprávní jednání,¹⁹⁴ falšování pojistných smluv za účelem inkasování provize,¹⁹⁵ zaslání padělku lékařského vyjádření pro účely popření otcovství k dítěti,¹⁹⁶ předstírání oprávnění uzavřít nájemní smlouvu,¹⁹⁷ neoprávněné okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem¹⁹⁸ či neoprávněné vystupování jako jednatel

---

¹⁹¹ ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník a naplňování funkcí a základních zásad trestního práva hmotného. Online. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 10, s. 28 [cit. 2024-01-05].

¹⁹² *Ibidem*.

¹⁹³ Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2018, sp. zn. 6 To 144/2017.

¹⁹⁴ Rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 22. 6. 2022, sp. zn. 1 T 55/2022.

¹⁹⁵ Rozhodnutí Okresního soudu v Písku ze dne 15. 1. 2018, sp. zn. 5 T 139/2017.

¹⁹⁶ Rozhodnutí Okresního soudu v Benešově ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. 2 T 20/2018.

¹⁹⁷ Rozhodnutí Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 12. 2021, sp. zn. 3 T 198/2021.

¹⁹⁸ Rozhodnutí Okresního soudu v Mostě ze dne 10. 5. 2022, sp. zn. 4 T 147/2021.

obchodní společnosti.¹⁹⁹ Řadit jednání tak závažné, jako je NCP, do balíku nekonečné množiny naprosto odlišných činů, jejichž škodlivost pro společnost i oběť je velmi často nesrovnatelně nižší, se nezdá jako vhodné.²⁰⁰ Okresní soud v Kladně jednání odpovídající § 181 odst. 1 označil za „jednání spíše nižší typové škodlivosti.“²⁰¹ A z pohledu systematiky TrZ má pravdu. Proto lze toto podřazení NCP akceptovat jen s těžkou duží.

Zatímco zpřístupnění nekonsensuálně získaných či falešných záznamů ustanovení § 181 TrZ zřejmě pojme, jeho uplatnění na původně konsensuální záznamy není tak jednoznačné, někteří autoři se s ním neztotožňují a také autorka toto až na výjimky vnímá za problematické. Jednotná není ani soudní aplikace. Uplatnitelnost ustanovení závisí na nuancích, které by však z pohledu ochrany obětí neměly být stěžejní. S ohledem na závažnost jevu navíc není toto řešení ani vhodné. Je nicméně pozitivní, že soudy obecně rizika tohoto jednání vnímají a dostupné prostředky trestního práva se na něj snaží aplikovat. Nelze však přehlédnout jisté nesrovnalosti, a to i optikou samotných zásad a funkcí trestního práva.

2.3.2 Pomluva dle § 184 trestního zákoníku

Při zpřístupnění intimních záznamů připadá v úvahu také trestný čin *pomluvy* dle § 184 TrZ. Toho se dle odst. 1 dopustí ten, kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu. Trest odnětí svobody hrozí až do jednoho roku.

Ustanovení chrání mravní hodnoty člověka ve společnosti, ovšem pouze před nepravdami.²⁰² Uvedený trestný čin proto můžeme zvažovat pouze v případě šíření záznamů falešných. Na případy běžného intimního záznamu (lhostejno, zda vznikl konsensuálně, či nikoliv) jej využít nelze, protože i když může pověsti člověka také ublížit, je takový snímek pravý a pravdivý. Zároveň to otevírá otázku, zda *sdělení nepravdivého údaje*, který je *způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů*, může být naplněno sdílením falešného snímku se sexuálním obsahem.

---

¹⁹⁹ Rozhodnutí Okresního soudu v Písku ze dne 7. 2. 2023, sp. zn. 7 T 154/2022.

²⁰⁰ Obdobně srov. ČEJKA DVORÁKOVÁ, op. cit., s. 14.

²⁰¹ Rozhodnutí Okresního soudu v Kladně ze dne 26. 10. 2021, sp. zn. 5 T 64/2021.

²⁰² ŠÁMAL, Pavel a ŠKVAJN, Petr. § 184 [Pomluva]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2313-2014, marg. č. 1 a 2 [cit. 2024-02-28].

Co se týče *způsobilosti značnou měrou ohrozit vážnost oběti u spoluobčanů*, bude takový snímek tuto povahu vykazovat. Toto je vždy nutné posuzovat nejen s přihlédnutím k postavení a vlastnostem oběti, ale i k povaze a rozšíření nepravdivého údaje. Přitom postačí, že je tento údaj způsobilý ohrozit vážnost jen u některých spoluobčanů, i když by jiní stejnou informaci za negativní nevnímali. K ohrožení ani nemusí dojít a postačí, že je nepravdivý údaj způsobilý ohrožení vyvolat.²⁰³ Již bylo rozebráno, že oběti bývají odsuzovány a vnímány jako promiskuitní a morálně pokleslé. Zmiňuje-li pak zákon specificky ohrožení v oblasti zaměstnání a rodinných vztahů, jedná se o typické oblasti, které jsou NCP zasaženy. *Jinou vážnou újmou* ve smyslu tohoto ustanovení pak může být třeba i odliv zákazníků v důsledku ztráty dobrého jména,²⁰⁴ což jsou důsledky, které byly doloženy v podkapitole 1.2.1 této práce. O způsobilosti takového materiálu ohrožení vážnosti vyvolat tak nemůže být pochyb.

Sdělením nepravdivého údaje je potom předání informace o jiném, která je objektivně v rozporu se skutečností, a to buď i jediné osobě jakýmkoli způsobem včetně uveřejnění na internetu, zaslání e-mailem apod.²⁰⁵ Falešné vyobrazení nahého těla oběti skutečně neodpovídá realitě. Tento trestný čin je nicméně tzv. verbální, a je tedy naplněn komunikačním aktem, typicky pak řečí.²⁰⁶ Skutková podstata tak primárně počítá s tím, že pachatel nepravdivý údaj vyřkne, osobně nebo na digitálních platformách. Lze tak diskutovat o tom, zda je takové falešné vyobrazení nahého těla *sdělením údaje* v pravém slova smyslu.

Autorka v relevantní judikatuře nenalezla případ, který by uplatnitelnost této skutkové podstaty na sdílení falešných intimních snímků potvrdil či vyvrátil, neshledává však důvod, proč by tomu tak nemělo být. Ač se nejedná o výslovné pronesení lživé věty, je do světa vyslána objektivně nepravdivá informace, která oběť může poškodit, což koresponduje se zamýšleným objektem i objektivní stránkou trestného činu.²⁰⁷ Zvláštnosti vyvíjejících se technologických nástrojů tak musí být reflektovány. Internetové sdílení navíc běžně bude i zvlášť přitěžující okolností ve smyslu § 184 odst. 2 TrZ.

Trestný čin *pomluvy* dle § 184 TrZ se tak na zpřístupnění intimního záznamu uplatnit může, muselo by se však jednat o záznam falešný, tedy nepravdivý. Ochrana tímto ustanovením

---

²⁰³ ŠÁMAL a ŠKVAIN. § 184 [Pomluva], op. cit., s. 2315, marg. č. 3.

²⁰⁴ Ibidem, s. 2315, marg. č. 3.

²⁰⁵ ŠČERBA, Filip a KALVODOVÁ, Věra. § 184 [Pomluva]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 5 [cit. 2024-02-04].

²⁰⁶ ŠÁMAL a ŠKVAIN. § 184 [Pomluva], op. cit., s. 2315 marg. č. 2.

²⁰⁷ V tom autorka vnímá situaci za odlišnou od diskuse k § 181 TrZ a konsenzuálním snímkům v části 2.3.1, kde jsou naopak zřejmé diskrepance.

poskytnutá je tak velmi omezená. Pro úplnost lze uvést, že daným trestným činem lze postihnout i některé doprovodné jevy (srov. podkapitulu 2.4.2), ty už však neřeší samotnou podstatu NCP.

2.3.3 Šíření pornografie dle § 191 trestního zákoníku

Nakládání s intimními snímky může v určitých případech naplnit skutkovou podstatu trestného činu *šíření pornografie* dle § 191 trestního zákoníku. Standardně bude relevantní pouze základní skutková podstata popsaná v odst. 2. Ta činí trestným jednání, kterým někdo nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo (písm. a). Skutkovou podstatu dle odst. 2 naplní též osoba, která takové pornografické dílo na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje (písm. b). Za některý z těchto činů pachatel hrozí trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Objektem je zájem na ochraně mravního vývoje dětí.²⁰⁸

Jedná se o situace, ve kterých je spáchán trestný čin v souvislosti s tzv. prostou pornografií. Její výroba a šíření samy o sobě trestné nejsou, na rozdíl od pornografie dětské (srov. výklad v části 2.1.5) a pornografie tvrdé, v níž se projevuje násilí či neúcta k člověku nebo která popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem.²⁰⁹ Prostá pornografie tvoří zbytkovou kategorii pornografických děl. *Pornografickým dílem* přitom myslíme dílo, které zvláště intenzivně vyvolává sexuální pud, překračuje hranice sexuální slušnosti převážně uznávané ve společnosti, vzbuzuje stud a neakceptovatelným způsobem uráží cit pro sexuální slušnost.²¹⁰ Jeho hlavním cílem je vzbudit či zvýšit sexuální vzrušení.²¹¹

Intimní záznamy, které jsou předmětem NCP, definici takového *pornografického díla* mohou naplňovat, zejména jedná-li se o explicitní záznamy sexuální aktivity nebo vyzývavé nahé fotografie. Jiné případy však mohou být sporné, kupříkladu méně provokativní fotky ve spodním prádle. I šíření takových snímků však vyobrazenou osobu ponižuje, zasahuje do její lidské důstojnosti a sexuální integrity. Pojem *pornografické dílo* tak nemusí vhodně reflektovat realitu NCP, což autorka blíže rozvádí i v podkapitole 4.3.2. To je první aspekt, který aplikaci ustanovení § 191 TrZ na případy NCP omezuje.

---

²⁰⁸ GŘIVNA, Tomáš. § 191 [Šíření pornografie]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2390, marg. č. 1 [cit. 2024-01-15].

²⁰⁹ § 191 odst. 1 TrZ.

²¹⁰ ŠÁMAL, GŘIVNA, BOHUSLAV, NOVOTNÝ, HERCZEG et al., op. cit., s. 718.

²¹¹ ŠČERBA, Filip. § 191 [Šíření pornografie]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 3 [cit. 2024-01-16].

Dalším takovým aspektem je skutečnost, že trestné je pouze umožnit seznámení se s takovým dílem dítěti, tedy osobě mladší osmnácti let.²¹² Toto ustanovení tak nepostihuje zpřístupnění jako takové, ale spíše jiné skutečnosti se zpřístupněním související.

Jsou-li ovšem v konkrétním případě NCP tyto omezující podmínky splněny, může se trestný čin dle § 191 TrZ aplikovat. V takovém případě už je pak irelevantní, zda se jednalo o intimní záznam konsensuální, nekonsensuální či falešný. Stejně tak není rozhodné, zda zpřístupnění proběhlo konsensuálně, či nikoliv, důležité je jen umožnění seznámení s obsahem díla dítěti.

Umožnění seznámení může mít v případě písm. a) odst. 2 formu nabídky, přenechání nebo zpřístupnění. *Nabídkou* rozumíme oslovení jiné osoby za účelem jejího převzetí díla. Nezáleží na tom, zda oslovená osoba nabídku akceptuje.²¹³ Jedná se tedy materiálně o pokus trestného činu povýšený na dokonáný trestný čin.²¹⁴ K naplnění skutkové podstaty by v této souvislosti mohlo dojít v případě, kdy pachatel disponuje intimními fotkami někoho jiného a obrátí se na dítě s návrhem, že mu tyto snímky poskytne.

Přenecháním se již dílo dostává do dispozice dítěte, čemuž může odpovídat i zaslání e-mailem.²¹⁵ K naplnění této objektivní stránky by tak došlo v případě, že by pachatel dítěti fotky fyzicky předal či zaslal v příloze e-mailu.

Zpřístupněním jsou pak další způsoby, kterými pachatel dítěti umožňuje, aby se s dílem seznámilo. Může se tak jednat o sdílení na sociální síti nebo umožnění dálkového přístupu k pornografickému obsahu, ale i jeho promítnutí.²¹⁶ Praktickým příkladem může být uložení snímků na digitálním úložišti a následné zaslání přístupového odkazu k tomuto úložišti dítěti.

Všechny výše uvedené alternativy musí být zahrnuty zaviněním ve formě úmyslu, ať už přímého či nepřímého.²¹⁷ Nabízející, přenechávající či zpřístupňující pachatel si tak musí být vědom toho, že nakládá s pornografickým dílem ve vztahu k osobě mladší osmnácti let. Tyto skutečnosti tak buď přímo ví nebo je s touto eventualitou smířen a počítá s ní. Pokud by byl pachatel přesvědčen, že ve vztahu k dítěti nakládá s neškodným obsahem (např. by chtěl zaslat video z rodinné oslavy, nikoli video zachycující sexuální aktivitu), nebo byl naopak

---

²¹² § 126 TrZ.

²¹³ ŠČERBA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 24 a 15.

²¹⁴ GŘIVNA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., s. 2393, marg. č. 12.

²¹⁵ ŠČERBA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 25.

²¹⁶ ŠČERBA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 26.

²¹⁷ § 13 odst. 2 ve spojení s § 15 TrZ.

přesvědčen, že se jeho přičiněním s pornografickým dílem seznamuje osoba starší osmnácti let, nevznikla by pro negativní skutkový omyl trestní odpovědnost.²¹⁸

V souvislosti s nekonsensuálním zpřístupněním intimních záznamů by tak mohlo dojít ke spáchání trestného činu dle § 191 odst. 2 písm. a) TrZ. Jednalo by se o případy, kdy jsou záznamy poskytnuty dítěti nebo mu je takové poskytnutí umožněno.

Trestným činem dle § 191 odst. 2 písm. b) TrZ je pak také vystavení či jiné zpřístupnění pornografického díla na místě, které je přístupné dětem. Takovým místem jsou prostory, které jsou přítomnosti osob mladších osmnácti let volně otevřeny. Příkladem se tak může jednat o výlohy, zastávky nebo parky. Vyloučeny z této definice pak budou místa, kam je vstup osobám mladším osmnácti let zakázán, jako jsou například sexshopy.²¹⁹

Vystavení je způsob umístění díla s cílem na něj upozornit, a tedy i umožnit, aby se s ním mohl seznámit širší počet lidí.²²⁰ Tomu by mohlo odpovídat například vylepení intimních snímků na ulici. *Jiným zpřístupněním* jsou pak další obdobná jednání, která nespádají specificky pod pojem vystavení. Tímto může být i umístění pornografického díla na internetové stránky.²²¹ Jelikož však v každém případě platí, že se jednání musí vztahovat k místu přístupnému dětem, nebudou sem patřit případy pornografických webů, které obsahují upozornění, že je obsah nepřístupný osobám mladším osmnácti let.²²² Pokud by však pornografické dílo bylo vyvěšeno na webu bez jakékoli ochrany a nalezení či prohlížení webu není ani jinak znemožněno, o jiné zpřístupnění na místě přístupném dětem by se jednat mohlo.

Jelikož i zde platí, že jde o úmyslný trestný čin, musí být pachatel minimálně srozuměn s tím, že nakládá s dílem pornografické povahy a umísťuje jej na místo, kam se bez zábrany může dítě dostat. Za těchto podmínek by tak mohlo být trestným činem umístění záznamů na weby, které se zaměřují právě na nekonsensuální publikaci intimních snímků a které jsou volně přístupné. Příkladem by mohla být masově rozšířená platforma *Is Anyone Up?*, která působila v letech 2010 až 2012 a jejíž obsah byl tvořen intimními snímky, v drtivé většině případů

---

²¹⁸ Srov. § 18 odst. 1 TrZ.

²¹⁹ FREMR, Robert. Šíření pornografie (§ 191). In: DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav; SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2015, bod č. 7 [cit. 2024-01-02].

²²⁰ GRIVNA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., s. 2393, marg. č. 12.

²²¹ Ibidem.

²²² GRIVNA, Tomáš. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti v novém trestním zákoníku. Online. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 10, s. 70 [cit. 2024-01-03].

publikovaných bez souhlasu vyobrazené osoby.²²³ Pokud by se toto dělo v českých podmínkách, mohl by být uživatel, který snímky nahrál, za takové zpřístupnění trestně stíhán dle § 191 odst. 2 písm. b) TrZ. To samozřejmě za předpokladu, že totožnost takového uživatele bude známa. V konkrétním případě stránky *Is Anyone Up?* totiž mohli uživatelé snímky nahrávat anonymně. I když to vypátrání pachatele zcela neznemožňuje, reálný postih může být obtížný. Zrovna v souvislosti s *Is Anyone Up?* je přitom otázka ztotožnění výrazně kontrastní. Zatímco uživatelé mohli snímky nahrávat anonymně, intimní snímky byly často doprovázeny kontaktními údaji oběti spolu s odkazy na jejich profily na sociálních sítích.²²⁴

Pokud by jiným zpřístupněním bylo právě zpřístupnění na internetových stránkách, jednalo by se zároveň o zvlášť přitěžující okolnost dle § 191 odst. 3 písm. b) TrZ. Příslušná kvalifikovaná skutková podstata stanoví trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta, pokud pachatel spáchá trestný čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Spáchání trestného činu *veřejně přístupnou počítačovou sítí* je typicky právě využití internetových stránek. Sít' musí být veřejně přístupná, takže sem nespadá využití e-mailové komunikace, jelikož je tato výměna informací individuální a e-mailové schránky chráněny přístupovým heslem.²²⁵ Dle tohoto principu by pak o šíření prostřednictvím veřejně přístupné počítačové sítě nemělo jít ani v případě zasílání pornografického díla v chatovacích aplikacích, když i tyto slouží k individuální konverzaci mezi uživateli, jejichž účty jsou taktéž chráněny heslem. Výše zmíněný internetový web *Is Anyone Up?* by znak veřejně přístupné počítačové sítě splňoval. V obdobných případech by tak došlo k naplnění kvalifikované skutkové podstaty.

E-mailová komunikace by ovšem mohla být relevantní při větším dosahu. Hromadné rozeslání pornografického díla mnoha adresátům by mohlo odpovídat spáchání trestného činu *jiným obdobně účinným způsobem*, v závislosti na dosahu zprávy a počtu adresátů. Ten by se pro naplnění tohoto znaku měl pohybovat v řádu několika desítek.²²⁶ O jiný obdobně účinný způsob by se tak mohlo jednat i v případě sdílení díla v hromadných chatech nebo v početných uzavřených skupinách na různých webových platformách. Tento znak by mohl odpovídat

---

²²³ SANGSTER, Ella. *Is Anyone Up?: Who is Hunter Moore, AKA The Most Hated Man On the Internet*. Online. In: Harper's BAZAAR. (nedatováno). Dostupné z: <https://harpersbazaar.com.au/hunter-moore-is-anyone-up/> [cit. 2024-01-03].

²²⁴ Ibidem.

²²⁵ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012.

²²⁶ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012.

případům, ve kterých pachatelé rozesílají intimní snímky řadě osob, typicky známým, kamarádům a rodině oběti. Počet adresátů by však musel odpovídat zmíněným judikatorním východiskům a ti by přitom museli splňovat definici dítěte.

Pro úplnost je nutno krátce zmínit i ostatní možnosti, ve kterých TrZ shledává zvlášť přitěžující okolnost ve smyslu § 191 odst. 3 písm. b) TrZ. Při spáchání trestného činu *tiskem* jsou využita tištěná média a knižní publikace, které jsou volně přístupné. *Filmem, rozhlasem a televizí* pak dochází k odvysílání či promítání takového díla některým z těchto prostředků.²²⁷ To přirozeně zvyšuje dosah šíření pornografického díla. V případě NCP lze o těchto eventualitách teoreticky uvažovat, v praxi k nim ale docházet spíše nebude. Zejména v době předinternetové jsme se však s uveřejňováním snímků v novinách setkat mohli.²²⁸

Relevantní zvlášť přitěžující okolností může být ještě jednání s úmyslem získat pro sebe či pro jiného prospěch v určité výši.²²⁹ To by se mohlo uplatnit v případech, kdy pachatel záznamy sdílí za účelem monetizace či získání jiné výhody. Na rozdíl od § 181 TrZ nemusí pachatel u této kvalifikované skutkové podstaty tohoto následku skutečně dosáhnout, protože postačí, že tento úmysl měl.

V obecné rovině si tak lze představit, že nekonsensuální zpřístupnění intimních záznamů může naplnit skutkovou podstatu trestného činu *šíření pornografie* dle § 191 odst. 2 písm. a) i b), a to případně i kvalifikovanou dle odst. 3 písm. b) TrZ. Ustanovení však netrestá zpřístupnění jako takové (z pohledu oběti) ani jeho nekonsensuální charakter. Objektem trestného činu je mravní vývoj dětí a objektivní stránka tak vyžaduje ohrožující jednání ve vztahu k osobám mladším osmnácti let. Subjektivní stránka pak vyžaduje alespoň srozumění s tím, že k takovému ohrožení ve vztahu k dětem dochází. Intimní záznamy navíc musí naplňovat definici pornografického díla. Na některé případy NCP tak ustanovení dopadnout může, komplexní postih však nenabídne.

2.3.4 Trestné činy související s dětskou pornografií

Pro úplnost je i zde nutno učinit zmínku o možné relevanci dětské pornografie. V diskutovaném kontextu sdílení intimních záznamů autorka výjimečně přiloží i krátký komentář. Jestliže totiž

---

²²⁷ ŠČERBA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 33.

²²⁸ Srov. např. Decision of the United States Court of Appeals, Fifth Circuit, dated 11. 9. 1984, no. 83-2280. Wood v. Hustler Magazine, Inc. (Rozhodnutí pátého obvodu odvolacího soudu Spojených států ze dne 11. 9. 1984, č. 83-2280. Wood v. Hustler Magazine, Inc.).

²²⁹ § 191 odst. 3 písm. c), případně odst. 4 písm. b) TrZ.

v kontextu NCP kritizuje, že nelze dostatečně stíhat jednání, která by stíhána být měla, je nutno varovat i před postihem jednání, kterými by se trestní právo naopak zabývat nemělo.

Literatura totiž nemá jednotný názor na to, zda pachatelem trestného činu *výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií* dle § 192 TrZ může být i dítě, na jehož ochranu ustanovení působí.²³⁰ Není tak vyloučeno, aby za pořizování a zaslání vlastních intimních fotografií bylo odpovědno i dítě – tvůrce.²³¹ Judikatura však v podobných případech poukazovala na to, že nemusí být naplněna subjektivní stránka trestného činu, když dítě nemá úmysl vytvářet a šířit dětskou pornografii, ale zkrátka jen zaujmout někoho jiného. Nejvyšší soud správně zdůraznil, že by dítě *de facto* bylo obětí vlastního zobrazení, což „*svědčí o zcela zvláštním případě, který se uvedené definici vymyká*“, když dítě snímek vytvořilo „*ze své vlastní vůle, a to ze zcela jiných než zákonem postihovaných motivů*.“²³² Připomněl, že s přítomností rozvinutých technologií je pro děti snadné vytvořit i tzv. autopornografické dílo a sdílet jej, cílem však není zásah do zákonem chráněného zájmu. Nejvyšší soud tedy apeloval spíše na prevenci a ochranu dětí než vyvozování trestněprávních důsledků.²³³

Autorka se s výše uvedenými judikatorními závěry ztotožňuje. Podoba ustanovení § 192 byla navíc ovlivněna i směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. 12. 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV. V bodě 20 preambule směrnice uvádí, že „*neupravuje politiku členských států, pokud jde o sexuální praktiky prováděné se souhlasem zúčastněných stran, kterých se mohou účastnit děti a které lze považovat za normální objevování sexuality při vývoji lidského jedince s přihlédnutím k různým kulturním a právním tradicím, a také k novým formám navazování a udržování vztahů u dětí a dospívající mládeže, mimo jiné prostřednictvím informačních a komunikačních technologií*.“ Je tak patrné, že právě tato oblast se vymyká typickým situacím, na které směrnice a na ni navazující vnitrostátní úprava cílí.

Lze navíc souhlasit s Nejvyšším soudem, že tyto způsoby komunikace nemusí být zcela vhodné a slušné, ale „*je třeba vždy zvažovat, zda je nezbytné a účelné vést děti za ně k trestní či jiné*

---

²³⁰ Podle kol. F. Ščerby to možné je, kol. P. Šámala to však odmítá. Blíže srov. ŠČERBA, Filip. § 192 [Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 4 [cit. 2024-02-20]. Dále též GŘIVNA. § 192 [Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií], op. cit., s. 2400, marg. č. 1.

²³¹ Přesněji řečeno mladistvý za provinění, dítě mladší patnácti let za čin jinak trestný, v souladu s § 2 ZSVM.

²³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1106/2017.

²³³ Ibidem.

*odpovědnosti.*²³⁴ Na tato jednání je tak třeba nahlížet též optikou zásady subsidiarity trestní represe. Autorka je toho názoru, že jde-li o soukromou a konsensuální výměnu snímků, společenská škodlivost v typických případech sextingu dána nebude.

Jiná však může být právě situace, při které jsou takové snímky šířeny nekonsensuálně. Za toto již v českém kontextu byly děti ve vztahu k jiným dětem jak odsouzeny,²³⁵ tak zproštěny.²³⁶ V posledním případě soudy neshledaly spáchání činu jinak trestného²³⁷ i přesto, že byly snímky řetězově preposílány, s poukazem na to, že tato forma komunikace přes sociální síť je u dětí běžná.²³⁸ V případech tak jistě bude hrát roli věk, okolnosti případu i další specifika mladistvých a dětí mladších patnácti let, která vyžadují zvláštní přístup.²³⁹

V konečném důsledku je tak autorka přesvědčena, že osoby mladší osmnácti let nelze v případech konsensuálního sextingu bez dalšího považovat za tvůrce dětské pornografie s trestněprávními důsledky. Opačný názor by vyvolal absurdní situaci, ve které by dospělý při stejném jednání trestnou činnost nepáchal, ale dítě by se trestného činu dopouštělo. O to absurdnější je nastíněná konstrukce s ohledem na to, že je sexuální aktivita mladistvých (resp. s mladistvými) starších patnácti let zcela legální.²⁴⁰ S ohledem na přednesené statistiky k sextingu by to mohlo znamenat, že značná část mladší populace běžně páchá trestnou činnost. Toto by mělo být vzato v úvahu i v případech, kdy se v sextingu angažují osoby věkově blízké, příp. v intimním vztahu, avšak jeden z nich je právně vzato stále dítětem.

Na stranu druhou by měla být náležitá pozornost věnována i případům, které překračují samotný konsensuální sexting. Pokud tak dojde k vynucování pořízení záznamu nebo dojde k nekonsensuálnímu zpřístupnění snímku, je již společenská škodlivost zřejmá. V případě nezletilých je však i zde kardinální dodržet individuální přístup a zevrubné posouzení věci.

2.3.5 Dílčí závěr k trestněprávní relevanci nekonsensuálního zpřístupnění intimního záznamu

V souhrnu tak lze uzavřít, že aplikace výše uvedených ustanovení na případy nekonsensuálního zpřístupnění intimních záznamů je jakýmsi vedlejším produktem a prvotní zaměřením daných

---

²³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1106/2017.

²³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2020, sp. zn. 8 Tdo 1121/2020.

²³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1106/2017.

²³⁷ Obviněnými byly děti mladší patnácti let.

²³⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1106/2017.

²³⁹ § 3 ZSVM.

²⁴⁰ ČEJKA DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 15-16.

ustanovení je jiné. To samo o sobě nemusí znamenat, že je právní úprava nedostatečná, pokud by i přesto společensky škodlivé případy zřejmě pokrývala a účinně na ně reagovala. Autorka má však pochybnosti, zda je toto případ české právní úpravy. Ta totiž zvládne podchytit případy se zvláštními prvky (dítětem, šířením nepravdivých informací), neshledává však potíže v nekonsenzuálním zpřístupnění jako takovém, což je hlavní problém tohoto jednání. Bez těchto prvků pak přichází v úvahu pouze trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. Zejména na sdílení konsenzuálně poskytnutých záznamů je však jeho aplikace sporná a nepřiléhavá. S ohledem na to, že je trestní právo prostředek *ultima ratio*, nepovažuje autorka za vhodné „našroubovat“ určitý trestný čin na jednání, pro které by jinak trestněprávní ochrana neexistovala, ačkoli by dle přesvědčení soudů (a toto přesvědčení autorka sdílí) tato ochrana existovat měla. Autorka má tak za to, že česká trestněprávní úprava neposkytuje dostatečnou ochranu před touto formou NCP. Na tomto místě již úvahu o možné speciální skutkové podstatě pokrývající celý komplex NCP považuje za zcela odůvodněnou.

2.4 Trestněprávní relevance typických doprovodných jednání

Poslední kategorie sice nepředstavuje samotnou podstatu NCP, velmi často je s ní však spojena. Nezřídka kdy je právě přítomnost rizikových „přidružených jednání“ důvodem, proč je přistoupeno k trestnímu stíhání.²⁴¹ Jejich význam je tak značný. Jelikož už se však nejedná o samotný princip NCP jako takové, bude nabídnut stručný exkurz do relevantních vztahů v daném kontextu.

2.4.1 Trestné činy, jejichž objektem je svobodné rozhodování člověka

S ohledem na to, jak devastující účinky může zpřístupnění intimních snímků mít, není překvapující, že dispozici s takovými snímky – ať už konsenzuálními, nekonsenzuálními či falešnými – pachatel často využije k tomu, aby oběť přinutil nějak konat či naopak nekonat. Typicky požaduje úplatu či jiný prospěch (setrvání ve vztahu, pohlavní styk, zaslání dalších snímků) výměnou za to, že snímky nikomu nezpřístupní.

V nejobecnějším smyslu tak může pachatel naplnit skutkovou podstatu trestného činu *vydírání* ve smyslu § 175 TrZ. Toho se dle odst. 1 dopustí ten, kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl. V posuzovaném případě se zjevně jedná o nucení jiného, aby něco konal, příp. strpěl.

---

²⁴¹ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

Při posuzování znaku *pohrůžky jiné těžké újmy* je třeba zohlednit mj. intenzitu, s jakou může být ovlivněn psychický stav oběti, i závažnost možného narušení jeho osobních, rodinných, pracovních, podnikatelských či jiných vztahů v případě, že by pohrůžka byla uskutečněna.²⁴² Nejvyšší soud na tomto základě vyvodil, že *pohrůžku jiné těžké újmy* představuje i pohrůžka zpřístupnění intimních fotografií. V tomto závěru zohlednil důsledky, které takové jednání skýtá, čímž i potvrdil jeho závažnost: „[t]ato forma nátlaku na poškozené byla významným zásahem do jejich osobního života, neboť uveřejnění erotických fotografií v obecně dostupných tiskovinách či jejich předání rodičům poškozených je podstatným zásahem do osobního života mladých dívek. Erotické fotografie s ohledem na obecně přijímaný morální kodex nepatří k běžnému zobrazování, ale náleží do oblasti fotografického ztvárnění reality, která se vymyká z obvyklého náhledu na morálku mladé ženy. Může proto vést k odsudku a jisté diskriminaci v jejím dalším životě, který tak lze výrazně negativně ovlivnit. Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že erotické fotografie jmenovaných poškozených byly vytvořeny s jejich souhlasem, avšak na základě přesně stanovených podmínek a za určitým účelem, ovšem bez možnosti jejich zveřejnění.“²⁴³ Stejnou kvalifikaci potvrdily soudy i v dalších případech.²⁴⁴ Není tedy pochyb, že k naplnění této skutkové podstaty může dojít.

Směřuje-li pachatel k ovlivnění svobodného rozhodování přímo v oblasti sexuálních vztahů, mohou na jeho jednání dopadnout spíše speciální skutkové podstaty, jako je *znásilnění* dle § 185 či *sexuální nátlak* ve smyslu § 186 TrZ. I zde pachatel užívá násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné těžké újmy,²⁴⁵ přičemž i v této souvislosti judikatura shledala, že *pohrůžkou jiné těžké újmy* může být i pohrůžka zpřístupnění intimních snímků.²⁴⁶ K dokonání trestného činu však takto pachatel musí donutit jiného přímo k pohlavnímu styku, pokud jde o trestný čin *znásilnění*, resp. k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, pokud jde o *sexuální nátlak*.

Pokud si tedy tímto způsobem pachatel vynutí pohlavní styk (§ 185) či obnažení, ať už v realitě, na webkameře či na pořízeném snímku (§ 186), dopustí se jednoho z těchto trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Zatímco *vydírání* je tzv. předčasně dokonaný trestný čin

---

²⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 612/2011.

²⁴³ Ibidem.

²⁴⁴ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. 8 Tdo 901/2023.

²⁴⁵ Pro *sexuální nátlak* toto platí v případě § 186 odst. 1 TrZ.

²⁴⁶ Byť k tomu mohly přistoupit i jiné skutečnosti, srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1023/2021, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. 6 Tdo 821/2019, či rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 4. 2022, sp. zn. 3 To 8/2022.

a je tak dokonán již pronesením výhrůžky,²⁴⁷ u *znásilnění* i *sexuálního nátlaku* musí pachatel dosáhnout kýženého výsledku. Pokud pohlavního styku či pohlavního sebeukájení, obnažování nebo jiného srovnatelného chování nedosáhne, může se dle okolností případu jednat o pokus těchto trestných činů ve smyslu § 21 TrZ, nebo alespoň dokonáný trestný čin *vydírání* (jde o tzv. kvalifikovaný pokus).²⁴⁸

2.4.2 Pomluva dle § 184 trestního zákoníku

Ačkoli je samo zpřístupnění záznamů způsobilé negativně ovlivnit vnímání oběti ze strany společnosti, v některých případech toto bývá ještě zesíleno hanlivými komentáři, které jsou spolu se snímkem zveřejněny. Třebaže tak výše bylo stanoveno, že trestným činem *pomluvy* dle § 184 TrZ nelze postihnout samotnou podstatu NCP s výjimkou sdílení falešných materiálů, lze jím postihnout některé jevy doprovodné. Připomeňme, že skutková podstata dle odst. 1 stíhá sdělení nepravdivého údaje o jiném, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů.

Příkladem může být případ, ve kterém pachatelé vytvořili materiál, který obsahoval intimní fotografii poškozené spolu s textem inzerujícím erotické služby. Tyto materiály i se jménem a kontaktem na poškozenou rozeslali řadě osob a subjektů, od bankovní instituce až po matku poškozené, a vyvěsili je i na veřejnosti. Soudy v tomto jednání shledaly trestný čin *pomluvy* s ohledem na to, že materiály vyvolávaly mylné a poškozenou znevažující přesvědčení, že takové služby skutečně poskytuje. Toto jednání bylo způsobilé přivodit poškozené mj. ztrátu zaměstnání, důvěry a vážnosti spoluobčanů i klientů.²⁴⁹

Zajímavé je, že ačkoli je v usnesení konstatováno, že „*vyobrazená fotografie nahé poškozené byla pořízena sice s vědomím poškozené, avšak jím [obviněným] samotným v soukromí, nikoli k uveřejnění a rozeslání dalším osobám.*“, soudy v jednání neshledaly trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ. Na základě závěrů Nejvyššího soudu blíže rozvedených v části 2.3.1 by se však o tento trestný čin zcela zjevně mělo jednat (byť tyto závěry autorka považuje za problematické, nižší soudy je nemohou ignorovat). Jednočinný souběh těchto trestných činů přitom vyloučen není. Znovu je tak potvrzena skutečnost, že posuzování těchto případů není jednotné, což otvírá otázku funkčnosti obecné právní úpravy v těchto kontextech.

---

²⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel. § 175 [Vydírání]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2212, marg. č. 2 [cit. 2024-03-01].

²⁴⁸ Ibidem, s. 2212, marg. č. 2.

²⁴⁹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

Zejména v případech, kdy se pachatel pokouší oběť zdiskreditovat, tak může být zpřístupnění intimních snímků doprovázeno jednáním naplňujícím trestný čin *pomluvy*, a to i v kvalifikované skutkové podstatě, užije-li prostředků s rozsáhlejším dosahem.²⁵⁰

2.4.3 Nebezpečné vyhrožování dle § 353 trestního zákoníku

Oběti bývají po zpřístupnění intimních snímků terčem negativních poznámek a nevyžádaných kontaktů. Ty mohou v některých případech nabýt takové intenzity, že samy o sobě vyvolají trestněprávní důsledky v podobě naplnění skutkové podstaty trestného činu *nebezpečné vyhrožování* dle § 353 TrZ. Toho se dopustí ten, kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu.

Jak již bylo popsáno, je poměrně typické, že jsou spolu s intimními snímky sdíleny i kontaktní údaje oběti, což otvírá dveře nevyžádaným kontaktům.²⁵¹ S ohledem na to, že jsou oběti vnímány jako promiskuitní, morálně zkažené a pokleslé, mohou být tyto zprávy a hovory vulgární až útočné. Oběť tak může čelit výhrůžkám vyvolávajícím obavu o její zdraví, jakož i výhrůžkám jiné těžké újmy. *Jiná těžká újma* je taková újma, která je v důsledcích srovnatelná s usmrcením či těžkou újmou na zdraví. Posouzení takové újmy závisí na konkrétních okolnostech vč. subjektivního pocíťování oběti.²⁵² Za takovou těžkou újmu by tak šlo považovat i vyhrožování znásilněním a jiným sexuálním násilím či zásahy do soukromého a rodinného života. Vyhrožování musí být způsobilé vzbudit důvodnou obavu, což může být dáno například stupňováním výhrůžek, zuřivostí pachatele apod.²⁵³

Anonymní komentáře na internetu tak samy o sobě skutkovou podstatu naplnit nemusí, leda by šlo z okolností usuzovat na způsobilost takové výhrůžky vzbudit důvodnou obavu. Zejména v případech přímějšího kontaktu, např. přes textovou zprávu, hovor či rovnou návštěvu oběti, by však podobné obavy mohly být vzbuzeny a trestný čin ve smyslu § 353 TrZ spáchán.

---

²⁵⁰ Srov. § 184 odst. 2 TrZ.

²⁵¹ Srov. např. princip fungování sítě *Is anyone up?* či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

²⁵² ŠÁMAL, Pavel; ŠÁMALOVÁ, Milada a ŠKVAJN, Petr. § 353 [Nebezpečné vyhrožování]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4442, marg. č. 2 [cit. 2024-03-02].

²⁵³ *Ibidem*, s. 4443, marg. č. 2.

2.4.4 Nebezpečné pronásledování dle § 354 trestního zákoníku

V podobném duchu lze uvažovat i o trestném činu *nebezpečné pronásledování* dle § 354 TrZ. Ten postihuje tzv. stalking, jehož podstatou je obsesivní fixace pachatele na oběť, kterou pak systematicky obtěžuje nechtěnou pozorností.²⁵⁴ Skutkovou podstatu dle odst. 1 tak naplní ten, kdo jiného dlouhodobě pronásleduje jedním ze zákonem předvídaných způsobů, pokud je takové jednání způsobilé vzbudit v oběti důvodnou obavu o život nebo zdraví její nebo jí blízkých osob.

Jako jeden z možných projevů takového systematického obtěžování bylo judikaturou identifikováno právě i zpřístupnění či vyhrožování zpřístupněním intimních snímků.²⁵⁵ Vždy se však musí jednat o jakýsi komplex obtěžujících jednání, která významným způsobem ovlivňují život oběti. V tomto případě by tak NCP a s ní související jednání představovala samotnou podstatu stalkingu, resp. jeden z jejích střípků.

Další scénář může spočívat naopak v tom, že nejprve dojde k nekonsensuálnímu zpřístupnění intimních snímků spolu s kontaktními údaji oběti, což následně vyústí v nadměrné a obtěžující kontaktování, které se může přerodit až v samotný stalking.

Tento trestný čin tak může být s NCP taktéž spojen.

2.4.5 Dílčí závěr k trestněprávní relevanci typických doprovodných jednání

Z provedené analýzy je zřejmé, že NCP může být typově doprovázena řadou dalších škodlivých jednání. Typově se jedná o činy nepřipustně ovlivňující svobodu rozhodování člověka, šíření nepravdivých informací způsobilých dotčenou osobu poškodit, jakož i závažné případy vyhrožování či *stalkingu*. NCP tak může být podhoubím pro další trestnou činnost, což činí podobná jednání ještě nebezpečnějšími. Možnost jejich potrestání problémy nevyvolává, samotnou podstatu zkoumaného jevu však tyto skutkové podstaty neřeší. Zjevně však ukazují na to, že je nezbytné fenoménu jako celku věnovat větší pozornost.

---

²⁵⁴ RŮŽIČKA, Miroslav. Nebezpečné pronásledování (§ 354). In: DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav; SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2015, bod č. 1 [cit. 2024-03-02].

²⁵⁵ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1594/2015-26, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. 8 Tdo 891/2018.

2.5 Shrnutí možností ochrany před nekonsensuální pornografií v České republice *de lege lata*

Odpověď na otázku, zda TrZ nabízí obětem NCP ochranu před všemi třemi typy tohoto jevu, by se tak dala shrnout slovy „ano, ale...“. Je zřejmé, že česká právní úprava specifickou těchto činů nereflektuje. Ochrana je tak často závislá na jiných aspektech jednání, než je samotný princip NCP (např. znak dítěte, existence doprovodných jednání). V jiných případech zase bývá podřazována pod obecnější skutkové podstaty, což však není vždy posuzováno jednotně ani zcela korektně. Tímto způsobem navíc vznikají nedůvodné mezery, které z ochrany vyloučí určitou část činů jen proto, že dané ustanovení bylo originálně zamýšleno na jiné typy případů.

Největší problém spatřuje autorka v ochraně před nekonsensuálním zpřístupněním konsensuálně poskytnutých záznamů. Na běžné případy bez zvláštních aspektů totiž neexistuje dostatečná reakce, když použití trestního činu *poškození cizích práv* dle § 181 TrZ je značně problematické a další ustanovení jsou neaplikovatelná. Ani trestnost jiných forem jednání však není vždy jednoznačná. Konečně tato částečná a střípkovitá ochrana nemůže dostatečně reflektovat specifika takového jednání, což se může projevit v otázce trestání, nedostatečné prevenci a předvídatelnosti, jakož i dopadech na oběť. Debatu o možné změně pozitivního práva tak autorka považuje za nezbytnou. Nalezené nedostatky ukazují, že by bylo vhodné na celý fenomén reagovat adresně a ve vší komplexnosti.

3 Komparace zahraničních právních úprav

Na provedenou analýzu české právní úpravy navazují logické otázky – jaká jiná řešení se nabízejí? Která cesta je nejefektivnější? Za účelem zodpovězení těchto otázek se autorka obrátí do zahraničí, aby porovнала tamější způsoby řešení. Komparativní analýzu v tomto tématu považuje za nezbytnou právě i proto, že v České republice problému prozatím nebylo věnováno tolik pozornosti. Uvážit tak metody zvolené v prostředí, kde byl posouzení problematiky věnován potřebný prostor a prostředky, je více než žádoucí. Předmětem analýzy budou speciální skutkové podstaty mířené na NCP.

Za nejpřínosnější autorka považuje komparaci hlavních přístupů k tématu. Hlavní rozdíl spočívá zejména ve vnímání NCP jako porušení soukromí a v považování NCP za sexuální trestný čin. Země zahrnuté do komparace tak byly vybrány s ohledem na toto hledisko, a proto u každého pojetí autorka vybírá jednoho zástupce, na němž jdou specifika daného přístupu názorně předestřít. Úprava těchto zástupců je proto rozebrána nejpodrobněji. V každé kategorii pak následuje také kratší analýza dalších zemí se stejným přístupem, aby bylo zřejmé, které aspekty bývají ve skutkových podstatách využívány. Výběr zemí byl zvolen tak, aby každý příklad přinesl nové poznatky, kterými lze demonstrovat, které cesty lze zvolit a jaké přinášejí užitky a úskalí. Závěrem každé podkapitoly je prostým odkazem manifestováno, že speciální úpravy existují i v dalších právních řádech, tedy že cílená reakce není nic výjimečného. Pro adekvátní přiblížení problematiky českému čtenáři je užíváno české terminologie (např. *zvlášť přitěžující okolnost* či *kvalifikovaná skutková podstata*) tam, kde je to možné a nezkreslující.

Výsledky komparace poslouží pro vyhodnocení účinných prvků úpravy a formulaci námětů *de lege ferenda*, kterými by mohly být napraveny identifikované deficity stávající české úpravy.

3.1. Nekonsensuální pornografie jako porušení soukromí

3.1.1 Španělsko

Španělsko je reprezentantem přístupu, který NCP vnímá jako porušení soukromí.

Svou ochranu proti NCP Španělsko staví na institutu *práva na vlastní obraz (derecho a la propia imagen)*. Tím rozumíme právo šířit vlastní podobiznu a zároveň právo neumožnit takové šíření ze strany třetích osob.²⁵⁶ Každý člověk by tak měl mít kontrolu nad tím, kdo a jak

---

²⁵⁶ Rozsudek civilního senátu španělského Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. STS 5861/2011 (*Sentencia del Tribunal Supremo, Sala de lo Civil, de 29 6. 2011, ROJ: STS 5861/2011*).

zachycuje, šíří či využívá jeho individuálních fyzických znaků.²⁵⁷ Jedná se o samostatný právní institut, který je ve španělské Ústavě (*Constitución Española*)²⁵⁸ upraven jako jedno ze základních práv. Čl. 18 odst. 1 španělské Ústavy jej zaručuje spolu s dalšími právy soukromoprávního charakteru a jedná se tak o jeden z aspektů práva na soukromý a rodinný život.

Jednotlivé složky práva na soukromý a rodinný život včetně *práva na vlastní obraz* jsou návazně chráněny v hlavě X. španělského trestního zákoníku (*Código Penal*),²⁵⁹ kam patří také úprava NCP, což udává národu této úpravy. Stěžejní je čl. 197 španělského trestního zákoníku, který patří do oddílu I. této hlavy o odhalování a zveřejňování tajemství.

a) čl. 197 odst. 1 španělského trestního zákoníku

Čl. 197 v odst. 1 trestá neoprávněné získání osobních materiálů včetně korespondence, a to trestem odnětí svobody v délce od jednoho do čtyř let a peněžitou pokutou. Povahově se tak jedná o ustanovení podobné § 182 a § 183 TrZ k porušení tajemství záznamů různého druhu.

b) čl. 197 odst. 2 španělského trestního zákoníku

Dle odst. 2 bude stejně potrestán ten, kdo se mj. neoprávněně zmocní či využije citlivých údajů uložených v počítačových souborech nebo jiných nosičích informací. Český protějšek by tak mohl být nalezen v § 230 TrZ, který postihuje i neoprávněný zásah do počítačového systému. Zatímco § 230 systematicky spadá do trestných činů proti majetku, španělská verze systematickým zařazením akcentuje narušení soukromí. Aspekt soukromí tak český zákonodárce reflektuje spíše ve zmíněných trestných činech v hlavě II. zvláštní části TrZ.²⁶⁰

c) čl. 197 odst. 3 španělského trestního zákoníku

Vyšší trest odnětí svobody v rozmezí dvou až pěti let v odst. 3 je uložen v případě, že pachatel takto získané údaje a pořízené snímky následně šíří, vyradí nebo předá třetí osobě. Prakticky tak španělská úprava rozeznává dvě úrovně narušení soukromí, když dle předchozích ustanovení stíhá již samotné získání záznamů. Nadstavbu v podobě dalšího šíření trestá vyšší trestní sazbou. Tato koncepce není příliš vlastní úpravě české. Skutková podstata trestného činu

---

²⁵⁷ *Derecho a la propia imagen*. Online. In: Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ). Dostupné z: <https://dpej.rae.es/lema/derecho-a-la-propia-imagen>. [cit. 2023-09-02].

²⁵⁸ ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Španělská Ústava (*Constitución Española*).

²⁵⁹ ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Ústavní zákon č. 10/1995, ze dne 23. listopadu, trestní zákoník (*Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal*).

²⁶⁰ Srov. např. § 183 odst. 1 TrZ.

porušení tajemství dopravovaných zpráv dle § 182 TrZ sice rozlišuje mezi porušením tajemství a prozrazením tajemství, trestní sazba však zůstává stejná. Pro naplnění skutkové podstaty trestného činu *porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí* dle § 183 TrZ pak samotné porušení tajemství vůbec nepostačuje a trestní odpovědnost je spojena až se sdílením či použitím záznamů. Autorka vnímá, že samotný přístup k soukromým záznamům nemusí být vnímán jako dostatečně závažný pro vyvozování trestní odpovědnosti. Minimálně v kontextu NCP se však s ohledem na dopady jeví trestání a rozlišování obou těchto úrovní jako žádoucí, a to alespoň prostřednictvím kvalifikovaných skutkových podstat, které by postihly širší dosah zpřístupňujícího jednání.

Sazbou jeden až tři roky odnětí svobody a peněžitou pokutou ovšem může být ohrožena i osoba, která se na získání údajů a dat sama nepodílela, ale s vědomím jejich nezákonného původu je dále rozšiřuje (odst. 3). Španělský zákonodárce tak výslovně trestá i případy přesdílení a sekundárního rozšiřování soukromých záznamů. V době internetové je tohle obzvláště důležité, protože k šíření dalšími osobami dochází často a snadno. Česká trestněprávní úprava přitom podobnou úvahu vůbec nezahrnuje.

d) čl. 197 odst. 4 španělského trestního zákoníku

Odst. 4 čl. 197 španělského trestního zákoníku stanoví okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, které z pohledu NCP nepředstavují žádná specifika.

e) čl. 197 odst. 5 španělského trestního zákoníku

O to relevantnější je odst. 5, který vyžaduje, aby byl uložen trest v horní polovině sazby, pokud se některé z popsaných jednání týká mj. nezletilého či vyjmenovaných citlivých údajů. Těmi jsou třeba údaje týkající se zdraví, rasového původu, náboženského vyznání nebo právě sexuálního života. Je tak zřejmé, že intimní snímky jakožto projev sexuálního života jsou vnímány jako záznamy, které jsou osobnější, citlivější a tím pádem vyžadují větší ochranu. Česká úprava podobné rozvrstvení přímo neobsahuje.

f) čl. 197 odst. 6 španělského trestního zákoníku

Uložení trestu v horní polovině sazby je stanoveno i v případě, že pachatel jedná za účelem finančního zisku. Pokud se navíc jedná o zmíněná citlivá data, zvyšuje se trestní sazba dokonce

na čtyři až sedm let odnětí svobody (odst. 6). Vyšší trestní sazba spojená s finanční motivací pachatele je typická i pro český přístup,²⁶¹ což lze hodnotit jako žádoucí.

g) čl. 197 odst. 7 španělského trestního zákoníku

Za stěžejní je z pohledu NCP považován odst. 7 komentovaného ustanovení. Ten trestem odnětí svobody na tři měsíce až rok nebo peněžitým trestem postihuje jednání, kterým někdo bez souhlasu dotčené osoby šíří, vyzrazuje nebo předává třetím osobám obrazové nebo audiovizuální záznamy této osoby, které byly pořízeny s jejím souhlasem v obydlí nebo na jiném místě mimo dohled třetích osob, pokud toto zpřístupnění vážně narušuje soukromí této osoby. Peněžitým trestem bude postižen též ten, kdo takové záznamy obdrží a dále je šíří, vyzrazuje nebo předává třetím osobám. I v této souvislosti tak španělský trestní zákoník postihuje druhotné sdílení snímků. Je nicméně nutno poznamenat, že tato poslední část byla začleněna až poslední novelou v roce 2022.²⁶² Je tak patrné, že na základě dalšího monitoringu a analýzy situace španělský zákonodárce reaguje i na další důležité aspekty podobných jednání.

Právě odst. 7 byl v roce 2015 otevřeně přijat jako reakce na případy NCP. Španělské Nejvyšší státní zastupitelství (*Fiscalía General del Estado*) k tomu uvedlo následující: „*Tento typ jednání, ke kterému dochází relativně často, bylo doposud obtížné zahrnout pod čl. 197 trestního zákoníku v původním znění před novelou, neboť skutková podstata vyžadovala, aby obrazové či audiovizuální záznamy, které měly být následně šířeny, byly pořízeny bez souhlasu osoby, jejíž soukromí bylo narušeno. Pro dané případy je však naopak charakteristické, že snímky/záznamy jsou získány se souhlasem dotčené osoby, zpravidla na základě důvěrného vztahu, a následně jsou zneužity proti oběti, často z důvodů pomsty nebo zášti.*“²⁶³

---

²⁶¹ Srov. např. § 183 odst. 2 TrZ.

²⁶² ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Ústavní zákon č. 10/2022, ze dne 6. září, o komplexní záruce sexuální svobody (*Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual*).

²⁶³ ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Bod 1.2. směrnice Nejvyššího státního zastupitelství č. 3/2017 ze dne 21. září o reformě trestního zákoníku provedené zákonem č. 1/2015 ze dne 30. března ve vztahu k trestným činům o odhalování a zveřejňování tajemství a trestným činům o škodách v oblasti informačních technologií (*Circular de la Fiscalía General del Estado 3/2017, de 21 de septiembre, sobre la reforma del Código Penal operada por la LO 1/2015, de 30 de marzo, en relación con los delitos de descubrimiento y revelación de secretos y los delitos de daños informáticos*). V originálním znění: „*Este tipo de conductas, que se están detectando con relativa frecuencia, resultaban hasta ahora difícilmente encuadrables en el art. 197 CP en su redacción previa a la reforma analizada, porque el tipo penal exigía que las imágenes o grabaciones audiovisuales que posteriormente iban a difundirse se hubieran obtenido sin consentimiento de la persona cuya intimidad resulta vulnerada. Por el contrario, lo que caracteriza a los supuestos que nos ocupan es que las imágenes/grabaciones se obtienen con la ausencia de la persona afectada, sobre la base, generalmente, de una relación de confianza, disponiéndose después de ellas, en perjuicio de la víctima, muchas veces por motivos de venganza o despecho.*“

Na rozdíl od českého právního řádu tak nabízí výslovnou ochranu v případech nekonsensuálního zpřístupnění záznamů, které byly původně poskytnuty konsensuálně. Tedy v principu. Poněkud problematické totiž může být upřesnění, že jde o záznamy, které byly pořízeny *v obydlí nebo na jiném místě mimo dohled třetích osob*. Aplikace ustanovení se tímto stala závislou na místě, na kterém byly záznamy pořízeny, i když to není určujícím aspektem takových snímků. Rázem tak do posouzení celé problematiky vstupuje i otázka výkladu pojmů *obydlí a jiné místo mimo dohled třetích osob*, což jistě může být v některých případech sporné. Je místem mimo dohled třetích osob takové místo, které bylo soukromé v době pořizování snímku? Nebo místo, které je mimo dohled naprosto vždy? Existuje vůbec takové? S trochou představivosti totiž může třetí osoba vniknout do jakéhokoliv prostoru. Jde tedy o místo, které je obvykle mimo dohled, případně určeno k tomu býti mimo dohled? To je jen zlomek otázek, které mohou být v této souvislosti kladeny. Podobnou formulaci tak autorka považuje za nevhodnou. Lze předpokládat, že tímto měla být akcentována intimní povaha snímků; v takovém případě se jeví jako vhodnější výslovně se věnovat právě charakteru snímků, nikoli místu jejich pořízení.

Skutečnost, že je ustanovení zaměřeno na porušení soukromí jako takového spíše než samotný sexuální aspekt se projevuje i v zahrnutí požadavku *vážného narušení soukromí*. Úřad generálního prokurátora k tomu uvádí, že pouze záznamy důvěrné, jejichž šíření může vyvolat vážný zásah do intimní sféry, jsou těmi, u kterých je znalost obsahu třetích osob kritická pro soukromí dotčené osoby.²⁶⁴ V tomto kontextu je tak požadavek logický, aby nedošlo k trestání banálních případů, když ustanovení může dopadat i na méně závažná jednání než NCP. Pokud by byla objektivní stránka přesněji zaměřena pouze na NCP, kde je zásah do práv už z podstaty věci významný, mohl by být podobný požadavek nadbytečný. Využití tohoto prvku ovšem závisí hlavně na šíři vymezené objektivní stránky – při užším zaměření na nejzranitelnější jednání je nadbytečným, při širším vymezení může být užitečný.

Nelze dále přehlédnout, že odst. 7 stanoví výrazně mírnější tresty než předchozí odstavce. To může být dáno prvotním konsensem k poskytnutí snímků, kvůli kterému nemusí být jednání vnímáno za tak závažné. Konečné důsledky pro oběť jsou však stejné bez ohledu na způsob získání snímků; u konsensuálního poskytnutí možná mohou být pro výraznou sekundární

---

²⁶⁴ Bod 1.2. směrnice Nejvyššího státního zastupitelství č. 3/2017 ze dne 21. září, op. cit.

viktimizaci ještě horší. Pro takto výrazný rozdíl tak autorka nevidí důvod. V případě nekonsensuálního zpřístupnění by měl způsob prvotního získání záznamů zůstat irelevantní.

I u odst. 7 nicméně španělský trestní zákoník zná okolnosti odůvodňující uložení trestu v horní polovině trestní sazby. Opět považuje za závažnější jednání, která jsou vedena vidinou finančního zisku nebo zahrnují zranitelné osoby (zejména nezletilé). Zajímavé je, že takovou okolností je i skutečnost, že tento čin spáchal manžel dotčené osoby nebo osoba, se kterou má nebo měla podobný citový vztah. Toto ustanovení zjevně míří na archetypické případy NCP, ve kterých intimní snímky sdílí bývalý partner.²⁶⁵ Ačkoli je zjištění o zveřejněných fotkách pro oběti šok vždy, je pravdou, že v těchto případech se k tomu přidává i zrada blízké osoby a na to navazující problémy s důvěrou. Jednat se může i o součást schématu partnerského násilí. Tímto legislativním řešením tak španělský zákonodárce zřejmě vyjadřuje přesvědčení, že je v daných případech nemateriální újma o to intenzivnější.

Na druhou stranu není v okolnostech vyžadujících využití horní poloviny sazby reflektována samotná pohnutka pachatele, s výjimkou finančního zisku. Skutečnost, že se fenoménu nejčastěji přezdívá *revenge porn*, přitom ukazuje, že třeba otázka pomsty je v tématu velmi častá. Má-li navíc pachatel podobnou pohnutku, pravděpodobně se to projeví i ve způsobu provedení činu (např. přidání hanlivých komentářů, snaha o široký dosah sdílených snímků) a reflexe vyšší společenské nebezpečnosti v trestní sazbě by jistě byla namístě. Jedním dechem je však třeba dodat, že rozhodně není žádoucí tuto pohnutku zahrnovat již do základní skutkové podstaty – k tomu blíže viz případ Anglie a Walesu níže.

h) závěrečné poznámky k čl. 197 španělského trestního zákoníku

Celkově jsou důvody, které španělského zákonodárce přiměly k přijetí této nové úpravy, obdobné jako ty aktuálně přítomné v České republice. I ve Španělsku bylo možno NCP do určité míry stíhat, pokud šlo o nekonsensuální získání intimních záznamů. Ovšem hlavně postih nekonsensuálního zpřístupnění, pokud byly snímky prvotně poskytnuty se souhlasem, představoval problém. Jestliže tak španělský zákonodárce cítil nutnost tehdejší právní stav – který byl v některých aspektech, jako je třeba komentovaná dvojúrovňovost porušení soukromí, možná i o něco vhodnější než ten český – napravit, je to minimálně důvodem k diskusi pro českou právní veřejnost (byť některé prvky výsledného stavu nejsou ideální).

---

²⁶⁵ Bod 1.2. směrnice Nejvyššího státního zastupitelství č. 3/2017 ze dne 21. září, op. cit.

Je třeba ovšem doplnit, že komentována úprava stále nepokrývá celý rozsah NCP. Na vytváření falešných intimních snímků aplikovatelná není.²⁶⁶ Kromě střípkovité úpravy²⁶⁷ tak španělský trestní zákoník specifickou ochranu nenabízí.²⁶⁸ Pro případy *deepfakes* a svlékacích aplikací tak španělská komparace odpověď nenabídne, když specializovanou úpravu neobsahuje.

Závěrem je nezbytné vrátit se k tomu, že se tato španělská úprava řadí do oblasti ochrany soukromí. Je tedy zajímavé, že se poslední novela čl. 197 z roku 2022 zabývala sexuální integritou. Nové znění odst. 7 čl. 197 bylo v této novele zařazeno pod „sexuální násilí páchané v digitálním prostředí“. Z legislativního pohledu tak španělská úprava NCP akcentuje ochranu soukromí, navazuje na ústavně zaručená soukromá práva a úpravu práva na vlastní obraz. Širším pohledem je však zřejmé, že je reflektován i sexuální charakter těchto jednání.

Španělsko tak na NCP reagovalo rozšířením existujícího trestného činu k porušení soukromí, byť poslední legislativní vývoj již akcentuje sexuální aspekt věci. Úprava vykazuje některé nevhodné prvky a stále nepokrývá celý rozsah NCP, je však zřejmá snaha postupně pojmut i dříve nestíhatelná jednání. Úprava má i symbolický význam jako otevřený boj proti NCP.

3.1.2 Další státy

Porušení soukromí zdůrazňují i další státy, například *Francie*. Zákon pro digitální republiku (*loi pour une République numérique*) z roku 2016 do oddílu k narušování soukromí ve francouzském trestním zákoníku (*Code pénal*) přidal čl. 226-2-1.²⁶⁹ Ten stíhá jednání, kterým pachatel zpřístupní konsensuální záznam obsahující slova nebo obrazy sexuální povahy, přestože k šíření neměl souhlas. Trestným činem je i nekonsensuální pořízení takového záznamu, a to na veřejnosti i v soukromí, jakož i jeho další přechovávání a sdílení. Pachateli hrozí trest peněžité či odnětí svobody až na dva roky. Za pozitivní lze hodnotit nepoužívání místa pořízení jako rozlišovacího prvku. Úprava naproti tomu taktéž výslovně nezahrnuje snímky falešné.

---

²⁶⁶ ŠEPEC, Miha and LANGO, Melanija. Virtual revenge pornography as a new online threat to sexual integrity. Online. *Balkan Social Science Review*. 2020, vol. 15, s. 126 [cit. 2024-04-07].

²⁶⁷ Příkladem může být čl. 173 odst. 1 španělského trestního zákoníku stíhající vážné poškození morální integrity, u nezletilých mladších 16 let potom čl. 189 aplikovatelný na případy dětské pornografie, včetně té simulované.

²⁶⁸ LLACH, Laura. *Naked deepfake images of teenage girls shock Spanish town: But is it an AI crime?* Online. In: Euronews. 24. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.euronews.com/next/2023/09/24/spanish-teens-received-deepfake-ai-nudes-of-themselves-but-is-it-a-crime> [cit. 2024-03-01]. Dále též PÉREZ, Enrique. *Falsos desnudos de menores generados por IA: la Policía investiga en Almendralejo el primer caso masivo en España*. Online. In: Xataka. 20. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.xataka.com/privacidad/falsos-desnudos-menores-generados-ia-policia-investiga-almendralejo-primer-caso-masivo-espana> [cit. 2024-03-01].

²⁶⁹ FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA. Trestní zákoník. (*Code pénal*).

Zvláštní úpravu má i *Chorvatsko*. To v čl. 144 chorvatského trestního zákoníku (*Kazneni zakon*) postihuje jednak neoprávněné pořízení snímku jiné osoby v bytě či prostoru zvláště chráněném před zraky ostatních, jednak užití či zpřístupnění takového snímku způsobem, který narušuje její soukromí.²⁷⁰ Tímto tak opět nebudou pokryty snímky pořízené na jiných místech. Sazba odnětí svobody činí jeden rok. Speciální úpravu pak poskytuje zejména čl. 144a, který v odst. 1 trestá nekonsensuální zpřístupnění sexuálně explicitního záznamu třetí osobě, ale pouze za kumulativního splnění podmínek, že byl záznam pořízen se souhlasem vyobrazené osoby jen pro osobní použití, pachatel takto zneužil jejich důvěrného vztahu a porušil soukromí vyobrazené osoby. Je zřejmé, že ustanovení míří na archetypické případy NCP, až přílišné zaměření však jeho aplikaci omezuje. Pokud například absentuje souhlas nejen pro sdílení, ale i pro samotné pořízení záznamu, paradoxně tyto situace z rozsahu ustanovení vypadnou (a zároveň nemusí spadat pod čl. 144, jedná-li se např. o *upskirting*). Trestní odpovědnosti uniknou i pachatelé, které s obětí nepojí důvěrný vztah, kterého tak nemohou zneužít.²⁷¹ Horní hranice trestu odnětí svobody je stanovena na jeden rok, pokud je však čin spáchán prostřednictvím počítačové či jiné sítě, což záznam zpřístupní širokému množství osob, zvyšuje se sazba až na tři roky.²⁷² Pozitivně lze ovšem hodnotit skutečnost, že stejný trest odst. 2 ukládá i pachateli, který vytváří nové či upravuje existující sexuálně explicitní záznamy a posléze je vydává za pravé. Na rozdíl od výše zmíněných úprav tak tato specificky pokryje i snímky falešné. Všechna popsaná jednání lze stíhat pouze na návrh poškozeného.²⁷³

Pro ilustraci lze zmínit též úpravu *Slovinska*. Čl. 143 odst. 6 slovinského trestního zákoníku (*Kazenski zakonik*) patří pod zneužití osobních dat a stíhá zveřejnění sexuálně explicitních záznamů a zpráv jiné osoby, pokud tím závažným způsobem naruší její soukromí. Trest odnětí svobody hrozí na tři měsíce až tři roky.²⁷⁴ Ustanovení pro záznamy výslovně používá množné číslo, což může být problematické.²⁷⁵ I jediný zveřejněný záznam totiž může být devastující.

---

²⁷⁰ CHORVATSKÁ REPUBLIKA. Trestní zákoník (*Kazneni zakon*).

²⁷¹ ŽIVKOVIĆ, ČUBRILO and DUJIĆ, op. cit., s. 15.

²⁷² Srov. čl. 144a odst. 3 chorvatského trestního zákoníku.

²⁷³ Srov. čl. 144, odst. 3 a čl. 144a, odst. 4 chorvatského trestního zákoníku.

²⁷⁴ SLOVINSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 55/08 ze dne 4. 6. 2008, trestní zákoník (*Zakon št. 55/08 z dne 4. 6. 2008, Kazenski zakonik*).

²⁷⁵ ŠEPEC, Miha. Revenge Pornography or Non-Consensual Dissemination of Sexually Explicit Material as a Sexual Offence or as a Privacy Violation Offence. Online. *International Journal of Cyber Criminology*. 2019, vol. 13, iss 2, s. 432 [cit. 2024-02-17].

Konečně, mají-li státy, které specifickou úpravu nepřijaly, již existující ochranu, jedná se často právě o ustanovení chránící soukromí. Příkladem může být *Portugalsko*²⁷⁶ či *Dánsko*.²⁷⁷ Tresty odnětí svobody u takových států lze vysledovat v řádech nižších jednotek let.

3.2 Nekonsensuální pornografie jako sexuální trestný čin

3.2.1 Anglie a Wales

Pohled z jiné strany nabídne souhrnná úprava Anglie a Walesu, která NCP vnímá jako sexuální trestný čin. Autorka si je vědoma rozdílů v kontinentálním a anglosaském právním systému. Pro ilustraci daného tématu však nejsou tyto rozdíly kritické. Ba co více – náhled do anglosaské země je v tomto případě nezbytný. V těchto zemích totiž téma rezonuje již roky, adretná reakce na problém je zde pravidlem a pojmání povahy takového činu je výrazně jednotnější než v Evropě.²⁷⁸ Zrovna anglická úprava navíc reflektuje změny ve vnímání problému a pokouší se i o obsažení problematiky falešných videí, a proto byla k rozboru zvolena právě ona.

a) ochrana dle zákona o trestním soudnictví a soudech z roku 2015

Stěžejním právním předpisem byl v Anglii a Walesu dlouho zákon o trestním soudnictví a soudech z roku 2015 (*Criminal Justice and Courts Act 2015*),²⁷⁹ který v roce 2015 NCP kriminalizoval. Část první upravovala trestné činy zahrnující úmysl způsobit rozrušení a patřilo mezi ně i *zveřejňování soukromých sexuálních fotografií a filmů s úmyslem způsobit rozrušení* upravené v oddílu 33. To činilo trestným zveřejnění soukromé sexuální fotografie nebo filmu, pokud byly kumulativně splněny dvě podmínky:

1. ke zveřejnění došlo bez souhlasu vyobrazené osoby, a zároveň
2. pachatel tak činil s úmyslem způsobit této osobě rozrušení.

Za toto jednání pachateli hrozil peněžitý trest a (nebo) trest odnětí svobody až na dva roky.²⁸⁰

---

²⁷⁶ Potrestán bude ten, kdo „zachycuje, fotí, natáčí, nahrává nebo zveřejňuje snímky osob nebo intimních předmětů či prostor“, a to „bez souhlasu a v úmyslu narušit soukromý život osob, konkrétně intimitu rodinného nebo sexuálního života“. Ustanovení je nazváno zásah do soukromého života a zahrnuje i jiné zásahy. Srov. PORTUGALSKÁ REPUBLIKA. Čl. 192, odst. 1, alinea b) zákona č. 48/95, ze dne 15. března, trestního zákoníku (*Decreto-Lei n.º 48/95, de 15 de março, Código Penal*).

²⁷⁷ Potrestán bude ten, kdo „neoprávněně zveřejní zprávy nebo snímky týkající se soukromých záležitostí jiné osoby nebo snímky dotyčné osoby pořízené za okolností, z nichž lze zjevně předpokládat, že mají být utajeny před širší veřejností.“ Srov. DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ. § 264 d trestního zákoníku ve znění zákona č. 434 ze dne 25. 4. 2024 (*Straffeloven som ændret ved lov LBK nr 434 af 25. 4. 2024*).

²⁷⁸ HAYNES, op. cit., s. 325-335.

²⁷⁹ ANGLIE a WALES. Zákon o trestním soudnictví a soudech z roku 2015 (*Criminal Justice and Courts Act 2015*).

²⁸⁰ Oddíl 33, odst. 9 zákona o trestním soudnictví a soudech z roku 2015.

V oddílech 34 a 35 pak navazovala řada výkladových ustanovení. Například pojem *soukromé* zahrnoval fotografie a filmy, které zobrazovaly něco, co není běžně k vidění na veřejnosti. Za *sexuální* pak byly považovány snímky vyobrazující obnažené genitálie nebo pubické oblasti, ale též snímky, které by (zjednodušeně řečeno) rozumná osoba považovala za sexuální. Sexuální kategorie tak zůstala poměrně otevřená, jelikož závisela na testu vnímání rozumné osoby. V našich podmínkách se jeví jako vhodnější zvolit objektivní legislativní definici, aby bylo zřejmé, kterých záznamů se ustanovení týká. S aktuální českou úpravou nicméně ustanovení podrobně srovnat nejde, když se typově jedná o zcela jiné ustanovení.

Úprava nerozlišovala mezi snímky získanými konsensuálně a nekonsensuálně. Postihovala právě *zveřejnění* ve smyslu předání, ukázání či zpřístupnění třetí osobě,²⁸¹ bez ohledu na původ záznamů. Orientace na sexuální význam problému se tak projevila mj. v tom, že důvod získání záznamů zůstal irelevantní, pokud došlo k zásahu do sexuální integrity jejich šířením. Nepokrývala však falešné sexuální záznamy.²⁸² Z rámce ustanovení totiž byly výslovně vyloučeny záznamy, na kterých je osoba zobrazena jako součást něčeho *soukromého* či *sexuálního* jen v důsledku modifikace či kombinace jiných záznamů.²⁸³ Zjevně tak nebyly pokryty *deepfakes* ani výtvoři svlékacích aplikací jako montáže sexuálních a běžných záznamů.

Hlavní úskalí této úpravy je nicméně zřejmé – požadavek úmyslu způsobit osobě rozrušení.²⁸⁴ Úprava zjevně vycházela z archetypického případu *revenge porn*, kterému je tento úmysl vlastní. Tím však výrazně zúžila možnost svého uplatnění. Nejen, že může být obtížné tento specifický úmysl prokázat, ve spoustě případů tento úmysl vůbec nemusí být přítomen. To ovšem nečiní dopady tohoto jednání o nic menšími. Pohnutky a motivace jsou navíc závažné i v jiných případech, například pokud se tímto pachatel snaží získat finanční či jinou výhodu.

Podle odst. 8 oddílu 33 navíc nelze tvrdit, že možný pachatel tento úmysl měl, jen proto, že je rozrušení přirozený a pravděpodobný důsledek jeho jednání. To může činit dokazování ještě obtížnějším. Podmínka škodlivého úmyslu se vyskytuje i v jiných právních řádech, ta zdejší však byla poměrně přísná. Například skotské úpravě postačuje, pokud je pachatel ohledně způsobení rozrušení lhostejný.²⁸⁵

---

²⁸¹ Oddíl 34, odst. 2 zákona o trestním soudnictví a soudech z roku 2015.

²⁸² ŠEPEC and LANGO, op. cit., s. 127.

²⁸³ Oddíl 35, odst. 5 zákona o trestním soudnictví a soudech z roku 2015.

²⁸⁴ Shodně i literatura, srov. např. CROFTS and KIRCHENGAST, op. cit., s. 98.

²⁸⁵ SKOTSKO. Část 1, sekce 2 zákona o násilném chování a sexuální újmě (Skotsko) z roku 2016 (*Abusive Behaviour and Sexual Harm (Scotland) Act 2016*).

Přesto byly praktické dopady zákona, přeci jen navazujícího na legislativní prázdnotu, značné. Hned první rok bylo stíháno 206 osob, další rok se počet více než zdvojnásobil²⁸⁶ a i poté měly statistiky stoupající tendenci.²⁸⁷ S přibývajícimi případy se však také ukazovalo, že značnou část z nich úprava nepokryje. Její úzké zaměření se tak čím dál častěji stávalo předmětem kritiky.²⁸⁸ Výsledkem je nová úprava – zákon o online bezpečnosti z roku 2023 (*Online Safety Act 2023*) s účinností od 31. 1. 2024.²⁸⁹

b) *ochrana dle zákona o online bezpečnosti z roku 2023*

Nový zákon vytváří tři nové skutkové podstaty týkající se šíření intimních záznamů a jednu k vyhrožování takovým šířením, které vkládá do zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003 (*Sexual Offences Act 2003*) jako oddíly 66B, C a D.²⁹⁰ Změn je hned několik. Zejména zmizel požadavek úmyslu způsobit oběti rozrušení. Úmysl způsobit rozrušení, ale též ponížení nebo obavy, je nově okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby. Další takovou okolností je i nekonsensuální šíření za účelem sexuálního uspokojení svého či jiné osoby.

Povaha záznamů je nově definována tak, že zobrazují nebo zdánlivě zobrazují jinou osobu v *intimním stavu*. Intimním stavem má být například akt, který by rozumná osoba považovala za sexuální akt, nebo cokoli jiného, co by rozumná osoba považovala za sexuální. Spadají sem i záznamy zobrazující obnažené genitálie, hýždě nebo prsa, a nově i zobrazení osoby při močení, defekaci či osobní péči s tímto související.²⁹¹ Rozsah záznamů tak byl o něco rozšířen a zákon již nepracuje s pojmy *soukromé sexuální záznamy*, ale akcentuje aspekt intimity (i když orientace na sexuální záznamy stále hraje prim, čemuž nelze nic vytknout).

Významnou změnou je i zahrnutí záznamů, které jen zdánlivě zobrazují jinou osobu. Patří sem tak i fotografie a filmy, které byly upraveny tak, aby vypadaly jako skutečné, i když nejsou. Anglická úprava tímto nově výslovně zahrnuje i *deepfakes*.²⁹²

---

²⁸⁶ CPS. *Violence against Women and Girls Report. Tenth Edition*. Online, report. London: The Crown Prosecution Service, 2017, s. 17 [cit. 2024-02-02].

²⁸⁷ Srov. např. CPS. 'Revenge porn' victims are often stalked and harassed by ex-partners. Online. In: CPS. 30. 11. 2022. Dostupné z: <https://www.cps.gov.uk/cps/news/revenge-porn-victims-are-often-stalked-and-harassed-ex-partners> [cit. 2024-01-20].

²⁸⁸ Srov. např. ŠEPEC and LANGO, op. cit., s. 127. Dále též HAYNES, op. cit., s. 329.

²⁸⁹ ANGLIE a WALES. Zákon o online bezpečnosti z roku 2023 (*Online Safety Act 2023*).

²⁹⁰ Srov. část 10, oddíl 188 zákona o online bezpečnosti z roku 2023.

²⁹¹ ANGLIE a WALES. Oddíl 66D, odst. 5 zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003 (*Sexual Offences Act 2003*).

²⁹² UK Government. *Online Safety Act: new criminal offences circular*. Online. In: gov.uk. 31. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/online-safety-act-new-criminal-offences-circular/online-safety-act-new-criminal-offences-circular> [2024-02-25].

Za „prosté“ nekonsensuální zveřejnění hrozí peněžitý trest a/nebo trest odnětí svobody až na šest měsíců, respektive 51 týdnů (v závislosti na době spáchání činu).²⁹³ U kvalifikovaných skutkových podstat hrozí trest odnětí svobody až na dva roky.²⁹⁴ U sdílení se škodlivým úmyslem tak zákonodárce zůstal u stejné trestní sazby jako v případě předchozí úpravy.

Úprava z roku 2024 výslovně trestá i vyhrožování sdílením intimních snímků, včetně falešných.²⁹⁵ Autorka připomíná, že takové vyhrožování je spíše doprovodným jevem a netvoří samotnou podstatu NCP. Anglická úprava tak přesahuje jádro NCP, kterým rozumíme nekonsensuální zpřístupnění intimních záznamů, jejich nekonsensuální vytváření a vytváření falešných záznamů.

Je zajímavé, že za vyhrožování také hrozí až dva roky odnětí svobody.²⁹⁶ Vyhrožování zveřejněním snímků je tak trestáno přísněji než samotné zveřejnění a stejně přísně jako „kvalifikované skutkové podstaty“ zveřejnění. Otázka trestní odpovědnosti za takové vyhrožování přitom byla dlouhou dobu problematická. To ústilo až v absurdní situaci, ve kterých byly oběti vyhrožování na policii odmítány s tím, že pouhé vyhrožování postihnout nelze, a měly tak počkat, až ke zveřejnění opravdu dojde.²⁹⁷ V roce 2018 se tak Rada pro ukládání trestů (*Sentencing Council*)²⁹⁸ ve své metodice vyslovila alespoň pro zahrnutí takového vyhrožování pod obecnější skutkovou podstatu v zákoně o komunikacích z roku 2003 (*Communications Act 2003*).²⁹⁹ Až zákon o domácím násilí z roku 2021 (*Domestic Abuse Act 2021*) přinesl novelu, která za trestný čin poprvé označila i „pouhé“ vyhrožování sdílením intimních snímků.³⁰⁰ Je zde tak zřejmý vývoj – od nedostatečné právní úpravy, přes podřazení pod obecný trestný čin na základě sjednocující metodiky, až po přijetí specifické skutkové podstaty, která je nyní dále novelizována. Vše výše uvedené lze hodnotit pozitivně, až

---

²⁹³ Oddíl 66B, odst. 9 a 11 zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003.

²⁹⁴ Oddíl 66B, odst. 10 zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003.

²⁹⁵ Oddíl 66B, odst. 4 zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003.

²⁹⁶ Oddíl 66B, odst. 10 zákona o sexuálních trestných činech z roku 2003.

²⁹⁷ BOTTOMLEY, Bo and BRUCKMAYER, Michaela. *Intimate image abuse – despite increased reports to the police, charging rates remain low*. Online. In: Refuge. 25. 1. 2023. Dostupné z: <https://refuge.org.uk/news/intimate-image-abuse-despite-increased-reports-to-the-police-charging-rates-remain-low/> [cit. 2024-01-07].

²⁹⁸ Orgán, který vypracovává metodické pokyny pro ukládání trestů pro účely jednotného trestání. Srov. SENTENCING COUNCIL. *About the Sentencing Council*. Online. Dostupné z: <https://www.sentencingcouncil.org.uk/sentencing-and-the-council/about-the-sentencing-council/>. [cit. 2024-01-24].

²⁹⁹ WARD, op. cit., s. 7.

³⁰⁰ ANGLIE a WALES. Oddíl 69 zákona o domácím násilí z roku 2021 (*Domestic Abuse Act 2021*).

na trestání vyhrožování stejným způsobem jako kvalifikované skutkové podstaty samotného zveřejnění. Dle názoru autorky toto není příliš logické.

c) *závěrečné poznámky k anglické úpravě NCP*

V souhrnu lze na anglické úpravě vyzorovat dvě věci. Jednak postupný rozvoj skutkových podstat v reakci na nedostatečnou funkčnost dosavadních nástrojů. To zahrnuje vůbec samotné přijetí specifické úpravy, ale též její rozšiřování a zpřesňování. Dále je ze systematického zařazení i volby pojmů zřejmé jednoznačné vnímání NCP jako sexuálního trestného činu, a to v celém průběhu legislativních proměn. Výsledným stavem je jednotná právní úprava, která má ambici zahrnout všechny formy NCP.

To aktuálně splňuje s jednou výjimkou. V úpravě totiž prozatím chybí některé otázky nekonsensuálního získání snímků. Zákodárce se však aktuálně snaží i tuto problematiku do předpisu zahrnout. Ke dni odevzdání této práce nebyl legislativní proces dokončen, projednávaná novela však navrhuje vložit nový trestný čin *pořizování nebo nahrávání intimních fotografií nebo filmů* hned za úpravu nekonsensuálního zveřejňování intimních snímků v zákoně o sexuálních trestných činech z roku 2003.³⁰¹ Trestné má být pořízení fotografie nebo nahrávky, která zobrazuje jinou osobu v intimním stavu, bez jejího souhlasu. Tento trestný čin pracuje se stejnými termíny jako nekonsensuální zveřejňování, taktéž nevyžaduje specifický úmysl a předpokládá obdobné okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.³⁰² Některé způsoby nekonsensuálního získání snímků, jako je např. *upskirting*, již zákon o sexuálních trestných činech z roku 2003 obsahuje.³⁰³ Některé další aspekty však stále zůstávají upravené jinde, např. v zákoně o zneužívání počítačů z roku 1990 (*Computer Misuse Act 1990*)³⁰⁴ v případě vniknutí do počítačového systému. V souhrnu tak anglická úprava chrání před všemi formami NCP, pouze některé otázky nekonsensuálního získání snímků zůstávají otevřeny.

Postupně se však anglický přístup snaží o zřejmou a komplexní ochranu obětí, což znamená i předvídatelné trestní sankce pro pachatele. Z těchto změn si lze nepochybně mnoho vzít. Nejen ve smyslu převzetí toho, co je vhodné a žádoucí, ale i vyvarování se toho, co je neefektivní. Příkladem může být zmíněná podmíněnost trestní odpovědnosti existencí

---

³⁰¹ Stav legislativního procesu lze ověřit zde: <https://bills.parliament.uk/bills/3511#timeline>.

³⁰² ANGLIE a WALES. Příloha 2, část 1 návrhu zákona o trestním soudnictví 155 2023-24 ve znění pozměňovacích návrhů výboru pro veřejné návrhy zákonů (*Criminal Justice Bill 155 2023-24 as amended in Public Bill Committee*).

³⁰³ Toto bylo také vloženo dodatečnou novelou. Srov. ANGLIE a WALES. Oddíl 1 zákona o voyeurismu (deliktech) z roku 2019 (*Voyeurism (Offences) Act 2019*).

³⁰⁴ ANGLIE a WALES. Zákon o zneužívání počítačů z roku 1990 (*Computer Misuse Act 1990*).

specifického úmyslu. Tento požadavek téměř devět let omezoval ochranu obětí, což nakonec seznal i anglický zákonodárce. Dalším příkladem může být poněkud nelogické nastavení sankcí v případě zveřejnění a „pouhého“ vyhrožování zveřejněním.

I přesto, že je anglosaský systém typický vyšší mírou kazuistiky a flexibility, řadu praktických zkušeností lze reflektovat i v našich podmínkách.

3.2.2 Další státy

Tento přístup lze najít i v kontinentálních úpravách. V roce 2019 přijala *Itálie* tzv. červený kodex (*Codice Rosso*), úpravu zaměřenou proti sexuálnímu násilí.³⁰⁵ Ta představila čl. 612-ter italského trestního zákoníku (*Codice Penale*), který nově kriminalizuje sdílení sexuálně explicitních snímků, které měly zůstat soukromé, pokud k tomu vyobrazená osoba nedala souhlas.³⁰⁶ Toto pokrývá jednak snímky, které pachatel sám vytvořil či odcizil. Samotné nekonsensuální získání intimních snímků tak ustanovení netrestá, jejich sdílení už však ano. Trestá ovšem i sdílení původně konsensuálně poskytnutých záznamů, to však pouze za předpokladu, že tak pachatel činí v úmyslu způsobit oběti újmu. Na subjektivní stránku pachatele tak v tomto případě klade vyšší požadavky. Kromě peněžitého trestu za tento čin hrozí i trest odnětí svobody od jednoho roku do šesti let. Vyšší trestní sazba se uplatní v případech, kdy je pachatelem manžel nebo osoba, která je nebo byla s obětí citově spjata. I zde tak lze vysledovat reflexi větší nemateriální újmy, spáchá-li čin blízká osoba. Vyšší sazba je spojena i se spácháním činu prostřednictvím informačních technologií, v čemž lze zase spatřit odraz většího dopadu a tedy i výraznější újmy. Jednání je až na výjimky možno stíhat pouze na základě žádosti poškozeného. V porovnání s ostatními zeměmi tak *Itálie* toto jednání vnímá jako závažný trestný čin s poměrně tvrdou sankcí.³⁰⁷ Případy konsensuálně získaných snímků jsou však stále trochu podceňovány, když jsou pro trestnost jejich sdílení stanoveny dodatečné požadavky na subjektivní stránku pachatele.

I *Malta* v čl. 208E maltského trestního zákoníku (*Criminal Code*) trestá pořízení a zveřejnění soukromého sexuálního záznamu bez souhlasu vyobrazené osoby, a to již od roku 2016.³⁰⁸ Je příkladem země, která postupem času skutkovou podstatu zpřesňovala. Trestný čin dříve

---

³⁰⁵ GUERRA, Michaela Anna. *Revenge porn*. Online. In: altalex. 31. 8. 2020. Dostupné z: <https://www.altalex.com/guide/revenge-porn> [cit. 2024-02-16].

³⁰⁶ Srov. ITALSKÁ REPUBLIKA. Čl. 612-ter královského dekretu č. 1398 ze dne 19. října 1930, trestního zákoníku (*Regio Decreto 19 ottobre 1930, n. 1398, Codice Penale*).

³⁰⁷ ŠEPEC, op. cit., s. 433.

³⁰⁸ MALTSKÁ REPUBLIKA. Kapitola 9 zákonů Malty, trestní zákoník (*Chapter 9 of the laws of Malta, Criminal Code*).

nezahrnoval nekonsensuální pořizování snímků³⁰⁹ a nevztahoval se na záznamy původně poskytnuté konsensuálně.³¹⁰ Některé nefunkční prvky však skutková podstata stále obsahuje, vyžaduje totiž úmysl způsobit úzkost, emoční či jinou újmu. Za toto jednání hrozí peněžitý trest a trest odnětí svobody až na pět let. Ustanovení patří do podtitulu k sexuálním deliktům.

Také *Belgie* akcentuje sexuální aspekt problému. Čl. 417/8–417/10 belgického trestního zákoníku (*Code pénal*)³¹¹ postihují nekonsensuální pořízení obrazového nebo zvukového záznamu, na kterém je osoba nahá nebo se účastní sexuálně explicitní aktivity, a to za okolností, kdy se může důvodně domnívat, že nebude narušeno její soukromí. Trestné je i zpřístupnění, rozšíření či pouhé ukázání takového záznamu, a to bez ohledu na to, zda s jeho vytvořením osoba prvně souhlasila. Zajímavé také je, že sem výslovně spadají zvukové materiály, tedy např. audionahrávky sexu či sexuálně laděné hlasové zprávy. Chráněny jsou tak i tyto projevy osobní povahy. Hrozící trest odnětí svobody se pohybuje od šesti měsíců do pěti let. Je-li čin spáchán se zlým úmyslem nebo ze ziskuchtivosti, může být kromě trestu odnětí svobody uložen též peněžitý trest. Ustanovení patří do stejné kapitoly jako třeba znásilnění.

Dalšími státy, které tato jednání berou za sexuální trestný čin, je třeba *Kanada*³¹² nebo *Izrael*.³¹³

3.3 Státy s odlišným či nejednoznačným přístupem

3.3.1 Německo

Jakýmsi hybridem je dnes Německo. Dlouhou dobu se přitom řadilo mezi typické představitele soukromoprávního přístupu.

---

³⁰⁹ Srov. MALTSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. XXIV z roku 2019 – novela trestního zákoníku a zákona o genderově podmíněném násilí a domácím násilí (*Act No. XXIV of 2019 – Criminal Code and the Gender-Based Violence and Domestic Violence (Amendment) Act*).

³¹⁰ Srov. MALTSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. XIII z roku 2018 – zákon o genderově podmíněném násilí a domácím násilí (*Act No. XIII of 2018 – Gender-Based Violence and Domestic Violence Act*).

³¹¹ BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ. Čl. 417/8–417/10 trestního zákoníku ze dne 8. června 1867 (*Code pénal du 8 juin 1867*).

³¹² Potrestán bude ten, kdo „vědomě zveřejňuje, šíří, přenáší, prodává, zpřístupňuje nebo propaguje intimní záznam osoby s vědomím, že osoba zobrazená na tomto záznamu nedala k takovému jednání souhlas, nebo je nedbalý ohledně toho, zda tato osoba k takovému jednání dala či nedala souhlas.“ Trestný čin patří do části páté kanadského trestního zákoníku k sexuálním deliktům. Srov. KANADA. Čl. 162.1 trestního zákoníku, R.S.C., 1985, kap. C-46 (*Criminal Code, R.S.C., 1985, c. C-46*).

³¹³ Trestným je „zveřejnění fotografie, nahrávky nebo videa zaměřeného na sexualitu osoby za okolností, kdy může být tato osoba ponižena nebo degradována, bez jejího souhlasu.“ Čin je zařazen do zákona o prevenci sexuálního obtěžování (5758-1998). Srov. SHAKED-KATZ, L. and BOROWITZ, A. Israel: The Prevention Of Sexual Harassment Law: 25 Years On. In: *Mondaq* [online]. 22 May 2023 [cit. 2024-05-01].

a) ochrana podle § 201a německého trestního zákoníku

Až do roku 2021 německý právní řád neobsahoval žádné ustanovení zaměřené na NCP. Soudy si tak musely vystačit s dosavadní právní úpravou. Zlomové bylo rozhodnutí Spolkového soudního dvora, který v roce 2015 judikoval, že muž nemá právo uchovat si intimní fotografie bývalé partnerky jen proto, že s jejich vytvořením dříve souhlasila.³¹⁴ Za intimní fotografie označil takové, které ženu zachycovaly nahou, téměř nahou, ve spodním prádle, ale i před, během a po sexuálním styku.³¹⁵

Trestněprávním základem pak byl pro německé soudy hlavně § 201a německého trestního zákoníku (*Strafgesetzbuch*),³¹⁶ který upravuje trestný čin porušování intimního soukromí a osobnostních práv pořizováním fotografií nebo jiných snímků (*Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereichs und von Persönlichkeitsrechten durch Bildaufnahmen*). Toho se dle odst. 1 bodu 1 dopustí ten, kdo neoprávněně pořídí nebo přenáší fotografii nebo jiný obrazový snímek jiné osoby, a to v soukromých prostorách nebo v místnosti chráněné před zraky ostatních, a tím naruší intimní soukromí zobrazené osoby. Ustanovení tak dopadá na pořizování záznamů jiného bez jeho souhlasu a může se aplikovat i na snímky sexuální. U takových snímků typicky bude docházet k následku v podobě narušení intimního soukromí zobrazené osoby.

Obdobně jako ve španělské úpravě tu však existuje požadavek na místo, kde mají být snímky pořízeny, aby byla ochrana poskytnuta. Ani zde se podle názoru autorky nejedná o vhodnou formulaci, když se jako vhodnější jeví specifikovat samotný charakter snímků. Z rámce ustanovení tak vypadnou např. jednání typu *downblousing* a *upskirting*, ke kterým dochází na veřejnosti. Dvořáková k tomu příhodně uvádí, že „[t]yto záznamy tedy sice vznikají na místě, na němž nelze příliš soukromí očekávat, avšak způsobem, který narušuje hranice mezi tím, co je i ve veřejném prostoru soukromé, a tím, co je ve veřejném prostoru veřejné.“³¹⁷ Podobné legislativní formulace však tyto rozdíly zcela mažou.

V odst. 1 bodě 2 tohoto ustanovení je kriminalizováno obdobné jednání, předmětem jsou však záznamy zobrazující bezbrannost jiné osoby, bez ohledu na místo jejich pořízení. I toto si lze

---

³¹⁴ Rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 13. 10. 2015, Az. VI ZR 271/14 (*Urteil des Bundesgerichtshofs vom 13. 10. 2015, Az. VI ZR 271/14*).

³¹⁵ ŠEPEC, op. cit., s. 430.

³¹⁶ SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO. Trestní zákoník (*Strafgesetzbuch*).

³¹⁷ DVORÁKOVÁ, 2020, op. cit., s. 62-63.

v případech NCP představit, např. v případě nahrávek znásilnění.³¹⁸ Tyto případy budou méně časté, bezpochyby však velmi závažné.

Ustanovení výslovně kriminalizuje i použití takového nekonsensuálního záznamu nebo jeho zpřístupnění třetí osobě.³¹⁹ Zákon však myslí i na snímky konsensuální a kriminalizuje jednání, kterým pachatel třetí osobě zpřístupní záznam povahově odpovídající odst. 1 bodům 1 a 2, který však získal konsensuálně. Podmínkou trestní odpovědnosti je skutečnost, že si byl pachatel vědom neexistence souhlasu k takovému zpřístupnění a že tímto narušil intimní soukromí zobrazené osoby.³²⁰

Za všechny výše vyjmenované činy hrozí trest odnětí svobody až na dva roky nebo trest peněžitý.³²¹ Stejný trest hrozí dle odst. 2 i pachateli, který bez oprávnění zpřístupní třetí osobě záznam, který je takové povahy, že významně poškozuje dobrou pověst vyobrazené osoby.³²² Ustanovení nespécifikuje, zda se pachatel k takovému záznamu dostal konsensuálně či nikoli. Sdílení intimních snímků by tak zřejmě mělo být pokryto vždy, ať už na základě odst. 1 či 2.

Nekonsensuální získání i sdílení intimních snímků tak bylo vnímáno jako trestný čin porušující soukromí, § 201a totiž patří do části patnácté německého trestního zákoníku nazvané porušení soukromí a důvěrnosti osobních údajů (*Verletzung des persönlichen Lebens- und Geheimbereichs*). Oba tyto typy NCP by celkem jednoznačně některou ze skutkových podstat měly naplnit. Přesto německý zákonodárce přistoupil k přijetí speciální skutkové podstaty zaměřené specificky na NCP.

b) ochrana podle § 184k německého trestního zákoníku

Řeč je o ustanovení § 184k německého trestního zákoníku, které trestá narušení intimních částí těla pořizováním fotografií nebo jiných snímků (*Verletzung des Intimbereichs durch Bildaufnahmen*). Tento trestný čin dle odst. 1 spáchá ten, kdo:

- 1 úmyslně nebo vědomě, aniž by k tomu byl oprávněn, pořídí nebo přenáší fotografii nebo jiný snímek genitálií, hýždí, ženských prsou nebo spodního prádla, které tyto části těla zakrývá,

---

³¹⁸ HENRY and POWELL, op. cit., s. 405.

³¹⁹ Srov. § 201a odst. 1, bod 4. německého trestního zákoníku.

³²⁰ Srov. § 201a odst. 1, bod 5. německého trestního zákoníku.

³²¹ Srov. § 201a odst. 1 německého trestního zákoníku.

³²² Srov. § 201a odst. 2 německého trestního zákoníku.

- 2 použije nebo zpřístupní třetí osobě fotografii nebo jiný snímek vytvořený tímto jednáním, nebo
- 3 s vědomím, že k tomu nemá oprávnění, zpřístupní třetí osobě fotografii nebo jiný snímek, který byl původně vytvořen konsensuálně a svou povahou odpovídá snímkům v bodě 1. Sem spadají jak snímky, ke kterým dala oběť souhlas, tak takové, které sama vytvořila.³²³

Ustanovení výslovně nepokrývá audiozáznamy a nepojímá tedy problém tak široce jako třeba úprava belgická. To může být dáno i tím, že je fokus specificky na nahotě spíše než sexuální kontextu. Pachateli může být uložen trest peněžité nebo odnětí svobody až na dva roky.³²⁴

Obdobně jako v § 201a je zde tedy postihováno jak nekonsensuální vytváření snímků, tak jejich další sdílení, jakož i šíření snímků původně poskytnutých konsensuálně. Předmět úpravy obou trestných činů se tak *de facto* překrývá, ustanovení § 184k však míří pouze na snímky sexuální povahy, které již definuje přímo. Zahrnuje tak pouze určitou výše snímků, které by jinak spadaly pod § 201a. Německá judikatura tento vztah speciality potvrzuje a uvádí, že není-li aplikovatelný § 184k, přichází v úvahu alespoň odpovědnost podle § 201a.³²⁵ Nová úprava s ohledem na přesnější definici sexuálních snímků však zahrne i jednání typu *downblousing* a *upskirting*, jejichž obsažení bylo dříve problematické.³²⁶

Kromě toho je zřetelným rozdílem mezi oběma ustanoveními skutečnost, že § 184k výslovně nevyžaduje narušení intimního soukromí zobrazené osoby. U sexuálně explicitních snímků se tak zásah do chráněného zájmu předpokládá automaticky. Právě chráněný zájem se v obou případech také liší. Ustanovení § 184k patří do části třinácté mezi trestné činy proti sexuální autonomii. Chrání tedy sexuální integritu, což potvrzuje i judikatura.³²⁷

c) závěrečné poznámky k německé úpravě NCP

Právě poslední jmenovaná změna je zajímavá. Německo dlouho vnímalo NCP jako porušení soukromí a od toho se odvíjela i aplikovatelná skutková podstata v podobě § 201a. V roce 2021 se však přijetím § 184k zařadilo mezi země, které čin řadí mezi sexuální trestné činy. Tuto

---

³²³ Rozhodnutí Vyššího krajského soudu v Hammu ze dne 13. 7. 2023, 1 WF 93/23 (*Beschluss dem OLG Hamm vom 13. 7. 2023, 1 WF 93/23*).

³²⁴ Srov. § 184k odst. 1 německého trestního zákoníku.

³²⁵ Srov. např. rozhodnutí Vyššího krajského soudu v Hammu ze dne 13. 7. 2023, 1 WF 93/23.

³²⁶ Rozhodnutí Správního soudu v Ansbachu ze dne 15. 7. 2021, AN 15 S 20.02781 (*Beschluss dem VG Ansbach vom 15. 7. 2021, AN 15 S 20.02781*).

³²⁷ Srov. např. rozhodnutí Bavorského správního soudu ze dne 4. 11. 2021, 10 CS 21.2126 (*Beschluss dem Bayerischer VGH vom 4. 11. 2021, 10 CS 21.2126*).

změnu přijalo i přesto, že ochrana na úrovni porušení soukromí již existovala (byť ne kompletní) a i trestní sazba zůstává stejná. Tato změna je tak významná zejména s ohledem na vnímání takového činu a vyjádření zasaženého zájmu.

S tím souvisí i to, že je nová úprava trestným činem, který je v německém systému možno stíhat pouze na žádost oběti. Bez její iniciativy tak trestní stíhání není možné, resp. je možné pouze v případě zvláštního veřejného zájmu.³²⁸ To však zřejmě bude spíše ojedinělé.³²⁹

Zda diskutovaná ustanovení pokrývají i snímky falešné, není jednoznačné.³³⁰ Jestliže tak zákonodárce přijímá nad rámec obecné též zvláštní úpravu, bylo by vhodnější rovnou vytvořit komplexní ochranu, která by mohla výslovně zahrnovat i falešné záznamy nebo odstupňování škodlivosti činů s přítomností dalších rizikových aspektů. I zmíněná deklarace chráněného zájmu v podobě sexuální integrity je však nepřehlédnutelným signálem v dalším vývoji.

3.3.2. Další státy

Některé státy k problematice přistupují zcela odlišně, což se projevuje i v systematickým zařazení. *Slovensko* v roce 2021 reagovalo na kyberšikanu jako celek a zavedlo trestný čin *nebezpečné elektronické obtěžování*. Nový § 360b zařadilo do *trestného zákona* pod zbytkové trestné činy proti jiným právům a svobodám (stejně jako třeba *nebezpečné vyhrážanie, výtržnictvo, ohováranie* či *výroba detskej pornografie*).³³¹ Skutková podstata obsahuje řadu podmínek pro naplnění. Musí jít o jednání úmyslné, činěné prostřednictvím elektronických komunikací, podstatným způsobem zhoršující kvalitu života jiného, a to neoprávněným zveřejněním nebo zpřístupněním obrazového, zvukového nebo obrazovo-zvukového záznamu projevu osobní povahy, který byl získán konsensuálně a který je způsobilý značnou měrou ohrožit její vážnost nebo přivodit jinou újmu na právech.³³² Jde o definici velmi specifickou, která sice nedopadá jen na případy NCP, přesto postihne jen úzce určenou výšeč činů (vynechá např. nekonsensuálně získané či falešné snímky). Podle všeho toto bylo záměrem, aby nový

---

³²⁸ Srov. § 184k odst. 2 německého trestního zákoníku.

³²⁹ KÖTZ, Daniel. *Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereichs, § 201a StGB, § 184k StGB/Antragsrücknahme und Vorladung*. Online. In: *Anwalt.de*. 15. 8. 2023. Dostupné z: <https://www.anwalt.de/rechtstipps/verletzung-des-hoehchstpersoenlichen-lebensbereichs-201a-stgb-184k-stgb-antragsruecknahme-191527.html> [cit. 2024-02-02].

³³⁰ BEUTE, Eva und DHUNGEL, Anna-Katharina. *Deepfakes als Gefahr für die Demokratie — eine rechtliche Einordnung*. Online. *Cologne Technology Review & Law*. 2023, Jahrgang 3, Ausgabe 1, s. 48 [cit. 2024-04-06].

³³¹ SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon.

³³² Srov. § 360b odst. 1 písm. b) slovenského *trestného zákona*.

restný čin doplnil a nepřekrýval již existující.³³³ To ovšem otevírá dveře příliš kazuistické úpravě, která může ústít ve střípkovitou ochranu či mezery ochranu zcela absentující. Ustanovení zároveň obsahuje řadu vágních pojmů, které mohou ohrozit jeho jednoznačnost.

Polsko naproti tomu ochranu zařadilo do restných činů proti svobodě. Restné je dle § 191a polského restního zákoníku (*Kodeks karny*) pořízení snímku osoby nahé nebo účastníci se sexuální aktivity, pokud k tomu pachatel proti ní užije násilí, pohrůžku násilí nebo ji oklame. Postiženo může být i šíření takového snímku bez souhlasu vyobrazené osoby, bez ohledu na jeho původ.³³⁴ Právě reflexe chráněného zájmu v podobě svobody člověka se zde zjevně projevuje, když se objektivní stránka zaměřuje na ovlivnění vůle člověka. Úprava je kritizována pro příliš úzké zaměření, když vyžaduje donucující jednání směřující přímo proti oběti či sdílení snímku mezi větší množství osob.³³⁵

Objekt restného činu tak může přímo ovlivnit mj. komplexní dopad úpravy. Zbytková úprava v případě Slovenska v konečném důsledku efektivní ochranu omezuje. Polská úprava je originální, ale příliš nepřesvědčuje k příklonu ke stejnému přístupu. Vázat objektivní stránku na prostou absenci souhlasu, bez ohledu na důvod, se zdá přeci jen přímočařejší a srozumitelnější, zato vždy přiléhavé. Je tím také akcentováno jádro věci a snižuje se zároveň riziko toho, že z úpravy nezáměrně vypadne určitá část případů.

Je nicméně zřejmé, že specifická reakce na fenomén NCP není nic výjimečného. Zvláštní zákony přijalo namátkou též *Nizozemí*,³³⁶ *Švédsko*,³³⁷ *Japonsko*³³⁸ či *Austrálie*.³³⁹

---

³³³ VANC, Martina. *Restný čin nebezpečného elektronického obťažovania*. Online. In: Právne noviny. 14. 6. 2021. Dostupné z: <https://www.pravnenoviny.sk/restny-cin-nebezpecneho-elektronickeho-obtazovania> [cit. 2024-03-09].

³³⁴ POLSKÁ REPUBLIKA. Zákon ze dne 6. června 1997, restní zákoník (*Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., kodeks karny*).

³³⁵ SKÓRZEWSKA-AMBERG, Małgorzata. Criminal Liability for So-Called Cyber Rape on the Grounds of Article 191a of the Criminal Code. Online. *Krytyka Prawa*. 2018, tom 10, num. 3, s. 131 [cit. 2024-03-09].

³³⁶ Restná neoprávněné pořízení záznamu sexuální povahy i další nakládání s ním. Srov. NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTÍ. Čl. 139h restního zákoníku (*Wetboek van Strafrecht*).

³³⁷ Restná zásah do soukromí jiného šířením snímku či jiné informace o sexuálním životě. Srov. ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Kap. 4, § 6 c zákona č. 700 z roku 1962, restního zákoníku (*Brottsbalk 1962:700*).

³³⁸ Restná zveřejnění soukromých sexuálních snímků, které narušují klid soukromého života osoby, a to v rámci zákona č. 2014/126 o prevenci viktimizace. Srov. MATSUI, Shigenori. The Criminalization of Revenge Porn in Japan. Online. *Washington International Law Journal*. 2015, vol. 24, no. 2, s. 290 [cit. 2024-01-04].

³³⁹ Australské státy obecně kriminalizují sdílení, šíření či hrozbu šířením intimních snímků bez souhlasu osoby. Srov. SHKARA, Hayder. *Australia: Revenge porn laws in Australia*. Online. In: Mondaq. 29. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.mondaq.com/australia/crime/1371112/revenge-porn-laws-in-australia> [cit. 2024-03-09].

3.4 Shrnutí komparace zahraničních právních úprav

Za hlavní proudy v přístupu k problému tak lze označit vnímání NCP jako porušení soukromí a její vnímání za sexuální trestný čin. Mezi jednotlivými úpravami existují poměrně značné rozdíly, a to i v případě zemí, které k jevu systematickým zařazením přistupují stejně. Přesto lze některé zákonitosti vysledovat, nelze je však brát za dogmatické, když je každá úprava s ohledem na mnohost možných řešení svým způsobem unikátní.

NCP jako porušení soukromí bývá předmětem obecněji zaměřených ustanovení. S tím souvisí i častý požadavek na vážné narušení soukromí. Tyto úpravy akcentují absenci souhlasu, z níž nepřipustný zásah plyne, a to někdy i u sdílení druhotného. Fokus na soukromí může vyvolat kontraproduktivní definice intimních snímků, které jsou někdy vázány na místo jejich pořízení, což pro otázku NCP není vhodné. Při kriminalizaci nekonsensuálního zpřístupnění intimního záznamu bývá přikládána důležitost okolnostem prvotního získání záznamu, což také zcela nevyhovuje realitě NCP. Tyto úpravy obecně tresty alternativní či kratší odnětí svobody.

NCP jako sexuální trestný čin se pak zaměřuje na záznamy sexuální povahy, typicky napojením na nahotu a sexuální aktivity. Ustanovení tak v předmětu úpravy bývají užší. Trestní sazby bývají vyšší, je tak reflektována vyšší společenská škodlivost činu. To bývá spojeno s dodatečnými požadavky na subjektivní stránku pachatele (např. úmysl způsobit újmu), které však uplatnitelnost ustanovení v praxi mohou omezit. To může být spojeno s archetypickým vnímáním NCP, o čemž svědčí i skutečnost, že úprava zaměřená pouze na „pomstychtivé“ sdílení snímků může vynechat jiné formy NCP, jako je nekonsensuální získání záznamů. Komplexnost úprav se liší, je zde však zřejmá tendence reagovat na specifika NCP.

Snímky falešné jsou stále se rozmáhající fenomén a jejich úprava chybí obecně, bez ohledu na přístup jednotlivých zemí. Systematické zařazení odlišné od těchto dvou přístupů může dávat smysl v individuálním kontextu té které země, obecně však pro tento postup autorka důvod nevidí.

4 Úvahy k české trestněprávní úpravě nekonsensuální pornografie *de lege ferenda*

Autorka je přesvědčena, že z výše uvedeného rozboru vyplývá nedostatečnost aktuálního právního stavu v České republice. To je patrné již ze samotné analýzy české právní úpravy, která vykazuje spoustu hluchých míst. V konfrontaci se zahraničními úpravami je však ještě zřejmější, že úroveň ochrany může být nastavena na lepší úrovni (leč samozřejmě nejsou všechny úpravy ideální). Toto svědčí o nutnosti novelizace TrZ.

NCP se prokázala jako komplex jednání, které není vhodné chápat jako izolované typy chování, nýbrž jako součást vzorce jedné a tytéž činnosti.³⁴⁰ Daný jev by tak měl být adresován jako celek. Za nejlepší řešení proto autorka považuje přijetí nové komplexní skutkové podstaty, která pojme všechny tři formy NCP, tedy nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu a nekonsensuální výrobu pravého i falešného záznamu. Nejen že tím budou vyplněny mezery aktuální úpravy a reakce bude zaměřenější a celistvější. Bude tím i symbolicky vyjádřeno, že jde o jednání neakceptovatelné a že bylo obětím neoprávněně zasaženo do významného právního statku a zaslouží si ochranu. Bylo-li aktuálnímu právnímu stavu vyčítáno, že zcela nenaplnuje funkce trestního práva, když pro plné zajištění ochranné funkce neposkytuje celistvou ani dostatečnou ochranu a pro preventivně-represivní funkci postrádá na zřejmosti a předvídatelnosti (srov. zejména podkapitulu 2.3.1), může toto komplexní a zaměřená skutková podstata řešit.

Následující kapitola se tak odrazí od bodů, které byly v české legislativě identifikovány jako nedostatečné, a s pomocí přístupů, které se v zahraničí ukázaly jako účinné či naopak nevhodné, přednese návrhy vhodné skutkové podstaty. V tom zohlední i požadavky unijního práva, jakož i aktuální vývoj věci. Níže uvedená zahraniční východiska jsou odvozena z komparativní analýzy v předchozí kapitole, proto již nebude odkazováno na konkrétní zdroj či ustanovení, nýbrž na výsledky vyhodnocení jednotlivých zemí.

4.1 Nekonsensuální pornografie v návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

Uvedené úvahy o nutnosti kriminalizace NCP jsou podtrženy ještě formálním důvodem, a sice návrhem směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Ta byla dne 7. 5. 2024 přijata

---

³⁴⁰ HAYNES, op. cit., s. 335-336.

Radou Evropské unie a po dokončení celého procesu, který je již brán jen za formalitu, budou mít členské státy tři roky na její provedení ve vnitrostátním právu.³⁴¹ Směrnice bude výslovně vyžadovat kriminalizaci určitých forem NCP, která považuje za násilí na ženách.³⁴² Stanoví:

„Článek 5

Sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu

1. Členské státy zajistí, aby následující úmyslné jednání bylo možné trestat jako trestný čin:

- a) veřejné zpřístupnění obrazového, filmového nebo podobného materiálu, který explicitním způsobem zobrazuje sexuální aktivity nebo intimní partie určité osoby, prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu této osoby, pokud je pravděpodobné, že takovým jednáním bude této osobě způsobena vážná újma;*
- b) výroba, manipulace nebo úprava obrazového, filmového nebo podobného materiálu tak, aby vyvolával dojem, že se určitá osoba účastnila explicitně zobrazených sexuálních aktivit, a jeho následné zpřístupnění veřejnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu této osoby, pokud je pravděpodobné, že takovým jednáním bude této osobě způsobena vážná újma;*
- c) vyhrožování tím, že se přistoupí k jednání uvedenému v písmeni a) nebo b) s cílem přinutit určitou osobu k určitému konání, k souhlasu s určitým jednáním nebo k tomu, aby se určitého konání zdržela.*

2. Ustanovením odst. 1 písm. a) a b) tohoto článku není dotčena povinnost respektovat práva, svobody a zásady stanovené v článku 6 Smlouvy o EU a toto ustanovení se použije, aniž jsou dotčeny základní zásady týkající se svobody projevu a informací a svobody umění a věd, jak jsou provedeny v právu Unie nebo vnitrostátním právu.“

Návrh směrnice tak v principu míří na nekonsensuální zpřístupnění intimních snímků, výrobu a sdílení falešných sexuálních záznamů a vyhrožování takovými činy. Přijetí směrnice neznamená nutnost přijmout jedinou skutkovou podstatu potírající všechna vyjmenovaná jednání, v nějaké formě by však každý právní řád Unie měl umožňovat dostatečnou trestněprávní reakci na všechny tyto činy.

---

³⁴¹ RADA EVROPSKÉ UNIE. *Rada přijala vůbec první právní předpis EU v oblasti potírání násilí na ženách.* Online, tisková zpráva. In: Consilium. 7. 5. 2024. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2024/05/07/council-adopts-first-ever-eu-law-combating-violence-against-women/> [cit. 2024-05-10].

³⁴² Bod 9. preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

Z návrhu je patrné, že NCP chápe, resp. se o to snaží, jako fenomén s různými projevy a jako druh sexuálního a genderově podmíněného násilí.³⁴³ Představuje tak vítané uznání škodlivosti a újmy, kterou NCP představuje.³⁴⁴ Sám však obsahuje řadu nevhodných prvků.

Nejviditelnějším nedostatkem je absence pokrytí nekonsensuálního získání intimních záznamů. Odst. 1 písm. b) sice míří na výrobu materiálů, ovšem pouze falešných s následným zveřejněním. Návrh směrnice tak myslí jen na část projevů NCP, navíc neúplně. Jelikož však mezi typické formy NCP patří právě i nekonsensuální získání pravých záznamů, nemělo by v národních úpravách toto pokrytí chybět. Naproti tomu návrh směrnice adresuje i vyhrožování zveřejněním záznamů, což je typický doprovodný jev, který je jistě nutno kriminalizovat, ovšem z předchozí analýzy je zřejmé, že se tak většinou děje mimo rámec zvláštních skutkových podstat mířících na NCP.

Restriktivní je pak zaměření na digitální formu jednání, když návrh vyžaduje šíření *prostřednictvím informačních a komunikačních technologií*. V dnešní době se jistě jedná o nejčastější způsob páchaní podobných činů, které mají i největší dopad. Neexistuje však žádný důvod, proč by měla být offline forma takového jednání z úpravy vyloučena. Z českého prostředí byly zmíněny případy, kdy pachatel intimní snímek mj. zaslal poštou zaměstnavateli³⁴⁵ či vyvěsil na veřejném místě,³⁴⁶ což je jednání zrovna tak trestuhodné. Tento požadavek tak návrh směrnice obsahuje nejspíše proto, že minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů mohou unijní orgány stanovit jen v určitých oblastech³⁴⁷ a v tomto případě se opírají o oblast počítačových trestných činů.³⁴⁸ Národní úprava by však takto restriktivní býti neměla.

Obdobnou výtku lze učinit ve vztahu ke znaku *veřejného zpřístupnění*, resp. *zpřístupnění veřejnosti*. NCP nemusí mít enormní dosah, aby představovala nepřipustný zásah do sexuální integrity. Opět je nutno zdůraznit, že vážné důsledky může vyvolat i zpřístupnění nikoli veřejné, např. několika málo známým osobám, případně i jen jediné, jde-li třeba o zaměstnavatele či partnera. I zde je však nutno vnímat, že návrh směrnice tento prvek nejspíše obsahovat musel, jelikož čl. 83 odst. 1 SFEU, o který se opírá, vyžaduje, aby se jednalo o mimořádně závažnou

---

³⁴³ RIGOTTI and McGLYNN, op. cit., s. 455 a 471.

³⁴⁴ Ibidem, s. 454.

³⁴⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37.

³⁴⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

³⁴⁷ Čl. 83 odst. 1 SFEU.

³⁴⁸ RIGOTTI and McGLYNN, op. cit., s. 469.

trestnou činnost s přeshraničním rozměrem, což se u *veřejného zpřístupnění* s velkým množstvím pozorovatelů dá předpokládat. V opačném případě by unijní orgány nebyly oprávněny podobné návrhy formulovat a touto optikou je na návrh směrnice třeba i nahlížet.

Problematický může být i znak *sexuálních aktivit* v odst. 1 písm. b) komentovaného ustanovení, které míří na falešné záznamy. Jestliže se musí jednat o materiály, které vyvolávají dojem „že se určitá osoba účastnila explicitně zobrazených sexuálních aktivit“, vypadnou z rozsahu ustanovení třeba výtvořky svlékacích aplikací.³⁴⁹ Písm. b) totiž na rozdíl od písm. a) nepojímá záznamy *intimních partií*.

Směrnice dále vyžaduje kriminalizaci alespoň tam, kde je „pravděpodobné, že takovým jednáním bude této osobě způsobena vážná újma.“ Z kontextu je zřejmé, že se jedná hlavně o korektivní prvek, aby pro členské státy byl návrh vůbec přijatelný (přeci jen se jedná o citlivou oblast trestního práva). O tom svědčí skutečnost, že byl tento prvek zanesen až dodatečně, když shoda na původním návrhu dlouho chyběla,³⁵⁰ a dále též formulace preambule, viz např. zmínka „[a]by byla pro nejzávažnější formy kybernetického násilí stanovena pouze minimální pravidla“ či „[t]ato směrnice stanoví v tomto ohledu minimální právní rámec a členské státy mohou přijmout nebo zachovat přísnější trestní pravidla.“³⁵¹ Kriminalizovat ta jednání, při kterých pravděpodobně vznikne vážná újma, je logickým požadavkem, nicméně směrnice se už tak zaměřuje jen na ty nejzávažnější projevy NCP, ve kterých bude taková újma pravidlem. S ohledem na povahu zásahu je tento prvek v případě NCP obecně spíše nadbytečný a zvažován by mohl být snad jen u velmi široce definovaných ustanovení, zejména těch přesahujících čistě sexuální kontext.

Že se směrnice vydává spíše opatrnějším směrem je zřejmé i z dalších aspektů, které byly oproti původnímu návrhu znění přidány,³⁵² jako např. požadavek *explicitly* či prohlášení v odst. 2.

V jiných směrech lze naopak kladně hodnotit to, že se návrh směrnice k dalším omezujícím opatřením neuchyluje. Nijak tak neomezuje okruh osob, které se trestné činnosti mohou dopustit, nerozlišuje mezi záznamy pořízenými na soukromém a veřejném místě (což se ukázalo jako nevhodné měřítko intimity snímku), ani nestanoví dodatečné požadavky na subjektivní stránku (určuje jen úmyslné zavinění, což je logický požadavek, který autorka

---

³⁴⁹ RIGOTTI and McGLYNN, op. cit., s. 473.

³⁵⁰ Původní návrh byl představen 8. 3. 2022 a tento prvek neobsahoval, přidán byl až v legislativním procesu. Srov. původní návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí ve znění z 8. 3. 2022.

³⁵¹ Bod 19. preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

³⁵² Srov. původní návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí ve znění z 8. 3. 2022.

blíže rozebírá v podkapitole 4.2.4). Zároveň nerozlišuje mezi tím, zda byly záznamy, které jsou nekonsensuálně šířeny, nejprve získány konsensuálně či nikoliv, a postih žádá v obou případech, čímž směřuje k předcházení sekundární viktimizace.³⁵³ Počítá i s audiozáznamy.³⁵⁴ Zahnutím výhrůžného jednání zdůrazňuje i škodlivost jevů doprovázejících NCP.

I přesto návrh neposkytuje zcela komplexní reakci odrážející zkušenosti obětí.³⁵⁵ Jedná se nicméně o pokus o harmonizaci, která má stanovit minimální stupeň kriminalizace, což sama směrnice zdůrazňuje. Členské státy tak mohou úroveň ochrany nastavit výše. S ohledem na povahu vytýkaných nedostatků návrhu směrnice je přijetí vyššího standardu podle názoru autorky nezbytné. Je tak nutno jej vnímat spíše jako východisko či signál žádoucím směrem, tedy směrem ke kriminalizaci NCP jako komplexu škodlivých jednání.

4.2 Trestný čin potírající nekonsensuální pornografii *de lege ferenda*³⁵⁶

Popsané defekty aktuální úpravy a řada speciálních zahraničních úprav jsou tedy v kombinaci se škodlivostí jevu a požadavky směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí nejen silnými argumenty pro přijetí nové úpravy, ale též výchozím bodem pro její tvorbu. V návaznosti na výše uvedené proto bude přistoupeno k vymezení žádoucího obsahu znaků skutkové podstaty a zdůraznění některých souvislostí.

4.2.1 Objekt

Objektem trestného činu rozumíme zákonem chráněný zájem, který tak udává povahu trestného činu.³⁵⁷ Význam chráněného zájmu a intenzita zásahu do něj se odráží v systematice TrZ i trestních sazbách. Proto je důležité stanovit, který zájem je NCP dotčen. Zahraniční úpravy toto jednání chápou nejčastěji jako porušení soukromí nebo sexuální trestný čin.

Tyto přístupy v českém kontextu odpovídají hlavě II. a hlavě III. zvláštní části TrZ. Autorka je přesvědčena, že s ohledem na povahu jednání jde o sexuální trestný čin, a měl by tak být zařazen do hlavy III.

---

³⁵³ RIGOTTI and McGLYNN, op. cit., s. 472.

³⁵⁴ Bod 19. preambule návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

³⁵⁵ RIGOTTI and McGLYNN, op. cit., s. 454.

³⁵⁶ K vlastní formulaci závěrečných návrhů autorce kromě provedených analýz napomohly také kritické diskuse nad tématem, celkovou koncepcí i některých prvků. BERANOVÁ, Andrea. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 20. 2. 2024, 23. 4. 2024, 30. 4. 2024, 14. 5. 2024. Osobní rozhovory. Dále DVOŘÁKOVÁ, Michaela. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 19. 3. 2024, 3. 4. 2024. Osobní rozhovory.

³⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel. § 13 [Trestný čin]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 257, marg. č. 8 [cit. 2024-03-10].

NCP jistě narušuje soukromí, ale specificky v sexuální oblasti. Zasahuje sexuální integritu člověka a tím i nejintimnější sféru sebe sama. Bezprostředně se dotýká jeho důstojnosti, když člověka redukuje na pouhý objekt. Jde o komplex jednání, jejichž pojítkem je kromě absence souhlasu právě sexuální aspekt věci. Sexuální složka je tím, co činí újmu pro oběť tak závažnou a čin pro pachatele tak zajímavým, ale též třeba nástroj pro vydírání takto účinným.

Již bylo rozvedeno, že má toto jednání podobné následky jako běžné sexuální útoky.³⁵⁸ NCP bývá někdy označována za virtuální znásilnění.³⁵⁹ Obsahuje-li hlava III. zvláštní části trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, je to přesně to, co je zasaženo NCP. Popsané důsledky svou závažností zjevně převyšují případy, na které běžně dopadá hlava II. To by tak mělo být reflektováno v přístupu k problému, postavení oběti a ideálně i trestních sazbách.

Proto ve výsledku není zařazení NCP do trestných činů proti soukromí zcela neodpovídající, sexuální kategorie je ovšem mnohem přiléhavější. To značí třeba i skutečnost, že Německo svou ochranu, která se typicky dotýkala právě porušení soukromí, doplnilo o sexuálně zaměřené ustanovení a vnímání fenoménu tak proměnilo. Opomenout nelze ani Španělsko, které sice jev začleňuje pod ochranu soukromí, jeho poslední úprava však byla přijata v rámci novely k sexuálnímu násilí, čímž země tento aspekt také akcentovala. Jde tedy o sexuální trestný čin, jehož objektem je sexuální integrita, důstojnost a sexuální soukromí.

4.2.2 Subjekt

Subjektem, resp. pachatelem, trestného činu může být při splnění obecných předpokladů zpravidla kdokoliv. Pouze některé trestné činy obsahují tzv. konkrétní subjekt, vyžadující zvláštní vlastnost, či subjekt speciální, který má zvláštní postavení či způsobilost.³⁶⁰ Je-li takový subjekt součástí základní skutkové podstaty, hovoříme o tzv. pravém zvláštním deliktu, který osoby bez tohoto zvláštního atributu nemohou spáchat. U nepravých zvláštních deliktů je tato okolnost pouze okolností podmiňující použití vyšší (nižší) trestní sazby.³⁶¹

---

³⁵⁸ MCGLYNN and RACKLEY, op. cit., s. 535.

³⁵⁹ GARSON, Robert. *Virtual Rape: Israel's Roadmap to Internet Privacy*. Online. In: GS2 Law. 9. 1. 2014. Dostupné z: <https://www.gs2law.com/blog/virtual-rape-israels-roadmap-to-internet-privacy/> [cit. 2024-04-27].

³⁶⁰ FRYŠTÁK, Marek. § 114 [Konkrétní a speciální subjekt]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 5 a 6 [cit. 2024-04-02].

³⁶¹ ŠÁMAL, Pavel. § 114 [Konkrétní a speciální subjekt]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1646–1647, marg. č. 7 [cit. 2024-04-02].

Španělská či italská úprava v této souvislosti pracují s konkrétním subjektem v podobě manžela či osoby jinak citově spjaté s obětí. V obou případech je to důvod pro zvýšení trestní sazby,³⁶² újma takto způsobená je tak vnímána jako výraznější.

Pokud by mělo být podobné řešení zvažováno i v českých podmínkách, pak v první řadě jistě nejde o jednání, kterého by se mohla dopustit jen osoba se zvláštní vlastností, a nebylo by důvodné uvažovat o jejím zahrnutí do základní skutkové podstaty. Výsledný trestný čin tak nemůže být pravým zvláštním deliktem. Zavedení nového trestného činu jako nepravého zvláštního deliktu autorka také spíše nepodporuje. Česká úprava takový konkrétní subjekt v souvislosti s okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby nezná. Zavádět jej pouze pro účely tohoto trestného činu se zdá nekoncepční, když takový postup není nezbytný. Směr, kterým zmíněné zahraniční úpravy míří, se zdá logickým, řešení zvlášť přitěžujících okolností by však mohlo ležet spíše v rámci subjektivní stránky v podobě pohnutky či cíle pachatele, respektive objektivní stránky a způsobení výraznější újmy (značné, velkého rozsahu).

Česká úprava navíc již nyní vnímá jako obecně přitěžující okolnost spáchání trestného činu vůči osobě blízké ve smyslu § 42 písm. h) TrZ. Subjekt by tak měl zůstat obecný. Daná škodlivost může a měla by být vyjádřena spíše jinými instituty.

Za splnění podmínek stanovených TrZ a ZTOPO pak mohou nést trestní odpovědnost jak fyzické, tak právnické osoby.

Právnické osoby se mohou dopustit všech trestných činů s výjimkou těch vyjmenovaných v § 7 ZTOPO. Odpovědnost je ponechána u drtivé většiny trestných činů a vyloučení je dáno specifickými okolnostmi (např. jde o činy, kterých se z povahy věci může dopustit pouze osoba fyzická, vlastnoruční delikty apod.).³⁶³ Až na jednu výjimku se právnická osoba může dopustit všech trestných činů v relevantní hlavě III. (i II.) zvláštní části TrZ. Autorka tak neshledává žádný důvod, proč by odpovědnost za podobný čin nemohla nést také právnická osoba.

Nejeví se tedy jako potřebné, aby skutková podstata na subjekt trestného činu stanovovala zvláštní požadavky či okruh možných pachatelů jakkoliv omezovala.

---

³⁶² Formulačně se o zvlášť přitěžující okolnost v pravém slova smyslu jedná spíše v Itálii.

³⁶³ ŠÁMAL, Pavel. § 7 [Trestné činy]. In: ŠÁMAL, Pavel; DĚDIČ, Jan; GRIVNA, Tomáš; PÚRY, František a ŘÍHA, Jiří. *Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář*. 2. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 143 [cit. 2024-04-04].

4.2.3 Objektivní stránka

Objektivní stránka je způsob, jakým se daný trestný čin konkrétně projevil v objektivní realitě.³⁶⁴ Proto se od sebe jednotlivé trestné činy nejnápadněji odlišují právě v tomto znaku.³⁶⁵

a) *Obligatorní znaky objektivní stránky*

Objektivní stránka je obligatorně tvořena jednáním, následkem a příčinným vztahem mezi nimi.³⁶⁶ Jednání je projev vůle pachatele ve vnějším světě, který může mít podobu konání i opomenutí.³⁶⁷ Následek je porušení či ohrožení objektu trestného činu. Příčinnou souvislostí se myslí vztah, ve kterém příčina vyvolává následek.³⁶⁸

Objektivní stránka základní skutkové podstaty pro NCP nevyžaduje žádné znaky fakultativní, vymezení obligatorních znaků tak bude odpovídat znění základní skutkové podstaty.

Objektivní stránka by se měla vyvarovat zužujících prvků, které třeba i nezáměrně způsobí nežádoucí mezery v úpravě. Zároveň však musí být přiléhavá a zaměřená na nežádoucí jednání tak, aby nezpůsobila excesivní kriminalizaci. To činí její tvorbu poměrně obtížnou disciplínou, která nemusí nabízet jediné zcela správné řešení. Zejména na hraniční znaky proto autorka níže výslovně upozorňuje a zaujímá k nim osobní postoj, zákonodárce se však může přiklonit i k jinému řešení. Proto i zahraniční úpravy vykazují některé podobnosti, přesto jsou odlišné. Z těchto zkušeností i dalších specifík problému ovšem lze položit následující základy.

i. *Rozsah působnosti skutkové podstaty*

Objektivní stránka by měla problém pojímat komplexně. To znamená, že by měla zahrnovat všechny tři hlavní formy NCP – nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu, jeho nekonsensuální získání a vytvoření falešného záznamu. Některé zahraniční úpravy se až přespříliš soustředí na některý druh jednání, což ochranu ve výsledku zúží. Příkladem může být Itálie, které ze skutkové podstaty vypadlo trestání samotného nekonsensuálního pořízení snímku. Některé další úpravy podobné nedostatky doplňovaly až „za běhu“, jako např. Malta, která zprvu taktéž netrestala nekonsensuální pořízení snímků, ale ani sdílení původně konsensuálních záznamů. Také anglická úprava se stále rozvíjí, nejnovějším dodatkem je

---

³⁶⁴ PROVAZNÍK, Jan. § 13 [Trestný čin]. In: ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 35 [cit. 2024-04-08].

³⁶⁵ ŠÁMAL. § 13 [Trestný čin], op. cit., s. 258, marg. č. 10.

³⁶⁶ Ibidem, s. 259, marg. č. 10.

³⁶⁷ Ibidem, s. 260-261, marg. č. 11.

³⁶⁸ PROVAZNÍK, op. cit., marg. č. 41-42.

zejména zahrnutí falešně vytvořených materiálů a další změny k nekonsensuálnímu získávání záznamů jsou již v procesu.

Pozdější reakce na tento fenomén tak v Česku může být využita nejen k tomu, že se lze poučit z nedostatků, ale též k tomu, že lze rovnou zahrnout všechny známé formy jednání. Tím bude napraven i deficit stávající úpravy, která jednotlivá jednání postihuje, ovšem často jen částečně, druhotně či nedostatečně, a to v závislosti na jiných aspektech případu. Příkladem může být „odcizení“ intimních snímků, které lze postihnout dle § 230 TrZ, jde-li o počítačový soubor, ale u fyzických záznamů se o trestný čin nejedná, ačkoli v obou případech je výsledek stejný, a to neoprávněná dispozice s intimním obsahem. Problémem je také odlišná možnost potrestání dle toho, zda byly záznamy získány konsensuálně či nikoliv.

Budou-li zahrnuty všechny formy NCP, je třeba mít zároveň na paměti, že již z podstaty věci jsou některé z nich škodlivější než jiné. Šíření intimního snímku oběti zpravidla způsobí větší újmu než „pouhé“ pořízení. Toto může být reflektováno dvěma způsoby. Lze vytvořit více samostatných základních skutkových podstat a závažnější jednání rovnou odměnit vyšší trestní sazbou (princiálně srov. § 192 TrZ). Nebo lze signifikantnější šíření či výraznější újmu obecně reflektovat až v kvalifikované skutkové podstatě. Jelikož může být konstrukce skutkové podstaty komplikovaná či rozvětvená i z jiných důvodů, mohla by být posledně jmenovaná varianta vhodnější.

S celkovým rozsahem NCP souvisí i otázka stíhání druhotného sdílení záznamu, tedy rozšiřování již zveřejněného záznamu. Pro zahrnutí tohoto jednání do skutkových podstat volá doktrína³⁶⁹ a již je obsaženo v některých úpravách.³⁷⁰ Jde nicméně o znak hraniční a jiné země s ním nepočítají nebo to není jednoznačně zřejmé. Nelze však ignorovat, že újma je tímto ještě umocněna a v některých případech může být i výraznější než újma způsobená prvotním sdílením. Rozlišení mezi prvotním a sekundárním šířením navíc někdy nemusí vůbec fungovat (např. trestá-li se *zpřístupnění* či *zprostředkování*, což může činit kdokoliv). Autorka se proto kloní k zahrnutí sekundárního šíření, respektive k takovému vymezení objektivní stránky, které nebude rozlišovat mezi primárním a sekundárním šířením, ale bude zaměřeno na konkrétní škodlivé jednání. Zvláště by mělo být dbáno jen o to, zda si byl šířitel vědom absence souhlasu ke sdílení ve smyslu diskutovaném níže. Tento aspekt rozliší mezi těmi, kdo si byli absence

---

³⁶⁹ ŽIVKOVIĆ, ČUBRILO and DUJIĆ, op. cit., s. 6. Dále též SCHEIN, Ava. When Sharing is Not Caring: Creating an Effective Criminal Framework Free from Specific Intent Provisions to Better Achieve Justice for Victims of Revenge Pornography. Online. *Cardozo Law Review*. 2019, vol. 40, issue 4, s. 1985 [cit. 2024-04-29].

³⁷⁰ Srov. Belgie či Kanadu.

souhlasu vědomi, a těmi, kdo nikoliv. Ustanovení by totiž jistě nemělo dopadat na každého, kdo náhodně na záznam narazí a vůbec nepředpokládá, že by mohl být sdílen nekonsensuálně. Mělo by ale dopadat na všechny, kteří ve zraňujícím jednání vědomě pokračují.

Speciální trestný čin naproti tomu nutně nemusí zahrnovat vyhrožování sdílením intimních záznamů. Jde o jev velmi závažný, ovšem spíše doprovodný, a nejedná se tak o samotnou podstatu NCP. Tyto doprovodné jevy jsou již nyní spolehlivě pokryty stávající úpravou (srov. podkapitulu 2.4.1). Hrozba zpřístupněním intimních záznamů nesporně spadá pod *pohrůžku jiné těžké újmy*, se kterou TrZ pracuje. Vytvářet speciální skutkové podstaty podle možných typů těžké újmy se nezdá koncepční ani potřebné, když stávající úprava vyhovuje i požadavku návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.³⁷¹ S výjimkami³⁷² toto není běžné ani v zahraničí. Stávající prostředky ovšem musí být patřičně využívány.

Objektivní stránka by tak měla pojmout nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu včetně případného sekundární šíření, jeho nekonsensuální získání i vytvoření falešného záznamu.

ii. *Způsoby jednání*

Pokud jde o nekonsensuální získání záznamu, je nutno trestat pořízení záznamu i jeho jiné opatření bez souhlasu vyobrazené osoby (např. odcizení ze soukromého uchování). V případě vytvoření falešného záznamu by měl být trestán jakýkoliv způsob takové výroby, kterým vznikne záznam spadající do předmětu ochrany proti NCP (viz níže). To by mohlo být vyjádřeno souhrnnými pojmy *výroba* či *jiné opatření záznamu*.

Ke sdílení pak platí několik tezí. Jednak, ač budou snímky většinou zpřístupněny online, zahrnutý musí být také offline způsoby jednání, protože jde v principu o stejný škodlivý jev. Rozdíly v dosahu a způsobené újmě je vhodné reflektovat v kvalifikované skutkové podstatě.

Obdobně, ačkoli má největší dopad rozsáhlé šíření snímku, nelze trestní odpovědnost limitovat pouze na tyto případy. Nepřípustným zásahem do intimní sféry a sexuální integrity je i zprostředkování takového záznamu jediné osobě (zejm. u zaměstnavatele, partnera či jiné blízké osoby s často devastujícími následky). Objektivní stránka by se tak neměla spoléhat pouze na termíny typu *(roz)šířit* či *rozeslat*, které naznačují šíření mezi větší počet osob. Stejně tak by jediným výrazem nemělo být *zveřejnit* či *učinít veřejně přístupným*, což by aplikaci

---

³⁷¹ Shodně srov. ČEJKA DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 16.

³⁷² Srov. Anglii a Wales či Skotsko.

ustanovení mohlo omezit jen na případy, ve kterých dochází k veřejnému vyvěšení s možností většího počtu lidí se s materiálem seznámit.

S tím souvisí i otázka, o jak trvalé zpřístupnění s jakou možností dispozice se má jednat. Bezpochyby by měla objektivní stránka postihnout jak převedení do dispozice jiného (např. zaslání souboru v rámci digitální korespondence či předání konkrétního záznamu, ať už fyzického či uloženého na nosiči informací), tak vyvěšení takového záznamu způsobem, který jiným osobám umožní zobrazení a přístup k němu, jako je typicky sdílení na internetových stránkách, ale též třeba vylepení záznamů na ulici. Rozdíl je zejména v tom, že předání je *de facto* trvalé, zatímco vyvěšení může být eliminováno (odstraněním webového příspěvku, sejmutím vylepených snímků). I vyvěšení nicméně záznam zpřístupňuje způsobem, který umožňuje další uchování (formou uložení digitálního souboru, příp. uschováním či vyfocením vylepeného fyzického snímku), ale zejména navazující nakládání a sdílení.

Funkční vymezení objektivní stránky tak může být řešeno širším výčtem, který TrZ používá např. v § 191 odst. 1 či § 192 odst. 3 (*vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří*).

Podobný výčet však musí počítat se všemi specifiky NCP a ponechat bez pochyb, na co chce mířit. Spornou by například mohla být otázka pouhého ukázání intimního snímku. Zrovna uvedený výčet by podle komentářové literatury takové jednání nezahrnoval, protože užití termíny míří jen na různé formy opatření dispozice či alespoň přímého přístupu k dílu.³⁷³ Při ukázání se třetí osoba se záznamem seznámí jen velmi omezeně a navíc si jej sama nemůže uchovat ani dále sdílet. Nelze však vyloučit, že i takové jednání bude pro oběť výrazně negativní. Situace, kdy se někdo ve vteřině pochlubí kamarádovi s novou známostí, tak kriticky nezní. Jestliže však někdo přijde na pracovní večírek bývalé přítelkyně a postupně všem kolegům ukáže její intimní záznamy, jedná se o výrazný zásah s rozsáhlou újmou.

Tento znak tak může být hraniční a obhájit lze jak jeho nezahrnutí (s poukazem na excesivní kriminalizaci některých případů), tak jeho zahrnutí (pro trestněprávní reakci v nezbytných případech). I zahraniční úpravy někdy tento prvek obsahují (např. Anglie a Wales či Belgie), jindy nikoliv. Pro komplexnost nové úpravy by se autorka klonila spíše k zahrnutí tohoto znaku. Vždy totiž dochází k více či méně intenzivnímu zásahu do sexuální integrity a soukromí, tedy

---

³⁷³ GRIVNA. § 191 [Šíření pornografie], s. 2391–2392, marg. č. 6. Shodně též ŠČERBA. § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 13-21.

do objektu trestného činu. Navíc již nyní TrZ trestá i pouhé ukázání škodlivého obsahu, a to pornografického díla dětem dle § 191 odst. 2. Využívá k tomu pojmu *zpřístupnit*, kterým rozumíme vytvoření možnosti seznámit se s daným obsahem.³⁷⁴ Zatímco § 191 odst. 2 tímto chrání děti před neblahými vlivy pornografie, u NCP by tímto byla chráněna vyobrazená osoba. Vhodné by tak bylo výslovné zahrnutí *zpřístupnění* (nikoli pouze *veřejného zpřístupnění*) do výčtu kriminalizovaných jednání. Důsledně by zde ovšem mělo být dbáno na subsidiaritu trestní represe a v méně závažných případech prostředky trestního práva nevyužívat.

Objektivní stránka by tak měla obsahovat výčet škodlivých jednání, který pokryje všechny škodlivé způsoby páchání NCP.

iii. Absence souhlasu

Pro všechny způsoby jednání musí být kritickým aspektem absence souhlasu vyobrazené osoby. Skutková podstata by se s ohledem na širokou škálu činů měla vyvarovat náročnějším konstrukcím, které by zahrnovaly problematický znak omylu či násilí, což je deficit aktuální úpravy české či polské. Koncept souhlasu byl nedávno diskutován v souvislosti s redefinicí trestného činu znásilnění dle § 185 TrZ,³⁷⁵ kde měl zákonodárce na výběr mezi modelem *ne znamená ne*, který vyžaduje vyjádření nesouhlasu, a *ano znamená ano*, také známo jako tzv. afirmativní souhlas, u kterého postačí, že nebyl vyjádřen souhlas.³⁷⁶

U NCP podobný výběr konceptů nemůže existovat. Oběti zpravidla vůbec nevědí, že je intimní záznam pořizován či jinak získáván, případně sdílen. Nemají tak ani možnost vyjádřit nesouhlas. Princip NCP spočívá typicky právě v tom, že si pachatel dobře uvědomuje, že ke svému jednání souhlas nemá. Trestní odpovědnost by tak měla vzniknout všude tam, kde oběť k vytvoření či sdílení záznamu nevyjádřila souhlas, nikoli tam, kde vyjádřila nesouhlas. Šlo by tak o analogii konceptu *ano znamená ano*.³⁷⁷ Jiné řešení by popíralo podstatu NCP. Nejde ovšem o pouhý znak deskriptivní, ale musí se na něj vztahovat zavinění pachatele, které by mělo být úmyslné a je nutno jej důsledně zkoumat (srov. podkapitulu 4.2.4). To je důležité,

---

³⁷⁴ ŠČERBA, § 191 [Šíření pornografie], op. cit., marg. č. 26.

³⁷⁵ Vládní návrh zákona (vč. důvodové zprávy), kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 616/0 ve volebním období 2021-2025.

³⁷⁶ MILLER, Monica K. Judgments about sexual assault vary depending on whether an affirmative consent policy or a “no means no” policy is applied. Online. *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*. 2020, vol. 12, no. 3, s. 164 [cit. 2024-04-20].

³⁷⁷ Shodně srov. CALETTI, Gian Marco. Modelos de criminalización de la pornografía no consentida. Online. *Cuadernos de política criminal*. 2023, n. 139, s. 155 [cit. 2024-04-30].

aby nebyly kriminalizovány případy přeposílání běžné komerční pornografie či skutečně konsensuální sdílení materiálů,³⁷⁸ případně osoby bez potřebné složky vědomosti či vůle.

iv. *Charakter snímků*

Komplexnost by měla být zachována i při vymezení povahy snímků, jejichž nekonsensuální získání či sdílení má být předmětem potrestání.

Proto by intimní povaha záznamů ve smyslu NCP neměla být vyjádřena prostřednictvím místa pořízení snímků, což je přístup některých zemí vnímajících NCP jako porušení soukromí (např. Španělsko či Chorvatsko). Skutková podstata by totiž měla pojmut nejen typické sexuální záznamy pořizované v soukromí, ale též třeba jednání typu *upskirting* a *downblousing* činěné na veřejnosti. Je nutno znovu podtrhnout, že ačkoli nelze mimo soukromé prostory očekávat tak vysoký standard soukromí, na ochranu intimní sféry člověka nelze rezignovat, protože může být neočekávaným a neoprávněným způsobem zasažena též mimo obydlí a jiná vizuálně oddělená místa.

Jiné zahraniční úpravy často odkazují spíše na *sexuální povahu*³⁷⁹ či *sexuálně explicitní*³⁸⁰ snímky. Toto je zřejmě nejvhodnější vymezení, jestliže se má jednat o sexuální trestný čin. Vhodné by tak mohlo být vymezení, že se jedná o záznamy sexuální povahy, následované upřesněním „zejména“ a typovým výčtem takových snímků.³⁸¹ Konkrétní vymezení by tak mohlo znít *záznam sexuální povahy, zejména záznam zachycující pohlavní styk či jiné sexuální aktivity nebo záznam genitálií, hýždí, ženských prsou nebo spodního prádla zakrývajícího tyto části těla*. Obdobné formulace TrZ používá pro upřesnění vágnějších pojmů za současného zachování individuálního posouzení soudu, např. v § 184, § 216 či § 358 TrZ.

Nepřesné by bylo využití kritéria nahoty bez odkazu na sexuální povahu. Ani úplná nahota (např. v umění) nemusí být sexuální, na druhou stranu však může být sexuální i jen částečná nahota. Sexuální takto mohou být třeba snímky ve spodním prádle; naproti tomu fotky v plavkách, které odhalují stejný rozsah těla, mají běžně povahu jinou. Důležité tak bude individuální posouzení sexuální povahy v konkrétní situaci.

---

³⁷⁸ FRANKS, op. cit., s. 11.

³⁷⁹ Srov. Francii či Maltu.

³⁸⁰ Srov. Slovinsko či Itálii.

³⁸¹ Podrobeno diskusi. DVOŘÁKOVÁ, Michaela. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 19. 3. 2024. Osobní rozhovor.

Propojení abstraktnějšího pojmu sexuální povahy s konkrétními příklady tak zajistí, že nebudou excesivně kriminalizována jiná jednání, a současně nevyloučí nic, co by pod předmět ustanovení mělo spadat, včetně např. *upskirting* a *downblousing*.

Zahrnuty by měly být záznamy vizuální i audiovizuální. Budou-li splňovat vytyčený charakter, lze ustanovení vztáhnout i na audiozáznamy. Tento znak může být vnímán jako hraniční, avšak již se vyskytuje v úpravě belgické či francouzské. O „audioklipech“ hovoří i směrnice o potírání násilí vůči ženám.³⁸² Jádrem věci při jen spočívá v tom, že je nepřipustně odhalena intimní a sexuální sféra oběti, což zasahuje do její důstojnosti a sexuální integrity. To si lze představit i u nahrávek sexu či eroticky laděných hlasových zpráv, které jsou projevem osobní povahy³⁸³ a sexuálního života.

Nemělo by hrát žádnou roli, zda je záznam zachycen digitálně či ve fyzické podobě. Aktuální úprava toto zcela nerespektuje a počítačovým datům poskytuje zvláštní ochranu, což v kontextu NCP není odůvodněno. Záznam by měl být také vymezen v jednotném čísle, aby na rozdíl od slovinské úpravy nevyžadoval získání či sdílení většího množství záznamů. I jediný záznam představuje porušení objektu trestného činu a přináší závažné důsledky pro oběť.

Nelze limitovat ani způsoby, kterými může být vytvořen falešný záznam. Definice by se tak měla oprostít od specifikací například v tom směru, že se má jednat o kombinaci různých záznamů, k čemuž mohou principy fungování *deepfakes* i svlékacích aplikací nabádat. Toto, byť pro vyloučení aplikace, bylo použito např. v anglickém zákoně o trestním soudnictví a soudech z roku 2015 a již se neuplatňuje. V oblasti technologií s neuvěřitelně rychlým tempem rozvoje by se podobné řešení nezdálo rozumné, když by v budoucnu vznik nových nástrojů mohl ochranu omezit. V Anglii by tak šlo hledat i inspiraci, a to v novém zákoně o online bezpečnosti z roku 2023, který hovoří o záznamech, které zobrazují nebo zdánlivě zobrazují osobu, což je efektivní definice.

Konečně by pro trestání sdílení nemělo být rozlišováno, zda byly záznamy prvně získány konsensuálně či nekonsensuálně.³⁸⁴ Velkým problémem aktuální české úpravy je právě to, že ochrana před sdílením závisí na tom, jak byly snímky získány. Ani v jednom případě zde přitom není oprávnění pro šíření záznamu. Pořizování nekonsensuálních záznamů bez vědomí či proti vůli osoby, jakož i vzestup *deepfakes* a svlékacích aplikací, ukázal, že nezasílat intimní snímky

---

³⁸² Bod 19 preambule směrnice o potírání násilí vůči ženám.

³⁸³ Nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 1774/14.

³⁸⁴ Srov. např. úpravu Belgie či Anglie a Walesu.

není nepřekonatelnou prevencí. Nerozlišování tak předchází sekundární viktimizaci a akcentuje to, co je skutečně problematické, tedy nekonsensuální zpřístupnění.

Definice záznamu, jehož vytváření a sdílení má být trestáno, by se tak měla odvíjet od jeho sexuální povahy. Zákonodárce by se měl vyvarovat nedůvodným restrikcím a měl by tak jako kritický vymezit i jen jediný záznam digitální i fyzický, konsensuální i nekonsensuální, jakkoli technicky vytvořený a dále vizuální, audiovizuální a dle názoru autorky i zvukový.

v. *Výslovná specifikace následku*

Měla by objektivní stránka vyžadovat způsobení vážné újmy, jinak specifikovaný následek či se bez podobných znaků obejít? Zejména úpravy, kde NCP spadá pod ustanovení chránící soukromí, totiž do objektivní stránky zahrnují dodatečné znaky, jako že má být uvedeným jednáním (vážně) narušeno soukromí vyobrazené osoby. To je případ Španělska či Chorvatska, ale též původní úpravy Německa. To pramení zejména ze širšího vymezení těchto ustanovení, která mohou pojmut i jiná narušení soukromí než jen NCP, a proto požadavek vážné újmy slouží jako korektiv. Je-li však NCP řazena pod sexuální trestné činy, tento požadavek zpravidla nenajdeme. Ilustrativní je právě Německo, které v nové úpravě zaměřené na sexuální aspekt již požadavek narušení soukromí výslovně neuvádí. U sexuálních trestných činů se tak negativní důsledky berou za inherentní a dané jednání je bez dalšího trestněprávně relevantní.

I v českém případě by měla být objektem sexuální integrita a sexuální soukromí, které tak budou definovaným jednáním zasaženy. Takový zásah do práv je už z podstaty věci závažný a bude tedy inherentní součástí jednání, kvůli které jej vůbec chceme kriminalizovat.³⁸⁵ Autorka se proto domnívá, že není nezbytné do objektivní stránky podobný požadavek začleňovat. Kombinace požadavku absence souhlasu, úmyslného zavinění a případně zásady subsidiarity trestní represe by měla předcházet excesivní kriminalizaci.

Vnímá však, že tento znak může být diskutabilní. Pokud by tak zákonodárce přesto shledal, že vymezení jednotlivých prvků vyžaduje dodatečnou „pojistku“, považovala by autorka formulaci, že je uvedeným jednáním *způsobena vážná újma* či že je *způsobilé přivodit vážnou újmu*,³⁸⁶ za vhodnější řešení než s požadavkem újmy operovat u stránky subjektivní³⁸⁷

---

³⁸⁵ Podrobeno diskusi. BERANOVÁ, Andrea. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 23. 4. 2024. Osobní rozhovor.

³⁸⁶ Obdobně srov. § 184 TrZ. S podobnou formulací pracuje i návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

³⁸⁷ Úmysl způsobit újmu by vyžadoval rovnou úmysl přímý.

či omezovat kriminalizované formy jednání nebo vymezení intimních záznamů. Jako u každého dodatečného prvku je však třeba počítat s tím, že může dojít k omezení ochrany, např. pro ne vždy jednotnou soudní aplikaci, mnohost reálných případů či otázku subjektivní stránky v konkrétních případech.³⁸⁸ V dalším textu autorka pracuje s preferovanou variantou výše.

V úhrnu by tak obligatorní znaky objektivní stránky mohly stanovit, že potrestán bude ten, kdo

- *vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zpřístupní, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak sobě či jinému opatří,*
- *obrazový, zvukový nebo obrazovo-zvukový záznam sexuální povahy, zejména záznam zachycující pohlavní styk či jiné sexuální aktivity nebo záznam genitálií, hýždí, ženských prsou nebo spodního prádla zakrývajícího tyto části těla,*
- *který zachycuje či zdánlivě zachycuje osobu, která nedala souhlas k vytvoření takového záznamu nebo k nakládání s takovým záznamem ve smyslu tohoto ustanovení.*

b) Fakultativní znaky objektivní stránky

Fakultativní znaky objektivní stránky jsou přítomny tam, kde mohou zpřesnit typizaci trestného činu včetně míry společenské škodlivosti. Může jimi být mj. způsob spáchání činu, použitý prostředek či konkrétní účinek.³⁸⁹ Jejich využití je v případě NCP užitečné u kvalifikovaných skutkových podstat, na tu základní by však dodatečné požadavky klást neměly.

Takto lze reflektovat závažnost dopadů. Jestliže by základní skutková podstata měla dopadat i na sdílení záznamu s jedinou osobou, měla by pak kvalifikovaná skutková podstata přísněji trestat rozsáhlejší šíření záznamu. S tímto principem už TrZ pracuje, když za zvlášť přitěžující okolnost považuje spáchání činu *tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem* právě kvůli většímu dosahu (srov. výklad v podkapitole 2.3.3). Bude-li objektivní stránka zahrnovat všechny formy NCP, může být taková zvlášť přitěžující okolnost účinná. Pokrývá pouze sdílení, kterým je snímek poskytnut velkému počtu osob. Neaplikuje se na poskytnutí snímku jedné či pár osobám, byť by to bylo v rámci digitální komunikace (v chatu apod.). Může tak sloužit pro odlišení společenské škodlivosti jednotlivých forem jednání, když pro některé je právě tento škodlivější aspekt typický.

---

³⁸⁸ Obdobně srov. BERANOVÁ. Trestný čin neoprávněného pořízení obrazového a zvukové záznamu de lege ferenda, op. cit., s. 255.

³⁸⁹ ŠÁMAL. § 13 [Trestný čin], op. cit., s. 259, marg. č. 10.

Větší dosah jednání může být reflektován i ve znaku způsobení výraznější újmy. Vhodná by byla hranice značná a velkého rozsahu,³⁹⁰ když právě tyto často tvoří hranici zvlášť přitěžujících okolností³⁹¹ a specificky *újma na právech jiného značná a velkého rozsahu* je využívána i u známého trestného činu *poškození cizích práv*.³⁹² Je tak již projudikováno, že se uplatní v případech závažných zásahů do života oběti, zejména následků dlouhodobých či v podstatě neodstranitelných.³⁹³ Taková újma může vzniknout i bez rozsáhlého šíření, stejně jako rozšíření nemusí odpovídat vyšší hranici újmy. Obě zmíněné zvlášť přitěžující okolnosti tak mohou existovat vedle sebe a vhodně reflektovat konkrétní okolnosti případu.

Reflektovat lze i skutečnost, že pachatel jednáním získává neoprávněný prospěch, např. majetkový při prodeji či jiné monetizaci záznamů či nemajetkový získáním jiné protislužby či výhody. Zvlášť přitěžující okolností by tak mohl být pro TrZ již známý znak *opatření prospěchu sobě nebo jinému*,³⁹⁴ analogicky v rozsahu značném a velkém.

Tyto přitěžující okolnosti musí být zvažovány společně s fakultativními znaky subjektivní stránky, pomocí nichž lze také reflektovat otázku prospěchu či způsobení újmy. Podle názoru autorky je v případě újmy vhodné reflektovat její skutečný vznik ve vyšších hladinách a zvlášť přitěžující okolnost tak ponechat v kontextu objektivní stránky (v podobě *způsobení újmy na právech jiného značné* či *velkého rozsahu*). Otázka prospěchu naproti tomu může být řešena u stránky subjektivní, jedná-li pachatel s vidinou zisku (v podobě jednání v *úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch* v hladině *značné* či *velkého rozsahu* – blíže rozvíjí následující podkapitola 4.2.4).

Typickou zvlášť přitěžující okolností je v TrZ i způsobení vysoké škody (často alespoň značné).³⁹⁵ Nebezpečí NCP však leží zejména v nemateriální oblasti. Majetkovou újmu na straně oběti si lze představit např. v důsledcích ztráty zaměstnání či úbytku zákazníků, mohla by zde však vznikat otázka udržení příčinné souvislosti či naplnění zavinění (byť nedbalého³⁹⁶). Otázkou je také, zda by škoda ve vyšších hladinách byla v podobných případech vůbec myslitelná. Hlava III. zvláštní části TrZ, kam by měl trestný čin patřit, ostatně kvalifikované skutkové podstaty tohoto typu neobsahuje. Majetkový znak, je-li přítomen, se vyskytuje spíše

---

³⁹⁰ Srov. § 138 odst. 1 TrZ.

³⁹¹ Srov. § 191 odst. 3 písm. c) a odst. 4 písm. b) TrZ.

³⁹² Srov. § 181 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) TrZ.

³⁹³ ŠÁMAL a ŠKVAJN. § 181 [Poškození cizích práv], op. cit., s. 2281-2282, marg. č. 7 a 10.

³⁹⁴ Srov. § 230 odst. 4 písm. d) a odst. 5 písm. b) TrZ.

³⁹⁵ Srov. § 180 odst. 3 písm. c) či odst. 4 písm. a) TrZ.

³⁹⁶ Srov. § 17 TrZ.

na straně pachatele (v podobě prospěchu). Zahrnutí zvláště přitěžující okolnosti v podobě způsobení výrazné škody tak nic přímo nebrání, nezdá se to však nezbytné ani zcela přiléhavé.

Zahraniční úpravy pak upravují i fakultativní znak v podobě spáchání trestného činu na dítěti, za což zvyšují trestní sazby, někdy i výrazně.³⁹⁷ V českých podmínkách jsou děti chráněny zejména prostřednictvím § 192 a § 193 TrZ, které pokryjí konsensuální i nekonsensuální vznik i šíření snímků. V aktuálním nastavení se tak zahrnutí podobného fakultativního znaku do nového trestného činu nejeví jako koncepční. Narovnána by však měla být otázka funkce těchto ustanovení v kontextu sextingu a nezletilých pachatelů, což bylo diskutováno v podkapitole 2.3.4. Celá otázka ochrany dětí by tak měla být zrevidována s ohledem na problémy poslední doby, od čehož by se odvíjel i vztah těchto ustanovení. I zde platí, že jde o otázku velmi komplexní, která přesahuje zaměření práce.

Fakultativní znaky objektivní stránky by tak mohly určovat kvalifikované skutkové podstaty zejména v podobě spáchání trestného činu *tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem a způsobení újmy na právech jiného značné či velkého rozsahu.*

4.2.4 Subjektivní stránka

a) Obligatorní znak subjektivní stránky

Obligatorním znakem subjektivní stránky je zavinění jakožto vnitřní, psychický vztah pachatele k podstatným složkám trestného činu, který je založen na složce vědění a složce vůle, z nichž lze odvodit úmysl (přímý a nepřímý) a nedbalost (vědomou a nevědomou).³⁹⁸ K trestní odpovědnosti je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.³⁹⁹ Pro zvláště přitěžující okolnosti platí zásada opačná a není-li stanoveno jinak, postačí nedbalost.⁴⁰⁰

Podstata diskutovaného jednání typicky spočívá v tom, že si je pachatel dobře vědom, že nemá souhlas vyobrazované osoby k pořizování, vytváření či šíření intimních materiálů. Toto však nerespektuje a přesto (či právě proto) daným způsobem jedná. Jedná se o útok na nejintimnější soukromí, sexuální integritu a důstojnost oběti. Těžko si lze představit, že by čin mohl být

---

³⁹⁷ Srov. Španělsko a Belgie.

³⁹⁸ ŠÁMAL, Pavel. § 15 [Úmysl]. In: ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 326, marg. č. 2 [cit. 2024-04-20].

³⁹⁹ Srov. § 13 odst. 2 TrZ.

⁴⁰⁰ Srov. § 17 TrZ.

spáchán z nedbalosti tak, že by to mělo mít trestněprávní relevanci. Základním požadavkem by tak mělo zůstat zavinění úmyslné.

K jeho naplnění nemusí pachatel chtít objekt trestného činu porušit či ohrozit, ale postačí, že je s možností takového následku srozuměn.⁴⁰¹ Toto by tak mělo pokrýt i situace, ve kterých by se pachatel mohl odvolávat na to, že se jednalo o recesi, chlubení apod. Že se i tak jedná o invazi sexuálního soukromí a integrity člověka si totiž běžně musí s ohledem na citlivost věci uvědomovat. I proto je ostatně vytváření a sdílení takových snímků vůbec „zajímavé“. V běžných případech tak budou podobné činy, ve kterých si je pachatel vědom absence souhlasu, zpravidla odpovídat alespoň nepřímému úmyslu.

Samozřejmě však může osoba ve specifických okolnostech jednat i nedbale či nezaviněně, např. pokud se překlikne a omylem zašle známému svěřenou intimní fotku. S ohledem na to, jaké činy vnímáme jako trestuhodné, se tu nevyvození trestní odpovědnosti jeví jako správné řešení. Požadavek úmyslného zavinění je tak vhodný s ohledem na to, v čem spočívá podstata jednání.

Proto je třeba se zastavit u případů, kde si osoba nemusí být vědoma absence souhlasu nebo kde není ani srozuměna s možností narušení sexuální integrity. To je důležité zejména pro sekundární šířitele (ty, kteří sdílí již jednou zveřejněný záznam). Ti k okolnostem zpřístupnění včetně konsensu nemusí mít potřebné informace, případně jsou k nim lhostejní. Naplnění subjektivní stránky a tím i trestní odpovědnost jim proto nelze přičíst.

Pokud totiž skutkovou okolnost pachatel nezná ani nepředpokládá, nemůže jednat úmyslně.⁴⁰² Příkladem může být osoba, která předsílela intimní záznamy v domnění, že je k volné dispozici na sociální síti vyvěsila sama vyobrazená osoba, avšak ve skutečnosti se jednalo o falešný profil a vyobrazená ke zpřístupnění nikdy nedala souhlas. O úmyslné zavinění se nejedná ani v případě, kdy se pachatel bez přiměřených důvodů spoléhá, že trestněprávní následek nezpůsobí.⁴⁰³ Příkladem může být bývalý partner, který chce znepříjemnit život partnerce, a tak vytiskne její intimní fotografie, které v průběhu vztahu obdržel konsensuálně, a zašle je poštou přímo jí, ovšem obálku otevře někdo jiný a se záznamy se seznámí. Úmyslné zavinění pak není naplněno ani v případech tzv. pravé lhostejnosti k následku.⁴⁰⁴ Příkladem může být někdo, kdo najde náhodnou intimní fotografii na internetu a bezmyšlenkovitě ji sdílí dál, aniž by měl

---

⁴⁰¹ Srov. § 15 odst. 1 písm. b) TrZ.

⁴⁰² Srov. § 18 odst. 1 TrZ.

⁴⁰³ Srov. § 16 odst. 1 písm. a) TrZ.

⁴⁰⁴ ŠÁMAL. § 15 [Úmysl], op. cit., s. 342, marg. č. 9.

sebemensi volní vztah k porušení objektu trestného činu. Příklady jsou ilustrativní pro zdůraznění rozdílů.

Trestný čin tak dopadne pouze na ty, kteří si jsou alespoň potenciálně vědomi možnosti absence souhlasu a nespolehají se na žádnou konkrétní okolnost, která by zásahu do sexuální integrity zabránila. Jelikož doktrína i zahraniční zkušenosti opakovaně prokázaly požadavek pohnutky či cíle jako nevhodný, je úmysl *de facto* nejpřísnějším vhodným nastavením subjektivní stránky.

b) Fakultativní znaky subjektivní stránky

Mezi fakultativní znaky subjektivní stránky se řadí zejména pohnutka, záměr a cíl pachatele. Jde o znaky, které nemusí být součástí subjektivní stránky, ale pokud jsou, musí být pro vznik trestní odpovědnosti naplněny.⁴⁰⁵

Pohnutkou rozumíme vnitřní popud, který pachatele přiměje jednat.⁴⁰⁶ Název *revenge porn*, který se často používá, je kritizován právě proto, že naznačuje motivaci pachatele v podobě pomsty. Kritika je zcela oprávněná, podobný přístup by totiž z vymezení vynechal širokou množinu případů, ve kterých pachatelé pomstou vedeni nejsou, ačkoli devastující újmu způsobí i tak. Začlenění pohnutky do základní skutkové podstaty je tak třeba jednoznačně odmítnout.

Obdobně je nutno přistupovat i k fakultativnímu znaku *cíle* či *účelu*, který představuje to, čeho chce pachatel dosáhnout.⁴⁰⁷ Tímto byla dlouho typická anglická úprava, která vyžadovala, aby pachatel chtěl způsobit rozrušení. S ohledem na nefunkčnost tohoto prvku, který omezoval dopad ustanovení a ochranu obětí, je ve zmíněné novele z roku 2024 tento znak již vypuštěn. V některých úpravách však stále existuje, např. na Maltě, která vyžaduje úmysl způsobit úzkost, emoční či jinou újmu. Tyto fakultativní znaky jsou restriktivní a pro účely základní skutkové podstaty nevhodné, což se již v zahraničí ukázalo.

Pro zanesení některého z těchto znaků do kvalifikované skutkové podstaty by se však autorka vyjádřila kladně. Domnívá se, že by to patřičně reflektovalo okolnosti řady případů. Např. představa o archetypickém případě NCP, který spočívá v tom, že bývalý partner po rozchodu zveřejní intimní snímky partnerky, aby se jí pomstil a ublížil jí, nevznikla náhodou. Není vhodné omezovat chápání NCP pouze na tento kontext, ovšem pokud k němu skutečně dochází, jde o závažnější čin, který si vyšší potrestání zaslouží. To platí i o ostatních situacích,

---

⁴⁰⁵ ŠÁMAL, § 13 [Trestný čin], op. cit., s. 271, marg. č. 15.

⁴⁰⁶ PROVAZNÍK, op. cit., marg. č. 93.

⁴⁰⁷ Ibidem, marg. č. 95.

ve kterých má pachatel odsouzeníhodný stav mysli, včetně finanční či jiné prospěchové motivace.

Z konkrétních příkladů lze zmínit *úmysl získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch*,⁴⁰⁸ resp. *neoprávněný prospěch*,⁴⁰⁹ se kterými již TrZ pracuje. Pokud by pachatel takové záznamy chtěl přeprodávat, sdílet na internetu za účelem monetizace, poskytovat za účelem získání protislužby apod., jedná se bezpochyby o společensky škodlivější jednání. Vhodnou by i zde mohla být hranice *značná a velkého rozsahu*, která je u sexuálních trestných činů využívána.⁴¹⁰

V úvahu připadá též znak, který spočívá v *úmyslu jiného vážně poškodit v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu*,⁴¹¹ má-li pachatel přímý úmysl zranit.

Jak bylo výše zmíněno, zanesení těchto fakultativních znaků musí korespondovat s obdobnými znaky ve stránce objektivní, aby se neduplikovaly, a jeví se jako vhodné reálný vznik výraznější újmy postihnout v rámci zvlášť přitěžujících okolností u objektivní stránky, zatímco finanční či jinou prospěchovou motivaci reflektovat ve stránce subjektivní.

V ostatních případech by mohl posloužit i pojem *jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky*, kterou je např. právě pomsta.⁴¹² Tím by tak mohly být přísněji trestány i další obdobně závažné motivace.

V souhrnu je tak autorka přesvědčena, že by měla nová skutková podstata být trestným činem úmyslným, avšak bez dalších nároků na subjektivní stránku. Některé fakultativní znaky subjektivní stránky by však bylo vhodné zahrnout do vymezení kvalifikovaných skutkových podstat, aby byla reflektována vyšší závažnost činů pachatelů se zvláštní motivací či cílem. Konkrétně jde zejména o *úmysl získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch v hladině značné a velkého rozsahu* anebo *jinou zvlášť zavrženíhodnou pohnutku*.

---

⁴⁰⁸ Srov. § 183 odst. 2 TrZ.

⁴⁰⁹ Srov. § 230 odst. 3 písm. a) TrZ.

⁴¹⁰ Srov. § 192 odst. 4 písm. c) a odst. 5 písm. b) TrZ.

⁴¹¹ Srov. § 345 odst. 3 písm. c) TrZ.

⁴¹² Srov. § 42 písm. b) TrZ.

4.2.5 Trestní sazba

Otázka trestních sazeb je velmi komplexním tématem, které musí být posuzováno v kontextu celého systému TrZ, proto se autorka omezí na komentář k hlavním východiskům základní skutkové podstaty.

Ze zahraniční komparace je zřejmé, že státy vnímající NCP jako sexuální trestný čin volí spíše vyšší trestní sazby než státy, které NCP berou za porušení soukromí. Autorka zastává názor, že narušení natolik intimní sféry skutečně vyžaduje vyšší potrestání než „standardní“ porušení soukromí. V kontextu TrZ však přísnější tresty za NCP spíše nelze předpokládat. Dosavadní trestné činy hlavy III. zvláštní části související s pornografií, které lze označit za nejpodobnější navrhovanému trestnému činu,⁴¹³ stanoví v základních skutkových podstatách tresty odnětí svobody na jeden,⁴¹⁴ dva⁴¹⁵ a tři roky.⁴¹⁶ Stejně trestní sazby přitom užívají právě i trestné činy hlavy II. proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství (§ 180-184).

Toto porovnání samozřejmě není zcela přesné, když porovnávat tresty v hlavě II. a hlavě III. zvláštní části TrZ není totéž jako porovnávat tresty za skutkové podstaty specializované na NCP (byť jsou v některých zemích zařazeny do obdoby hlavy II. a jinde do obdoby hlavy III.). Výsledek je však zřejmý – aktuální systém TrZ si žádá, aby byla maximální trestní sazba v základní skutkové podstatě stanovena v rozmezí jednoho až tří let odnětí svobody. Jiné řešení by se vymykalo nastíněnému standardu.

Směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí také požaduje horní sazbu alespoň jeden rok,⁴¹⁷ obecně však žádá „účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce“.⁴¹⁸ I v souvislosti s tím, že směrnice stanoví minimální úroveň ochrany, by autorka považovala za vhodnější pohybovat se alespoň v hladině dvou let odnětí svobody. Pro reflexi škodlivosti jednotlivých případů by pak měly sloužit především navržené kvalifikované skutkové podstaty.

4.2.6 Vybrané procesněprávní souvislosti

Jelikož se jedná o téma pro oběti velmi zraňující, zastaví se autorka krátce u dvou procesněprávních souvislostí navrhované úpravy, které jsou pro ochranu obětí důležité.

---

⁴¹³ Co do zařazení a povahy činu, nikoli podřazení pod *pornografické dílo*, viz podkapitola 4.3.2.

⁴¹⁴ Srov. § 191 odst. 1 TrZ.

⁴¹⁵ Srov. § 191 odst. 2 či § 192 odst. 1 a 2 TrZ.

⁴¹⁶ Srov. § 192 odst. 3 TrZ.

⁴¹⁷ Čl. 10 odst. 4 směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

⁴¹⁸ Čl. 10 odst. 1 směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

Speciální zahraniční úpravy mohou trestní stíhání těchto činů podmiňovat návrhem oběti, což je případ Německa či Chorvatska. V českých podmínkách je nejpodobnějším institutem trestní stíhání se souhlasem poškozeného dle § 163 TrŘ. Ten pro taxativně vyjmenované trestné činy vyžaduje souhlas poškozeného, jestliže má být trestně stíhán ten, kdo je k němu osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď dle § 100 odst. 2 trestního řádu (nejde-li o situace upravené v § 163a trestního řádu). Jedná se o příbuzného poškozeného v pokolení přímém, sourozence, osvojitele, osvojence, manžela, partnera nebo druha, ale též jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocíťoval jako újmu vlastní. Obdobně jako v zahraničí je zde poškozenému ponecháno dispoziční právo k trestnímu stíhání pachatele, a to v případech, kdy by měl postih negativní důsledky i pro samotného poškozeného, jehož citové vazby jsou tímto reflektovány.⁴¹⁹

Autorka je přesvědčena, že by nová skutková podstata měla pod tento režim spadat. Daný institut se ostatně již nyní aplikuje jak na trestný čin *poškození cizích práv* dle § 181 či *porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí* dle § 183 TrZ, které se již dnes v tématu uplatňují, tak sexuální trestné činy jako je *sexuální nátlak* dle § 186 odst. 1, 2 a ve zvláštním režimu též *znásilnění* dle § 185 odst. 1, 2 TrZ. Jestliže NCP často páchají bývalí partneři či jinak blízké osoby, měla by mít oběť možnost podobného práva využít.

Druhým důležitým aspektem je aplikace zákona o obětech trestných činů. Ten rozeznává kategorii zvláště zranitelných obětí, kterými jsou dle § 2 odst. 4 písm. d) též oběti trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, jestliže je v konkrétním případě zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy. Zvláště zranitelným obětím náleží širší paleta práv, jako je třeba právo na bezplatnou právní pomoc zmocněnce podle § 51a trestního řádu, zabránění kontaktu s pachatelem či obzvláště citlivé provádění výslechu. Zařazení nové skutkové podstaty pod sexuální delikty tak upevní postavení obětí takového jednání, protože otevře dveře k vyššímu stupni ochrany v odůvodněných případech.

Analyzovaný jev tak má důležité procesní důsledky, které je nezbytné v diskusi zohlednit.

---

⁴¹⁹ STŘÍŽ, Igor. Trestní stíhání se souhlasem poškozeného (§ 163). In: DRAŠTÍK, Antonín; FENYK, Jaroslav et al. *Trestní řád: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2017, bod č. 2 [cit. 2024-03-03].

4.3 Aktuální návrh nového trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* dle § 191a trestního zákoníku

Závěry této práce lze konfrontovat s reálným vývojem. Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024 totiž žádá mj. zavedení nového trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* pod § 191a TrZ.⁴²⁰

S ohledem na počáteční stádium legislativního procesu návrh jistě může doznat změn. Závěry práce se tak právě nyní mohou ukázat jako užitečné, a to jednak pro tvorbu nové skutkové podstaty, ale také ověření její efektivity, přínosu po přijetí a případný další vývoj. Autorka tak koncept novely porovná se svými závěry. Byť by v následujících měsících došlo ke změnám, představené úvahy *de lege ferenda* lze konfrontovat s jakýmkoli jiným zněním návrhu, stejně jako je lze využít při hodnocení novely v budoucnu.

4.3.1 Obecné připomínky

Návrh nové skutkové podstaty má aktuální podobu:

„§ 191a

Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření

(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, která k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

---

⁴²⁰ Všechny podklady k návrhu vč. jeho znění a aktuálního vývoje jsou dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZZ3/>.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“⁴²¹

Název nového trestného činu, objektivní stránka i důvodová zpráva ukazují, že nová skutková podstata cílí specificky na *deepfake* pornografii. Důvodová zpráva výslovně uvádí, že „návrhem dochází k zakotvení skutkové podstaty nového trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, který směřuje k postihu tzv. *deepfake* pornografie“.⁴²² To je zásadní problém celého návrhu – zaměřuje se pouze na jednu výseč celého jevu. NCP je jednotný fenomén, který má různé projevy. Jedním z nich sice je vytváření a sdílení pornografických *deepfakes*, jejichž nejasnosti k trestněprávní relevanci by tak byly vyjasněny (srov. 2.2.1), NCP ale zahrnuje též nekonsenzuální vytváření a sdílení pravých záznamů. Autorka proto zanalyzuje argumenty, kterými předkladatel návrh zdůvodňuje, aby vyhodnotila, zda je dílčí přístup ospravedlněný.

a) *Přiléhavost objektu trestného činu*

K nutnosti změny důvodová zpráva uvádí, že určitá právní ochrana sice existuje, ale není přímo zaměřená na *deepfake* pornografii. Doslova říká, že je možno uvažovat o uplatnění „trestného činu poškození cizích práv podle § 181 trestního zákoníku nebo trestného činu pomluvy podle § 184 trestního zákoníku. Tyto trestné činy však na problematiku nekonsenzuální *deepfake* pornografie nedopadají přímo, chrání jiný objekt trestného činu, tedy jiný státem chráněný zájem. Je tak zcela na místě formulovat novou skutkovou podstatu trestného činu, která by uvedený deficit právní úpravy napravila.“⁴²³

V kapitole 2. této práce autorka za jeden z hlavních problémů aktuální úpravy shodně označila právě skutečnost, že je ochrana poskytována fragmentárně dle obecnějších či jen částečně přiléhavých skutkových podstat, což mj. nereflktuje skutečně zasažený právní zájem, kterým je sexuální integrita člověka. Tato argumentace důvodové zprávy tak zcela koresponduje s dříve vyslovenými závěry autorky, jen s tím rozdílem, že zatímco důvodová zpráva hovoří pouze o pornografických *deepfakes*, autorka stejný problém shledala i u všech ostatních forem NCP.

---

⁴²¹ Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti.

⁴²² Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 33.

⁴²³ Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 33.

Jestliže tak návrh vidí potřebu změny v tom, že má být ochrana výslovně vyjádřena a sjednocena pod přílehlavým objektem trestného činu, návrh pak mohl a měl zahrnovat i ostatní formy NCP, u kterých je situace naprosto stejná.

b) Společenská škodlivost činu

Důvodová zpráva nutnost změny odůvodňuje i tím, že jde o čin vysoce společensky škodlivý, na který je nutno reagovat trestními prostředky, a že má sdílení pornografických *deepfakes* závažné dopady na vyobrazenou osobu i její postavení v rodině, společnosti či zaměstnání.⁴²⁴

Také s tímto se autorka v předchozích částech práce ztotožnila. Negativní dopady na psychický stav oběti i závažné zásahy do její sociální sféry byly rozvedeny v podkapitole 1.2.1. Popsané důsledky se přitom v různé míře opět vztahují na všechny formy NCP.

Jestliže je tak důvodem pro výslovnou kriminalizaci *deepfake* pornografie její škodlivost a závažné dopady na oběť, i zde se jedná o argument, který se shodně uplatní i u ostatních forem NCP, které by stejnou logikou měly být taktéž kriminalizovány.

c) Požadavek návrhu směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí

Nutnost novely je odůvodněna i tím, že kriminalizaci *deepfake* pornografie vyžaduje i výše komentovaná směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.⁴²⁵ Byť byly k návrhu směrnice vysloveny výhrady, je z ní zřejmé, že se snaží o komplexnější přístup k věci. Právě proto směrnice nevyžaduje jen kriminalizaci pornografických *deepfakes*, ale i nekonsenzuálního šíření pravých intimních snímků, jakož i doprovodná jednání v podobě vydírání. Není proto jasné, proč bylo návrhem trestného činu dle § 191a TrZ přistoupeno k výslovné kriminalizaci pouze jediného typu jednání – *deepfakes* – když směrnice zmiňuje i další činy, u kterých trestní reakci vyžaduje.

Vysvětlením může být snad jen to, že je předkladatel přesvědčen, že je aktuální právní úprava v ostatních formách NCP dostatečná, případně že o jiných typech jednání ani neuvažoval (což je dost dobře možné, když se k nim v důvodové zprávě ani nevyjadřuje). To však značí nedostatky v provedené analýze problematiky ze strany předkladatele návrhu novely. Že je NCP komplex několika jednání, která však mají stejného jmenovatele a takto je na ně třeba

---

⁴²⁴ Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 33.

⁴²⁵ Ibidem, s. 13-14.

reagovat, odpovídá doktríně (srov. podkapitulu 1.1) i řadě zahraničních právních řádů (srov. kapitolu **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů..**).

Proč je NCP nutno uchopit komplexně je zřejmé i ze samotného návrhu skutkové podstaty. Mířena má být pouze na *deepfake* pornografii, ale objektivní stránka by zřejmě pokryla i nekonsensuální pořizování pravých intimních snímků. Trestnou má být totiž mj. výroba pornografického díla, „*které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, která k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas*“. Z důvodové zprávy je však zřejmé, že předkladatel tímto směrem neuvažoval a taková jednání pod skutkovou podstatu nezahrnul záměrně. Potírání NCP jako celku by podobné nesrovnalosti mohlo řešit.

Autorka proto zastává názor, že novela není komplexním řešením a nadále prohlubuje roztržičnost, neúplnost a nepřiléhavost právní úpravy. Přijetí trestného činu, který pokryje jen jednu z několika forem komplexního jevu, považuje za nekoncepční. V souladu s úvahami *de lege ferenda* tak doporučuje přijetí skutkové podstaty, která pokryje i ostatní typy jednání.

Toto není v rozporu s aktuální trestní politikou zaměřenou na depenalizaci a snížení trestní represe, což je i cíl diskutované novely.⁴²⁶ Zaprvé, jestliže novela míří na snížení trestní represe a přesto obsahuje tento návrh nové skutkové podstaty, je zřejmé, že sám předkladatel i touto optikou považuje přijetí nového (byť dílčího) trestného činu za nezbytné. Zadruhé, jednotlivé formy NCP do určité míry již nyní podléhají trestní represi, byť ne zcela přiléhavě ani celistvě (srov. kapitolu 2.). Jde tak spíše o vyplnění deficitů současné právní úpravy, což však aktuální novela neplní.

4.3.2 Navrhované znaky skutkové podstaty

Aktuální návrh skutkové podstaty i přes uvedenou kritiku může být přijat, případně může být podkladem pro další legislativní práce. Autorka proto považuje za důležité okomentovat některé jeho znaky z pohledu funkčnosti, tedy porovnat je s vlastními návrhy *de lege ferenda*. Je totiž viditelné, že byla *de facto* překopírována skutková podstata trestného činu *šíření pornografie* dle § 191, resp. *výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií* dle § 192 TrZ, jen s odlišným vymezením předmětných záznamů. Zda toto řešení obstojí, bude adresováno.

---

⁴²⁶ Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 4.

a) Objekt

Trestný čin má být vložen za *šíření pornografie* dle § 191 a před *výrobu a jiné nakládání s dětskou pornografií* dle § 192 TrZ, tedy do hlavy III. zvláštní části k trestným činům proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Tím je reflektován hlavní právní zájem, který je nutno chránit, tedy sexuální integrita, důstojnost a sexuální soukromí vyobrazené osoby. Rozřešení otázky objektu trestného činu tak koresponduje s návrhy *de lege ferenda* autorky.

b) Subjekt

S těmi koresponduje též vymezení subjektu, na který nejsou činěny žádné zvláštní nároky, což je nejvhodnější řešení.

c) Objektivní stránka

Jak již bylo řečeno, objektivní stránka je vymezena neuspokojivě. Míří jen na *deepfake* pornografii, což je nedostačující. Navíc je definována tak, že pod ni lze na první pohled podřadit i nekonsensuální pořízení pravých snímků, což však záměru neodpovídá. Návrh by měl být v první řadě jednoznačný, což nyní neplní. A měl by potírat i ostatní formy NCP. Proto nestačí, že jde o „*pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, která k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas.*“ Zahrnuty by měly být i záznamy, k jejichž vzniku osoba dala souhlas, ale nedala souhlas k dalšímu nakládání. Pod záznamy, k jejichž vzniku osoba souhlas nedala, by pak mělo být rozuměno nejen pornografická *deepfakes*, ale i pravé intimní snímky, což nyní z důvodové zprávy neplyne.

Pokud jde o pojem *pornografické dílo* užitý pro vymezení intimních snímků, považuje jej autorka za nevhodný, má-li problematiku řešit celistvě.

Pornografickým dílem rozumíme takové dílo, které zvláště intenzivně vyvolává sexuální pud, překračuje hranice sexuální slušnosti převážně uznávané ve společnosti, vzbuzuje stud a neakceptovatelným způsobem uráží cit pro sexuální slušnost.⁴²⁷ Určitá část materiálů, které jsou předmětem NCP, tuto definici jistě naplňuje. Sporné tak nebudou např. nahrávky sexuálního styku či vyzývavé nahé fotografie. Proto bylo také vyvozeno, že se na určité případy může aplikovat skutková podstata *šíření pornografie* dle § 191 TrZ, která se stejným pojmem

---

⁴²⁷ ŠÁMAL, GRIVNA, BOHUSLAV, NOVOTNÝ, HERCZEG et al., op. cit., s. 718.

pracuje také. Ostatně zavedenost tohoto termínu je nejspíše důvodem jeho zanesení do nového trestného činu.

Podřazení některých typů intimních snímků pod tento pojem však může být sporné. Vyvolává *selfie* fotografie ve spodním prádle, která není výrazně provokativní, zvláště intenzivně sexuální pud? Uráží fotografie tajně pořízená na veřejnosti pod oblečením osoby neakceptovatelným způsobem cit pro sexuální slušnost? Přitom s ohledem na škodlivost jednání a dopady na oběti jsou i tyto situace, které je nutno do úpravy zahrnout.

Autorka má obavy, zda termín *pornografické dílo* pojme všechny typy intimních snímků. Tím spíše, je-li termín *pornografické dílo* užíván i pro pornografii tvrdou a dětskou, jejichž význam je na míle vzdálen popsáním příkladům. Toto řešení tak může ústít ve tři důsledky:

1. praktické potřeby si vyžádají přijetí legislativní definice *pornografického díla*, která bude pojímat všechny zákonodárcem zamýšlené projevy, nebo
2. soudní praxe přistoupí k širšímu výkladu pojmu, aby zahrnoval širší paletu situací, či
3. pojetí zůstane spíše restriktivní a vyústí v odepření ochrany významné části případů.

Řešení 3. je pro účely NCP zcela nevhodné, důvodová zpráva však uvádí, že by výklad již známých pojmů, včetně *pornografického díla*, měl být shodný jako doposud.⁴²⁸ To tak může vyvolávat praktické problémy. Řešení 2. je nejisté a předpokládalo by neurčitě dlouhou periodu, ve které by ochrana obětí nebyla dostatečná. Jestliže se zároveň nepočítá s přijetím řešení 1., bude vhodnější vymezit předmětné snímky jinak než pojmem *pornografické dílo*.⁴²⁹ V této souvislosti autorka odkazuje na závěry přijaté v podkapitole 4.2.3.

Vymezení kriminalizovaných jednání tolik problematické není, byť je o něco užší než představené návrhy *de lege ferenda*. Chybí zejména *jiné opatření sobě* (nejen jinému) a *zpřístupnění*, které je v návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti pouze ve formě *činit veřejně přístupným*. Zřejmě by tak nebylo pokryto individuální ukázání záznamu, což je hraniční případ a jeho nezahrnutí není zcela nevhodné. Vymezení škodlivých jednání je však přebráno z jiných skutkových podstat a důvodová zpráva nenaznačuje detailnější analýzu vhodné logiky kriminalizace. Ať by tak měl být osud kriminalizace ukázání snímků jakýkoliv, měl by být minimálně zvážen a zahrnutí i nezahrnutí řádně odůvodněno.

---

⁴²⁸ Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 33.

⁴²⁹ Tento závěr mimochodem potvrzuje, že ani samotný pojem *NCP* není neproblematický, což autorka v první části práce deklarovala, ovšem pro účely této práce platí za nejneutrálnější.

Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby by pak z pohledu objektivní stránky mohly být stanoveny o něco přílehavěji. Zde je poznat, že byly kvalifikované skutkové podstaty zkrátka překopírovány z § 191, resp. § 192 TrZ, a nemusí tak zcela reflektovat specifika fenoménu. Vhodné by bylo například přísněji trestat případy, ve kterých je způsobena výraznější újma. Návrh se toto zřejmě snaží reflektovat zvláště přitěžující okolností v podobě spáchání činu *tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem*. Tento znak sice předpokládá větší dosah činu a tím i větší újmu. Zvládne rozlišit i případy „pouhého“ vytvoření a případy rozšíření záznamu, které bude běžně výraznějším zásahem. Nereflektuje však, že výraznější újma může vzniknout i bez užití těchto prostředků. Pod tyto pojmy totiž nespadá individuální zaslání záznamů e-mailem či v chatovací aplikaci (srov. výklad v podkapitole 2.3.3), ale jen šíření s velkým dosahem.

Sdílení jedné či několika málo osobám tak tento znak nenaplní. Ovšem i takové sdílení může být pro oběť devastující, jak již bylo zmíněno v případě zaměstnavatele, partnera či rodinných příslušníků. Návrhem stanovený znak navíc nezvládne reflektovat závažnost případů lavinového přeposílání, které pachatel prvotním zasláním spustí. Pro tyto případy by měla být tato kvalifikovaná skutková podstata nahrazena či doplněna o zvláště přitěžující okolnost spočívající ve *způsobení újmy na právech jiného značné a velkého rozsahu*. S těmito hranicemi počítají i ostatní zvláště přitěžující okolnosti v návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti.⁴³⁰

d) *Subjektivní stránka*

Svou konstrukcí pak skutková podstata vyžaduje úmyslné zavinění, což je vhodné. Velmi pozitivní je, že základní skutková podstata neobsahuje žádné fakultativní znaky subjektivní stránky. Trestní odpovědnost tak vznikne bez ohledu na motivaci či cíl pachatele.

Fakultativní znak obsahuje až kvalifikovaná skutková podstata, a to v podobě *úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch značný či velkého rozsahu*. Toto řešení je v souladu s autorčinnými návrhy *de lege ferenda*, když reflektuje škodlivou motivaci pachatele, kterou může být touha po zisku či získání jiného protiplnění za poskytnutí snímků.

Doplněna by mohla být zvláště přitěžující okolnost spočívající ve spáchání činu *z jiné zavrženěhodné pohnutky*. Případy, kdy se takto pachatel mstí, nejsou výjimečné a jsou

---

⁴³⁰ Srov. § 191a odst. 2 písm. c) a odst. 3 písm. b) navrhovaného trestného činu.

velmi zraňující. Bez ohledu na konečné dopady takového činu je sama tato skutečnost výrazně škodlivější a zaslouží vyšší potrestání.

e) Trestní sazba

Trestní sazba odpovídá hodnocení v úvahách *de lege ferenda*. Obecně by podobný zásah měl být ideálně trestán přísněji než méně závažná porušení soukromí, v daném kontextu jde ovšem o sazby standardní a v rámci nastolené koncepce trestání tak přijatelné. Důležité je, aby vhodně nastavené kvalifikované skutkové podstaty dokázaly reagovat na výraznější zásahy.

f) Konečné vyhodnocení

Optikou provedených analýz a úvah *de lege ferenda* tak návrh obsahuje vhodné prvky i deficiency. Je znát, že je koncepce trestného činu převzata odjinud, a některé znaky tak nejsou zcela přiléhavé. Nedostatky dále trpí zejména kvůli příliš úzkému zaměření jen na *deepfakes*. Rozšíření rozsahu skutkové podstaty však nyní spíše nelze předpokládat. Žádná z připomínek uplatněných v připomínkovém řízení takový požadavek nevznesla; jednou bylo naopak žádáno zúžení návrhu.⁴³¹ Aktuální návrh je navíc součástí významné trestní novely. To může znamenat, že hlavní pozornost bude soustředěna spíše na jiné otázky, a trestný čin dle § 191a TrZ možná tolik diskusí nevzbudí (což se potvrzuje již nyní, když se z 22 připomínek⁴³² k novému trestnému činu věcně vyjádřily jen 3). Zároveň je tím pádem jeho osud závislý na politické vůli přijmout i ostatní koncepční změny.

Autorka je přesvědčena, že budoucí vývoj by měl zohlednit i ostatní formy NCP a v souladu s návrhy *de lege ferenda* stanovit jednu skutkovou podstatu pokrývající všechny typy jednání. Otevře-li se tato diskuse už u aktuálního návrhu, je to ku prospěchu věci. Už jen skutečnost, že alespoň dílčí návrh vzniká, je však pozitivní signál.

4.4 Shrnutí úvah k české trestněprávní úpravě *de lege ferenda*

Nově přijatá směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí vyžaduje kriminalizaci alespoň nejzávažnějších forem NCP. Toto je tak dalším důvodem pro změnu právní úpravy a podkladem pro formulaci nové skutkové podstaty. Jak sama opakovaně zdůrazňuje, jedná se o stanovení minimálních pravidel a takto je třeba k ní také přistupovat.

---

⁴³¹ Připomínky Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2024, sp. zn. Sleg 29/2024, k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti, s. 35-36.

⁴³² Všechny připomínky jsou dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORND3QJZZZ3/>.

Trestný čin *de lege ferenda* by měl pokrývat všechny tři hlavní formy NCP. Trestán by mohl být ten, kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zpřístupní, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak sobě či jinému opatří obrazový, zvukový nebo obrazovo-zvukový záznam sexuální povahy, zejména záznam zachycující pohlavní styk či jiné sexuální aktivity nebo záznam genitálií, hýždí, ženských prsou nebo spodního prádla zakrývajících tyto části těla, který zachycuje či zdánlivě zachycuje osobu, která nedala souhlas k vytvoření takového záznamu nebo k nakládání s takovým záznamem ve smyslu tohoto ustanovení. Mělo by se jednat o trestný čin úmyslný zařazený do hlavy III. TrZ, což s sebou nese i důležité procesní prvky ochrany obětí. Subjekt trestného činu by neměl být omezen. Horní sazba trestu odnětí svobody musí být alespoň jednoroční, ideálně však vyšší, alespoň dvojnásobně. Kvalifikované skutkové podstaty mohou reflektovat spáchání trestného činu tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem a způsobení újmy na právech jiného značné či velkého rozsahu, jakož i úmysl získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch v hladině značné a velkého rozsahu anebo jinou zvlášť zavrženíhodnou pohnutku.

Tyto body jsou aktuálním návrhem nového trestného činu dle § 191a TrZ naplněny pouze částečně. Zejména návrh míří pouze na *deepfake* pornografii, což je ovšem nedostatečné a formulace přesto nejednoznačná. Jelikož bylo znění převzato z jiných trestných činů, a to včetně kvalifikovaných skutkových podstat, postrádá návrh zaměření na specifika jevu i komplexní vyhodnocení. Obzvlášť problematické je zejména užití pojmu *pornografické dílo*.

Závěr

V této diplomové práci byla zkoumána problematika NCP, která zahrnuje vytváření, získávání a sdílení intimních záznamů bez souhlasu vyobrazené osoby. Toto téma se prokázalo jako velmi spletité a mnohvrstevné, a to nejen z hlediska právního, ale též společenského.

První kapitola sloužila k přiblížení podstaty celého fenoménu a jeho jednotlivých projevů a dopadů. Bylo zjištěno, že se svou povahou jedná o komplexní jev. Jako jeho součástí lze rozeznat tři hlavní typy jednání, a to nekonsensuální pořízení pravého intimního záznamu, vytvoření falešného intimního záznamu a nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu (jakéhokoliv typu). Tyto činy jsou často doprovázeny dalšími škodlivými jevy, jako je vydírání či jednání výhrůžné a pomlouvačné.

Výzkumy u obětí těchto činů identifikovaly řadu negativních důsledků. Typicky se potýkají s psychickými potížemi, které zásadním způsobem ovlivňují nejen kvalitu jejich duševního života, ale i fungování ve společnosti. Nepřípustný zásah do práv představují všechny formy NCP, nejvýraznější dopady se však logicky pojí se zpřístupněním intimních záznamů třetím osobám, zejména v případech rozsáhlého šíření. Společenské postavení je tímto často nenávratně poškozeno a oběť zdiskreditována, což negativně ovlivňuje její vztahy i možnosti sociálního rozvoje. S ohledem na charakter digitálního světa je takový důsledek více či méně trvalý. Konečně je s fenoménem spojena i vysoká míra sekundární viktimizace, která je kritická jak pro oběť (pro neustálé prohlubování negativního zásahu), tak společnost jako takovou (s ohledem na zkreslování vnímání jevu, jeho závažnosti a četnosti).

Takto hluboké zásahy si žádají patřičnou právní reakci. Kapitola druhá proto podrobila český právní stav detailní analýze. Hodnotila, které trestné činy a s jakými výsledky lze pro ochranu obětí využít, protože mimotrestní prostředky adekvátní nástroje neposkytují. Každá z typových forem NCP byla zkoumána zvlášť, aby bylo možno získat kompletní obrázek o aktuální úrovni ochrany. A výsledný obrázek má do ideálu daleko.

Bylo zjištěno, že česká právní úprava není schopna specifika NCP dostatečně reflektovat. Oběti těchto činů sice v řadě případů bez ochrany nezůstanou, ta se však odvíjí nikoliv od toho, s čím se musely reálně potýkat, nýbrž od nuancí, které by zásadní význam mít neměly. Stejný záznam totiž není chráněn vždy stejně. Digitální fotografie požívá větší ochrany než ta fyzická, nekonsensuální větší než ta konsensuální. Opačnou optikou je naproti tomu odcizení intimního záznamu z počítače trestáno úplně stejně jako třeba odcizení náhodně uloženého obrázku z internetu.

Tím, že NCP trestáme zprostředkovaně v závislosti na dalších aspektech věci, ignorujeme povahu a skutečný problém celé věci. Ten spočívá v zásahu do nejintimnějšího soukromí jednotlivce, narušení jeho sexuální integrity a lidské důstojnosti. Jestliže někdo úmyslně přehlíží vůli a konsensus osoby, které se záznam bezprostředně týká, mělo by být irelevantní, proč, kde, za jakých okolností a jakými způsoby pořizuje či vytváří takto intimní záznam. Pokud pak někdo takový záznam dokonce zpřístupňuje a šíří, čímž nepřipustně odhaluje jednu z nejnepříjemnějších sfér člověka navenek, neměla by být trestní odpovědnost podmíněna tím, zda toto plánoval od počátku nebo se rozhodl dodatečně, či zda zachycená osoba souhlasila s vyobrazením v čistě důvěrném kontextu či nikoliv.

Česká právní úprava však těmto praktickým potřebám fenoménu aktuálně nemůže dostát. NCP řadí pod obecná či jinak zaměřená ustanovení, navíc často nejednotně či dokonce nesprávně. Ve výsledku vzniká množina případů, která zůstane zcela bez ochrany, a těm ostatním se nedostane ochrana adekvátní. Negativně tak může být ovlivněn přístup k obětem a vnímání tohoto chování, jakož i předvídatelnost trestních sankcí a prevence těchto činů. Za nejkritičtější lze označit případy nekonsensuálního sdílení původně konsensuálních záznamů, což je ovšem situace poměrně častá a značně zraňující.

Poohlédnout se po odlišných způsobech řešení je proto nejen vhodné, ale naprosto nezbytné. Třetí kapitola se proto zaměřila na zahraniční přístupy. Není překvapující, že jedním z hlavních identifikovaných proudů bylo podřazení NCP pod trestné činy na ochranu soukromí. Tato cesta je vcelku logická a poměrně jednoduchá, když rozšíření stávajících či přidání nových skutkových podstat v oblasti, pod kterou téma v širším ohledu spadá, se nabízí. Detailní analýzou jednoho zástupce, kterým bylo Španělsko, a stručnější analýzou dalších právních řádů se stejným postojem bylo zjištěno, že tento přístup může svádět buď k příliš obecnému vymezení, které opět nezvládne reflektovat specifika NCP, nebo naopak začlenění restriktivních prvků, které ochranu v některých situacích omezí. To je dáno zejména zaměřením na soukromý kontext jednání, spíše než prvek sexuální, které se nemusí vždy překrývat.

Jakýmsi protipólem je tak přístup, který NCP bere za sexuální trestný čin. Ten zpravidla lépe odpovídá povaze zásahu, ke kterému tímto činem dochází. Až přespříliš však může být ovlivněn archetypickým vnímáním NCP jako pomstyctivého jednání, což může ústít v dodatečné požadavky na subjektivní stránku, které nejsou vhodné. To se prokázalo zejména rozbořem úpravy Anglie a Walesu jakožto vybraného zástupce tohoto pojetí, která po ověření nefunkčnosti restriktivních prvků od letošního roku již volí celistvější pojetí.

Oba hlavní proudy tak přinášejí problematické aspekty, úvaha o možném odklonění a přijetí zcela odlišné koncepce se však ukázala jako neopodstatněná, když neskýtá žádné přínosy. Státy tak většinou nehledají inovativní řešení a typicky zůstávají v zajetých kolejích jednoho či druhého přístupu; už však lze sledovat i „přeběhlíky“, kteří postupem času pojetí NCP změnili. Ilustrativní případ v práci poskytlo Německo, které v nedávné době vnímání fenoménu proměnilo a již jej vidí jako sexuální trestný čin namísto porušení soukromí.

Celkově tak lze vhodné i nevhodné prvky vysledovat napříč všemi úpravami. V souhrnu však všechny potvrzují, že je NCP fenoménem složeným z několika typových forem jednání, který je veskrze pojímán jako širší či užší komplex jednání, nikoliv jediný specifický čin.

Je načase toto reflektovat i v českém právním řádu, a to přijetím nové skutkové podstaty. Vhodný obsah takové skutkové podstaty byl předmětem argumentace čtvrté kapitoly práce. Mělo by se jednat o úpravu, která bude dopadat na všechny hlavní formy NCP. Která zacelí mezery, které aktuální úprava vykazuje, a sjednotí přítomnou roztržštěnou ochranu. Která se oprostí od restriktivních prvků, které se v zahraničí ukázaly jako nepraktické. Která bude akcentovat sexuální aspekt věci, což se z povahy fenoménu i zahraničních zkušeností ukazuje jako vhodný model, bude-li správně uchopen. A která vyšle jednoznačný signál, že podobné jednání je nepřijatelné a nebude tolerováno, což snad přinese efekt represivně-preventivní, ale i prvek ochranný, nyní přítomný jen zčásti.

Byť je v době odevzdání této práce projednáván návrh nového trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* dle § 191a TrZ, těmto požadavkům v současné podobě může jen sotva dostačovat. Důvodová zpráva značí, že jeho fokus míří hlavně na vytváření a šíření falešných intimních záznamů. Je chvályhodné, že je toto téma otvíráno, když právě falešné snímky v zahraničních úpravách často pokrytí nenalézají. Takto úzké zaměření však nadále prohlubuje roztržštěnost a neúplnost aktuální právní úpravy. Nutný je proto celistvější přístup.

Tlak na znatelnou změnu už přitom nelze ignorovat, když postupně přichází i z míst, kterým je nutno naslouchat, což je nejzřetelněji viditelné na současném návrhu směrnice proti potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Autorka je přitom přesvědčena, že značnou část požadavků, se kterými směrnice přichází, Česká republika momentálně nenaplnuje a nenaplní je ani v případě přijetí nového dílčího trestného činu dle § 191a TrZ. Jedním příkladem za všechny může být nejproblematictější forma NCP, a sice nekonsensuální zpřístupnění intimního záznamu, jehož pokrytí se v předchozí analýze prokázalo jako nedostatečné a kterým se současná podoba novely vůbec nezabývá.

Závěrem lze podtrhnout, že samotná existence jevu, jeho vnímání a přístup k pachatelům i obětem je do značné míry determinován společenskými reáliemi. Bylo rozvedeno, že se *de facto* jedná o formu nekontaktního sexuálního násilí, a to genderově-podmíněného. To jsou přitom témata, která jsou v poslední době velmi často skloňována, a to na národní, nadnárodní i mezinárodní úrovni. Autorka je proto přesvědčena, že je načase téma NCP se vši vážností otevřít i v České republice. Hlasy po tomto volající jsou však stále slyšet spíše izolovaně. Tomuto by snad návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, jakož i aktuální návrh nového trestného činu dle § 191a TrZ, mohly napomoci.

Konečně tak autorka musí splnit to, co si vytyčila v úvodu práce, a sice odpovědět na položené výzkumné otázky:

1. *Dokáže aktuální právní úprava, zejména ta trestněprávní, přiléhavě a dostatečně reagovat na specifika a společenskou škodlivost NCP?*

Nedokáže. Současný právní stav je nedostačující, nepokrývá celý fenomén NCP a ve zbývajícím rozsahu poskytuje ochranu toliko částečnou a roztržštěnou. Optikou toho, o jak závažný jev se jedná, nemůže být takové řešení přijatelné.

2. *Pokud nikoliv, jaká jiná řešení se pro ochranu před těmito činy nabízejí a které řešení je vhodné zvolit v českém právním kontextu?*

Dle názoru autorky je jediným vhodným řešením přijetí nové komplexní skutkové podstaty. Pro tento účel je nejprve třeba zvážit, zda by se mělo jednat o úpravu chránící soukromí či sexuální integritu. Z povahy činu a zahraničních zkušeností se autorka přiklání k poslední jmenované možnosti. Z hodnocení všech prvků úpravy, které přicházejí v úvahu, pak vykryštovalo následující znění skutkové podstaty *de lege ferenda*:

Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zpřístupní, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak sobě či jinému opatří obrazový, zvukový nebo obrazovo-zvukový záznam sexuální povahy, zejména záznam zachycující pohlavní styk či jiné sexuální aktivity nebo záznam genitálií, hýždí, ženských prsou nebo spodního prádla zakrývajícího tyto části těla, který zachycuje či zdánlivě zachycuje osobu, která nedala souhlas k vytvoření takového záznamu nebo k nakládání s takovým záznamem ve smyslu tohoto ustanovení, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Kvalifikované skutkové podstaty by pak měly reflektovat vyšší společenskou škodlivost při spáchání trestného činu *tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí*

nebo jiným obdobně účinným způsobem a způsobení újmy na právech jiného značné či velkého rozsahu, jakož i úmysl získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch v hladině značné a velkého rozsahu anebo jinou zvláště zavrženíhodnou pohnutku.

Autorka neaspiruje na to tvrdit, že tato konstrukce trestného činu je jediná možná a bezvýlučně správná. Je však pevně přesvědčena, že novou komplexní reakci na fenomén NCP potřebujeme. Zůstane-li současný právní stav beze změny a nedočká-li se aktuální návrh trestného činu *zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření* dle § 191a TrZ komplexnějšího pojetí, bude česká trestněprávní ochrana před tímto jednáním stále nedostatečná. Jak otázka nezbytných legislativních změn, tak jejich budoucí vyhodnocení by tak mělo být v příštích měsících a letech téma, které bude slyšet více než doposud, a závěry této práce v něm mohou najít své uplatnění.

Seznam zkratek

Autorský zákon	Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti	Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024, č. j. MSP-303/2023-LO-SP/16, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
Listina základních práv a svobod	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí; návrh směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2022/0066 (COD) ze dne 8. 3. 2022 o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (v době odevzdání práce ve znění ze dne 25. 4. 2024 přijatém Radou Evropské unie dne 7. 5. 2024)
Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti	Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024, č. j. MSP-303/2023-LO-SP/16, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
NCP	Nekonsensuální pornografie (<i>non-consensual pornography</i>)
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
TrŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
TrZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o některých přestupcích	Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o obětech trestných činů	Zákon č. 45/2013, o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů
Zákon o odpovědnosti za přestupky	Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
ZSVM	Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů
ZTOPO	Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

a. Česká literatura

BERANOVÁ, Andrea. Trestněprávní ochrana soukromí a osobnosti v éře moderních technologií. Online. In: ROMŽA, Sergej; TÓTHOVÁ, Veronika. a VINNEROVÁ, Bronislava (eds.). *Košické dni trestného práva 2022, VI. Ročník. Hodnotové smerovanie trestného práva*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2022, s. 344-352. Dostupné z: <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2022/pravf/hodnotove-smerovanie-trestneho-prava.pdf>. [cit. 2024-03-03].

BERANOVÁ, Andrea. Trestný čin neoprávněného pořízení obrazového a zvukové záznamu de lege ferenda. In: GŘIVNA, Tomáš; RICHTER, Martin a ŠIMÁNOVÁ, Hana (ed.). *Vliv nových technologií na trestní právo*. Praha: Auditorium, 2022, s. 247-255. ISBN 978-80-87284-95-7.

ČEJKA DVOŘÁKOVÁ, Michaela. Zveřejňování intimních vizuálních materiálů bez souhlasu zobrazených osob. Online. In: *On-line sexismus jako překážka dosahování genderové rovnosti. Dostojí Česká republika evropským standardům?* Praha: Úřad vlády České republiky, 2022, s. 2-19. Dostupné z: <https://www.tojrovnost.cz/wp-content/uploads/2024/04/On-line-sexismus-jako-prekazka-dosahovani-genderove-rovnosti-Dostoji-Ceska-republika-evropskym-standardum.pdf>. [cit. 2024-05-01].

DLOUHÁ, Marie; SVATOŠOVÁ, Michaela a TENGLEROVÁ, Hana. *Analýza genderově podmíněného kybernásilí v ČR*. Online, výzkumná zpráva. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/urad-vlady/vydavatelstvi/vydane-publikace/Kybersikana_final_final-obsah_FINAL.pdf. [cit. 2023-09-12].

DRÁPAL, Jakub. *Tresty za znásilnění jsou druhé nejpřísnější po vraždě*. Online, výzkumná zpráva. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2023. Dostupné z: https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/LDH_4_23.pdf. [cit. 2024-05-06].

DRAŠTÍK, Antonín; FENYK, Jaroslav et al. *Trestní řád: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-600-7. Dostupné z: Systém ASPI, <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/61/1/2>. [cit. 2024-05-15].

DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav; SOTOLÁŘ, Alexander et al. *Trestní zákoník: Komentář*. Online. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-791-1. Dostupné z: Systém ASPI, <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/6500/1/2>. [cit. 2024-05-15].

DVOŘÁKOVÁ, Michaela. Revenge porn a deepfakes: Ochrana soukromí v éře moderních technologií. Online. *Revue pro právo a technologie*. 2020, roč. 11, č. 22, s. 51-89. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/RPT2020-2-2>. [cit. 2024-01-14].

GARGULÁK, Michal. Kriminalizace nekonsensuální pornografie v České republice. *Trestněprávní revue*. 2018, roč. 17, č. 2, s. 30-35. ISSN 1213-5313.

GŘIVNA, Tomáš. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti v novém trestním zákoníku. Online. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 10, s. 67-72. ISSN 1805-8280. Dostupné z: http://www.bulletin-advokacie.cz/assets/zdroje/casopis/2009/BA_10_2009_web.pdf. [cit. 2024-01-03].

GŘIVNA, Tomáš; ŠÁMAL, Pavel; VÁLKOVÁ, Helena et al. *Oběti trestných činů. Komentář*. 2. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-793-4. Dostupné z: Beck-online, <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgbpwwk232ge4ts&rowIndex=0>. [cit. 2024-05-15].

KOPECKÝ, Kamil a SZOTKOWSKI, René. *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru*. Online, výzkumná zpráva. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, 2017. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.16989.20966>. [cit. 2024-01-29].

KUČEROVÁ, Štěpánka. Kriminalizace nekonsensuální pornografie pohledem právní úpravy Anglie a Walesu, USA a České republiky. *Trestněprávní revue*. 2022, roč. 21, č. 2, s. 95-100. ISSN 1213-5313.

ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1. Dostupné z: Beck-online, <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpwwk5tlgiyq&rowIndex=0>. [cit. 2024-05-15].

ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník a naplňování funkcí a základních zásad trestního práva hmotného. Online. *Bulletin advokacie*. 2009, č. 10, s. 22-36. ISSN 1805-8280. Dostupné z: http://www.bulletin-advokacie.cz/assets/zdroje/casopis/2009/BA_10_2009_web.pdf. [cit. 2023-01-05].

ŠÁMAL, Pavel; DĚDIČ, Jan; GŘIVNA, Tomáš; PŮRY, František a ŘÍHA, Jiří. *Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář*. 2. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-592-3. Dostupné z: Beck-online, <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhbpwwk232ge4dk&rowIndex=0>. [cit. 2024-05-15].

ŠÁMAL, Pavel; GŘIVNA, Tomáš; BOHUSLAV, Lukáš; NOVOTNÝ, Oto; HERCZEG, Jiří et al. *Trestní právo hmotné*. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7598-764-8.

ŠČERBA, Filip et al. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání (2. aktualizace). Online. Praha: C. H. Beck, 2022. Dostupné z: Beck-online, <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgipwk232ge4dcxzs&rowIndex=0>. [cit. 2024-05-15].

b. Zahraniční literatura

BATES, Samantha. Revenge Porn and Mental Health: A Qualitative Analysis of the Mental Health Effects of Revenge Porn on Female Survivors. Online. *Feminist Criminology*. 2017, vol. 12, iss. 1, s. 22-42. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1557085116654565>. [cit. 2023-10-09].

BEUTE, Eva und DHUNGEL, Anna-Katharina. Deepfakes als Gefahr für die Demokratie — eine rechtliche Einordnung. Online. *Cologne Technology Review & Law*. 2023, Jahrgang 3, Ausgabe 1, s. 40-54. ISSN 2747-593X. Dostupné z: https://legaltechcologne.de/wp-content/uploads/2023/03/CTRL-1_23-Websiteversion.pdf [cit. 2024-04-06].

BJARNADÓTTIR, María Rún. Does the Internet Limit Human Rights Protection? The Case of Revenge Porn. Online. *Journal of Intellectual Property, information Technology and E-Commerce Law*. 2016, vol. 7, iss. 3, s. 204-215. ISSN 2190-3387. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=2965604>. [cit. 2023-10-11].

CALETTI, Gian Marco. Modelos de criminalización de la pornografía no consentida. Online. *Cuadernos de política criminal*. 2023, n. 139, s. 119-167. ISSN 2340-9290. Dostupné z: https://www.academia.edu/108735772/MODELOS_DE_CRIMINALIZACI%C3%93N_DE_LA_PORNOGRAF%C3%8DA_NO_CONSENTIDA?source=swp_share. [cit. 2024-04-30].

CAMPBELL, Julia K.; POAGE, Sydney McCartin; GODLEY, Sophie and ROTHMAN, Emily F. Social Anxiety as a Consequence of Non-consensually Disseminated Sexually Explicit Media Victimization. Online. *Journal of Interpersonal Violence*. 2022, vol. 37, iss. 9-10, s. 1-21. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0886260520967150>. [cit. 2024-09-05].

CAMPBELL, Rebecca and RAJA, Sheela. Secondary Victimization of Rape Victims: Insights From Mental Health Professionals Who Treat Survivors of Violence. Online. *Violence and victims*. 1999, vol. 14, iss. 3, s. 261-275. Dostupné z: <https://doi.org/10.1891/0886-6708.14.3.261>. [cit. 2023-10-21].

CITRON, Danielle Keats and FRANKS, Mary Anne. Criminalizing Revenge Porn. Online. *Wake Forest Law Review*. 2014, vol. 49, s. 345-383. ISSN 0043-003X. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=2368946>. [cit. 2024-01-20].

CPS. *Violence against Women and Girls Report. Tenth Edition*. Online, report. London: The Crown Prosecution Service, 2017. Dostupné z: https://www.cps.gov.uk/sites/default/files/documents/publications/cps-vawg-report-2017_0.pdf. [cit. 2024-02-02].

CROFTS, Thomas and KIRCHENGAST, Tyrone A Ladder Approach to Criminalising Revenge Pornography. Online. *The Journal of Criminal Law*. 2019, vol. 83, iss. 1, s. 87-103. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0022018318814361>. [cit. 2023-10-11].

FISICO, Rebecca and HARKINS, Leigh. Technology and Sexual Offending. Online. *Current Psychiatry Reports*. 2021, vol. 23, iss. 9, s. 59-67. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11920-021-01269-1>. [cit. 2023-09-12].

FRANKLIN, Zak. Justice for Revenge Porn Victims: Legal Theories to Overcome Claims of Civil Immunity by Operators of Revenge Porn Websites. Online. *California Law Review*. 2014, vol. 102, iss. 5, s. 1303-1335. ISSN 0008-1221. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24758167>. [cit. 2023-09-26].

FRANKS, Mary Anne. Drafting an Effective 'Revenge Porn' Law: A Guide for Legislators. Online. *SSRN Electronic Journal*. 2015, s. 1-14. ISSN 1556-5068. Dostupné z: <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2468823>. [cit. 2023-10-25].

GASSÓ, Aina M.; MUELLER-JOHNSON, Katrin and GÓMEZ-DURÁN, Esperanza L. Victimization as a Result of Non-Consensual Dissemination of Sexting and Psychopathology Correlates: An Exploratory Analysis. Online. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021, vol. 18, iss. 12, s. 1-13. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph18126564>. [cit. 2024-09-10].

GRUBB, Amy and TURNER, Emily. Attribution of blame in rape cases: A review of the impact of rape myth acceptance, gender role conformity and substance use on victim blaming. Online. *Aggression and Violent Behavior*. 2012, vol. 17, iss. 5, s. 443-452. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2012.06.002>. [cit. 2023-09-25].

HAYNES, Jason. Legislative Approaches to Combating 'Revenge Porn': A Multijurisdictional Perspective. Online. *Statute Law Review*. 2018, vol. 39, iss. 3, s. 319-336. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/slr/hmx008>. [cit. 2023-11-17].

HENRY, Nicola and FLYNN, Asher. Image-Based Sexual Abuse: Online Distribution Channels and Illicit Communities of Support. Online. *Violence Against Women*. 2019, vol. 25, iss. 16, s. 1932-1955. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1077801219863881>. [cit. 2024-09-05].

HENRY, Nicola and POWELL, Anastasia. Sexual Violence in the Digital Age. Online. *Social & Legal Studies*. 2016, vol. 25, iss. 4, s. 397-418. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0964663915624273>. [cit. 2023-10-17].

HENRY, Nicola; POWELL, Anastasia and FLYNN, Asher. *Not Just 'Revenge Pornography': Australians' Experiences of Image-Based Abuse. A Summary Report*. Online, report. Melbourne: RMIT University, 2017. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.29903.59045>. [cit. 2024-01-20].

KAMAL, Mudasir and NEWMAN, William. J. Revenge Pornography: Mental Health Implications and Related Legislation. Online. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online*. 2016, vol. 44, iss. 3, s. 359-367. ISSN 1093-6793. Dostupné z: <https://jaapl.org/content/jaapl/44/3/359.full.pdf>. [cit. 2023-09-24].

KRAHÉ, Barbara. Societal Responses to Sexual Violence Against Women: Rape Myths and the “Real Rape” Stereotype. Online. In: KURY, Helmut; REDO, Sławomir and SHEA, Evelyn. (eds.). *Women and Children as Victims and Offenders: Background, Prevention, Reintegration*. Cham: Springer International Publishing, 2016, s. 671-700. Dostupné z: http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-08398-8_24. [cit. 2023-09-09].

MANIA, Karolina. Legal Protection of Revenge and Deepfake Porn Victims in the European Union: Findings From a Comparative Legal Study. Online. *Trauma, Violence, & Abuse*. 2022, vol. 25, iss. 1, s. 117-129. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/15248380221143772>. [cit. 2024-04-09].

MATSUI, Shigenori. The Criminalization of Revenge Porn in Japan. Online. *Washington International Law Journal*. 2015, vol. 24, no. 2, s. 280. ISSN 2377-0872. Dostupné z: <https://core.ac.uk/download/pdf/267982067.pdf>. [cit. 2024-01-04].

MCGLYNN, Clare a RACKLEY, Erika. Image-Based Sexual Abuse. Online. *Oxford Journal of Legal Studies*. 2017, vol. 37, iss. 3, s. 534-561. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/ojls/gqw033>. [cit. 2023-09-09].

MCGLYNN, Clare; RACKLEY, Erika a HOUGHTON, Ruth. Beyond ‘Revenge Porn’: The Continuum of Image-Based Sexual Abuse. Online. *Feminist Legal Studies*. 2017, vol. 25, iss. 1, s. 25-46. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s10691-017-9343-2>. [cit. 2024-01-24].

MCKINLAY, Tahlee a LAVIS, Tiffany. Why did she send it in the first place? Victim blame in the context of ‘revenge porn’. Online. *Psychiatry, Psychology and Law*. 2020, vol. 27, iss. 3, s. 386-396. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13218719.2020.1734977>. [cit. 2024-10-04].

MILLER, Monica K. Judgments about sexual assault vary depending on whether an affirmative consent policy or a “no means no” policy is applied. Online. *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*. 2020, vol. 12, no. 3, s. 163-175. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/JACPR-03-2020-0485>. [cit. 2024-04-20].

POWELL, Anastasia and HENRY, Nicola. Beyond ‘Revenge Pornography’. In: POWELL, Anastasia and HENRY, Nicola. *Sexual Violence in a Digital Age*. Online. London: Palgrave Macmillan UK, 2017, s. 117-152. Dostupné z: <https://doi.org/10.1057/978-1-137-58047-4>. [cit. 2023-09-11].

POWELL, Anastasia; SCOTT, Adrian; FLYNN, Asher and HENRY, Nicola. *Image-based sexual abuse: An international study of victims and perpetrators. A Summary Report*. Online, report.

Melbourne: RMIT University, 2020. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.35166.59209>. [cit. 2023-04-09].

RACKLEY, Erika; MCGLYNN, Clare; JOHNSON, Kelly; HENRY, Nicola; GAVEY, Nicola et al. Seeking Justice and Redress for Victim-Survivors of Image-Based Sexual Abuse. Online. *Feminist Legal Studies*. 2021, vol. 29, no. 3, s. 293-322. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s10691-021-09460-8>. [cit. 2024-11-11].

RIGOTTI, Carlotta and MCGLYNN, Clare. Towards an EU criminal law on violence against women: The ambitions and limitations of the Commission's proposal to criminalise image-based sexual abuse. Online. *New Journal of European Criminal Law*. 2022, vol. 13, iss. 4, s. 452-477. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/20322844221140713>. [cit. 2024-04-21].

SALTER, Michael and CROFTS, Thomas. Responding to revenge porn: challenges to online legal impunity. Online. *New Views on Pornography: Sexuality, Politics, and the Law*. 2015, s. 233-256.

Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/294787403_Responding_to_revenge_porn_Challenges_to_online_legal_impunity. [cit. 2023-10-25].

SCHEIN, Ava. When Sharing is Not Caring: Creating an Effective Criminal Framework Free from Specific Intent Provisions to Better Achieve Justice for Victims of Revenge Pornography. Online. *Cardozo Law Review*. 2019, vol. 40, issue 4, s. 1953-1993. ISSN 2169-4893. Dostupné z: <https://cardozolawreview.com/wp-content/uploads/2019/05/9-Schein.40.4.9.pdf>. [cit. 2024-04-29].

SKÓRZEWSKA-AMBERG, Małgorzata. Criminal Liability for So-Called Cyber Rape on the Grounds of Article 191a of the Criminal Code. Online. *Krytyka Prawa*. 2018, tom 10, num. 3, s. 126-135. ISSN 2080-1084. Dostupné z: https://journals.kozminski.edu.pl/system/files/Skorzewska-Amberg_3_2018_EN.pdf. [cit. 2024-03-09].

SPARKS, Brandon. A Snapshot of Image-Based Sexual Abuse (IBSA): Narrating a Way Forward. Online. *Sexuality Research and Social Policy*. 2022, vol. 19, iss. 2, s. 689-704. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s13178-021-00585-8>. [cit. 2024-01-30].

STARR, Tegan and LAVIS, Tiffany. Perceptions of Revenge Pornography and Victim Blame. Online. *International Journal of Cyber Criminology*. 2018, vol. 12, iss. 2, s. 427-438. ISSN 0974-2891.

Dostupné

z:

https://www.researchgate.net/publication/335976380_Perceptions_of_Revenge_Pornography_and_Victim_Blame. [cit. 2023-04-10].

ŠEPEC, Miha a LANGO, Melanija. Virtual revenge pornography as a new online threat to sexual integrity. Online. *Balkan Social Science Review*. 2020, vol. 15, s. 118-135. ISSN 1857-8772. Dostupné

z: <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/bssr15&div=10&id=&page=>. [cit. 2024-04-07].

ŠEPEC, Miha. Revenge Pornography or Non-Consensual Dissemination of Sexually Explicit Material as a Sexual Offence or as a Privacy Violation Offence. Online. *International Journal of Cyber Criminology*. 2019, vol. 13, iss 2, s. 418-438. ISSN 0974-2891. Dostupné z: <https://www.cybercrimejournal.com/pdf/MihaSepecVol13Issue2IJCC2019.pdf>. [cit. 2024-02-17].

WARD, Zara. *Intimate image abuse, an evolving landscape*. Online, report. Exeter: Revenge Porn Helpline, 2020. Dostupné z: https://revengepornhelpline.org.uk/assets/documents/intimate-image-abuse-an-evolving-landscape.pdf?_id=1639471939. [cit. 2023-10-10].

ŽIVKOVIĆ, Ivana; ČUBRILO Valentina and DUJIĆ, Katarina. 'Revenge Porn': An Exploration into Redefinition in the Interest of Changing Legislation. Online. Bruxelles: European Judicial Training Network (EJTN), nedatováno. Dostupné z: https://portal.ejtn.eu/PageFiles/20512/Team%20Croatia_Revenge%20Porn%20An%20Exploration%20into%20Redefinition%20in%20the%20Interest%20of%20Changing%20Legislation.pdf. [cit. 2024-03-10].

Seznam použitých internetových zdrojů

a. České internetové zdroje

ČTK. *Muž v Madridu nahlížel pod sukně stovkám žen. Nahrávky dával na internet*. Online. In: iDNES.cz. 22. 8. 2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/madrid-muz-natacel-zeny-upskirting-spanelsko-policie-sexualni-obtezovani.A190822_110117_zahranicni_kha [cit. 2024-02-03].

ESET. *Průzkum ESET: Každý sedmý nezletilý a třetina dospělých sdílí intimní fotky a videa, riziko zneužití hrozí zejména mladistvým*. Online, tisková zpráva. In: ESET. 17. 8. 2022. Dostupné z: <https://www.eset.com/cz/o-nas/pro-novinare/tiskove-zpravy/pruzkum-eset-kazdy-sedmy-nezletily-a-tretina-dospelych-sdili-intimni-fotky-a-vidoa-riziko-zneuziti/> [cit. 2024-01-29].

KULASOVÁ, Magdalena. „Být teenager, zhroutila bych se.“ *Svlékačí aplikace už mají dopady i v Česku*. Online. In: Seznam zprávy. 21. 10. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-byt-teenager-zhroutila-bych-se-svlekaci-aplikace-uz-maji-dopady-i-v-cesku-238660> [cit. 2023-10-24].

PATOČKOVÁ, Tereza. *Porno z pomsty. Zmapovali jsme podsvětí internetu, kde se sdílí nahé snímky obětí*. Online. In: Aktuálně.cz. 19. 3. 2021. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/porno-z-pomsty-zmapovali-jsme-podsveti-internetu-kde-se-sdil-r~b95bc994810f11ebb2f60cc47ab5f122/> [cit. 2024-01-20].

PREUSS, Ondřej. *Deepfake porno bude možné efektivně trestat. Chystá se novela*. Online. In: Dostupný advokát. 15. 4. 2024. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/deepfake-porno> [cit. 2024-05-06].

RADA EVROPSKÉ UNIE. *Rada přijala vůbec první právní předpis EU v oblasti potírání násilí na ženách*. Online, tisková zpráva. In: Consilium. 7. 5. 2024. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2024/05/07/council-adopts-first-ever-eu-law-combating-violence-against-women/> [cit. 2024-05-10].

SPILKOVÁ, Alena. *Své „roztahovačky“ na Facebooku má už i Kladno*. Online. In: Kladenské listy. 4. 11. 2014. Dostupné z: <https://kladenskelisty.cz/92302/sve-%E2%80%99Eroztahovacky-na-facebooku-ma-uz-i-kladno> [cit. 2024-01-20].

Zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Online. In: ODok Portál. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORND3QJZZZ3/>. [cit. 2024-05-17].

b. Zahraniční internetové zdroje

BOTTOMLEY, Bo and BRUCKMAYER, Michaela. *Intimate image abuse – despite increased reports to the police, charging rates remain low*. Online. In: Refuge. 25. 1. 2023. Dostupné z: <https://refuge.org.uk/news/intimate-image-abuse-despite-increased-reports-to-the-police-charging-rates-remain-low/>. [cit. 2024-01-07].

CARTER, Chance. *An Update on the Legal Landscape of Revenge Porn*. Online. In: National Association of Attorneys General. 16. 11. 2021. Dostupné z: <https://www.naag.org/attorney-general-journal/an-update-on-the-legal-landscape-of-revenge-porn/>. [cit. 2023-09-10].

CPS. *‘Revenge porn’ victims are often stalked and harassed by ex-partners*. Online. In: CPS. 30. 11. 2022. Dostupné z: <https://www.cps.gov.uk/cps/news/revenge-porn-victims-are-often-stalked-and-harassed-ex-partners>. [cit. 2024-01-20].

Criminal Justice Bill 155 2023-24 (as amended in Public Bill Committee). Online. In: UK Parliament. Dostupné z: <https://bills.parliament.uk/bills/3511#timeline>. [cit. 2024-05-17].

DEEPNUDE. Deepnude. Online. © 2024. Dostupné z: <https://deepnude.ca/>. [cit. 2023-11-10].

Derecho a la propia imagen. Online. In: Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ). Dostupné z: <https://dpej.rae.es/lema/derecho-a-la-propia-imagen>. [cit. 2023-09-02].

GARSON, Robert. *Virtual Rape: Israel’s Roadmap to Internet Privacy*. Online. In: GS2 Law. 9. 1. 2014. Dostupné z: <https://www.gs2law.com/blog/virtual-rape-israels-roadmap-to-internet-privacy/>. [cit. 2024-04-27].

GUERRA, Michaela Anna. *Revenge porn*. Online. In: altalex. 31. 8. 2020. Dostupné z: <https://www.altalex.com/guide/revenge-porn>. [cit. 2024-02-16].

KÖTZ, Daniel. *Verletzung des höchstpersönlichen Lebensbereichs, § 201a StGB, § 184k StGB/Antragsrücknahme und Vorladung*. Online. In: Anwalt.de. 15. 8. 2023. Dostupné z: <https://www.anwalt.de/rechtstipps/verletzung-des-hoehchstpersoenlichen-lebensbereichs-201a-stgb-184k-stgb-antragsruecknahme-191527.html>. [cit. 2024-02-02].

LIMÓN, Raúl. *Imágenes sexuales que destruyen y matan*. Online. In: El País. 26. 6. 2022. Dostupné z: <https://elpais.com/tecnologia/2022-06-26/imagenes-sexuales-que-destruyen-y-matan.html#>. [cit. 23-03-29].

LLACH, Laura. *Naked deepfake images of teenage girls shock Spanish town: But is it an AI crime?* Online. In: Euronews. 24. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.euronews.com/next/2023/09/24/spanish-teens-received-deepfake-ai-nudes-of-themselves-but-is-it-a-crime>. [cit. 2024-03-01].

MACKINTOSH, Thomas. *Boyfriend regrets circulating student revenge porn video, inquest told*. Online. In: BBC News. 5. 4. 2022. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-60986945>. [cit. 23-03-29].

PÉREZ, Enrique. *Falsos desnudos de menores generados por IA: la Policía investiga en Almendralejo el primer caso masivo en España*. Online. In: Xataka. 20. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.xataka.com/privacidad/falsos-desnudos-menores-generados-ia-policia-investiga-almendralejo-primer-caso-masivo-espana>. [cit. 2024-03-01].

Revenge Porn. Online. In: Cambridge Dictionary. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/revenge-porn>. [cit. 2023-09-12].

SANGSTER, Ella. *Is Anyone Up?: Who is Hunter Moore, AKA The Most Hated Man On the Internet*. Online. In: Harper's BAZAAR. (nedatováno). Dostupné z: <https://harpersbazaar.com.au/hunter-moore-is-anyone-up/>. [cit. 2024-01-03].

SENTENCING COUNCIL. *About the Sentencing Council*. Online. Dostupné z: <https://www.sentencingcouncil.org.uk/sentencing-and-the-council/about-the-sentencing-council/>. [cit. 2024-01-24].

SHKARA, Hayder. *Australia: Revenge porn laws in Australia*. Online. In: Mondaq. 29. 9. 2023. Dostupné z: <https://www.mondaq.com/australia/crime/1371112/revenge-porn-laws-in-australia>. [cit. 2024-03-09].

UK Government. *Online Safety Act: new criminal offences circular*. Online. In: gov.uk. 31. 1. 2024. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/online-safety-act-new-criminal-offences-circular/online-safety-act-new-criminal-offences-circular>. [cit. 2024-02-25].

VANC. Martina. *Trestný čin nebezpečného elektronického obťažovania*. Online. In: Právne noviny. 14. 6. 2021. Dostupné z: <https://www.pravenoviny.sk/trestny-cin-nebezpecneho-elektronickeho-obtazovania>. [cit. 2024-03-09].

WILPERT, Chris Von. *7 Best Nudify Apps 2024 (#1 AI Nudifier For Photos)*. Online. In: Content Mavericks. 15. 5. 2024. Dostupné z: <https://contentmavericks.com/best-nudify-app/>. [cit. 2024-05-16].

Seznam použitých právních předpisů a jiných legislativních dokumentů

a. České právní předpisy a legislativní dokumenty

Důvodová zpráva k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024, č. j. MSP-303/2023-LO-SP/16, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné také z: <https://odok.cz/portal/services/download/attachment/KORND3QPVT01/>.

Návrh zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024, č. j. MSP-303/2023-LO-SP/16, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné také z: <https://odok.cz/portal/services/download/attachment/KORND3QPVSRE/>.

Připomínky Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2024, sp. zn. Sleg 29/2024, k návrhu zákona Ministerstva spravedlnosti ze dne 26. 3. 2024, č. j. MSP-303/2023-LO-SP/16, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné také z: <https://odok.cz/portal/services/download/attachment/KORND4LDEC50/>.

Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vládní návrh zákona (vč. důvodové zprávy), kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 616/0 ve volebním období 2021-2025. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=232611>.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

b. Evropské právní předpisy a legislativní dokumenty

Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2019)1 ze dne 27. 3. 2019, prevence a potírání sexismu. Dostupné také z: <https://rm.coe.int/doporuceni-vyboru-ministru-rady-evropy-cs/16809537f6>.

Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady COM(2022) 105 final ze dne 8. 3. 2022 o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (znění ze dne 25. 4. 2024 přijaté Radou Evropské unie dne 7. 5. 2024). Dostupné také z: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-33-2024-INIT/cs/pdf>.

Původní znění návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady COM(2022) 105 final ze dne 8. 3. 2022 o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0105>.

Smlouva o fungování Evropské unie. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>.

c. Zahraniční právní předpisy a legislativní dokumenty

ANGLIE a WALES. Návrh zákona o trestním soudnictví 155 2023-24 ve znění pozměňovacích návrhů výboru pro veřejné návrhy zákonů (*Criminal Justice Bill 155 2023-24 as amended in Public Bill Committee*). Dostupné také z: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-04/0155/230155.pdf>.

ANGLIE a WALES. Zákon o domácím násilí z roku 2021 (*Domestic Abuse Act 2021*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/17/contents/enacted>.

ANGLIE a WALES. Zákon o komunikacích z roku 2003 (*Communications Act 2003*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/contents>.

ANGLIE a WALES. Zákon o online bezpečnosti z roku 2023 (*Online Safety Act 2023*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/50/section/188/enacted>

ANGLIE a WALES. Zákon o sexuálních trestných činech z roku 2003 (*Sexual Offences Act 2003*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/contents>.

ANGLIE a WALES. Zákon o trestním soudnictví a soudech z roku 2015 (*Criminal Justice and Courts Act 2015*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/2/contents/enacted>.

ANGLIE a WALES. Zákon o voyeurismu (deliktech) z roku 2019 (*Voyeurism (Offences) Act 2019*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2019/2/section/1>.

ANGLIE a WALES. Zákon o zneužívání počítačů z roku 1990 (*Computer Misuse Act 1990*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1990/18/contents>.

BELGICKÉ KRÁLOVSTVÍ. Trestní zákoník ze dne 8. června 1867 (*Code pénal du 8 juin 1867*). Dostupné také z: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/loi/1867/06/08/1867060850/justel>.

DÁNSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Trestní zákoník ve znění zákona č. 434 ze dne 25. 4. 2024 (*Straffeloven som ændret ved lov LBK nr 434 af 25. 4. 2024*). Dostupné také z: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/434>.

FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA. Trestní zákoník (*Code pénal*). Dostupné také z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/2024-05-12/.

CHORVATSKÁ REPUBLIKA. Trestní zákoník (*Kazneni zakon*). Dostupné také z: <https://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon>.

ITALSKÁ REPUBLIKA. Královský dekret č. 1398 ze dne 19. října 1930, trestní zákoník (*Regio Decreto 19 ottobre 1930, n. 1398, Codice Penale*). Dostupné také z: <https://www.gazzettaufficiale.it/sommario/codici/codicePenale>.

KANADA. Trestní zákoník, R.S.C., 1985, kap. C-46 (*Criminal Code, R.S.C., 1985, c. C-46*). Dostupné také z: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-46/index.html>.

MALTSKÁ REPUBLIKA. Kapitola 9 zákonů Malty, trestní zákoník (*Chapter 9 of the laws of Malta, Criminal Code*). Dostupné také z: <https://legislation.mt/eli/cap/9/eng/pdf>.

MALTSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. XIII z roku 2018 – zákon o genderově podmíněném násilí a domácím násilí (*Act No. XIII of 2018 – Gender-Based Violence and Domestic Violence Act*). Dostupné také z: <https://legislation.mt/eli/act/2018/13/eng/pdf>.

MALTSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. XXIV z roku 2019 – novela trestního zákoníku a zákona o genderově podmíněném násilí a domácím násilí (*Act No. XXIV of 2019 – Criminal Code and the Gender-Based Violence and Domestic Violence (Amendment) Act*). Dostupné také z: <https://legislation.mt/eli/act/2019/24/eng/pdf>.

NIZOZEMSKÉ KRÁLOVSTÍ. Trestní zákoník (*Wetboek van Strafrecht*). Dostupné také z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0001854/2024-01-01#BoekTweede>.

POLSKÁ REPUBLIKA. Zákon ze dne 6. června 1997, trestní zákoník (*Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., kodeks karny*). Dostupné také z: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2024-17-t-j,16798683.html>

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 48/95, ze dne 15. března, trestní zákoník (*Decreto-Lei n.º 48/95, de 15 de março, Código Penal*). Dostupné také z: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/1995-34437675>.

SKOTSKO. Zákon o násilném chování a sexuální újmě (Skotsko) z roku 2016 (*Abusive Behaviour and Sexual Harm (Scotland) Act 2016*). Dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/asp/2016/22/contents/enacted>.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon. Dostupné také z: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20240315>.

SLOVINSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 55/08 ze dne 4. 6. 2008, trestní zákoník (*Zakon št. 55/08 z dne 4. 6. 2008, Kazenski zakonik*). Dostupné také z: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5050>.

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO. Trestní zákoník (*Strafgesetzbuch*). Dostupné také z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/BJNR001270871.html>.

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Směrnice Nejvyššího státního zastupitelství č. 3/2017 ze dne 21. září o reformě trestního zákoníku provedené zákonem č. 1/2015 ze dne 30. března ve vztahu k trestným činům o odhalování a zveřejňování tajemství a trestným činům o škodách v oblasti informačních technologií (*Circular de la Fiscalía General del Estado 3/2017, de 21 de septiembre, sobre la reforma del Código Penal operada por la LO 1/2015, de 30 de marzo, en relación con los delitos de descubrimiento y revelación de secretos y los delitos de daños informáticos*). Dostupné také z: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=FIS-C-2017-00003>.

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Španělská Ústava (*Constitución Española*). Dostupné také z: [https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/\(1\)/con](https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/(1)/con).

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Ústavní zákon č. 10/1995, ze dne 23. listopadu, trestní zákoník (*Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal*). Dostupné také z: <https://www.boe.es/eli/es/lo/1995/11/23/10/con>.

ŠPANĚLSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Ústavní zákon č. 10/2022, ze dne 6. září, o komplexní záruce sexuální svobody (*Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual*). Dostupné také z: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2022/09/06/10/con>.

ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ. Zákon č. 700 z roku 1962, trestní zákoník [(*Brottsbalk (1962:700)*)]. Dostupné také z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/.

Seznam použité judikatury

a. Česká judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 22. 3. 1990, sp. zn. 2 Tzf 3/90.

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 1. 1996, sp. zn. 4 To 948/95.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 612/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 6 Tdo 1479/2012.

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2014, sp. zn. 6 Tdo 54/2014-19.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 4 Tdo 815/2014-37.

Nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 1774/14.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 7 Tdo 731/2015-20.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. 3 Tdo 1594/2015-26

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 7 Tdo 932/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 4 Tdo 264/2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2017, sp. zn. 8 Tdo 1106/2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2017, sp. zn. 5 Tdo 1085/2017.

Rozhodnutí Okresního soudu v Písku ze dne 15. 1. 2018, sp. zn. 5 T 139/2017.

Rozhodnutí Okresního soudu v Benešově ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. 2 T 20/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 8 Tdo 681/2018.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. 8 Tdo 891/2018.

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2018, sp. zn. 6 To 144/2017.

Rozhodnutí Okresního soudu v Kladně ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 2 T 16/2019.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. 8 Tdo 282/2019.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. 6 Tdo 821/2019.

Rozhodnutí Okresního soudu v Hodoníně ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 3 T 42/2020.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 11. 2020, sp. zn. 8 Tdo 1121/2020.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2021, sp. zn. 6 Tdo 148/2021.

Rozhodnutí Okresního soudu v Kladně ze dne 26. 10. 2021, sp. zn. 5 T 64/2021.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1023/2021

Rozhodnutí Okresního soudu v Příbrami ze dne 31. 12. 2021, sp. zn. 3 T 198/2021.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 4. 2022, sp. zn. 3 To 8/2022.

Rozhodnutí Okresního soudu v Mostě ze dne 10. 5. 2022, sp. zn. 4 T 147/2021.

Rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 22. června 2022, sp. zn. 1 T 55/2022.

Rozhodnutí Okresního soudu v Písku ze dne 7. 2. 2023, sp. zn. 7 T 154/2022.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2023, sp. zn. 8 Tdo 901/2023.

b. Zahraniční judikatura

Decision of the United States Court of Appeals, Fifth Circuit, dated 11. 9. 1984, no. 83-2280. Wood v Hustler Magazine, Inc. (Rozhodnutí pátého obvodu odvolacího soudu Spojených států ze dne 11. 9. 1984, č. 83-2280. Wood v. Hustler Magazine, Inc.). Dostupné také z: <https://casetext.com/case/wood-v-hustler-magazine-inc>.

Sentencia del Tribunal Supremo, Sala de lo Civil, de 29 6. 2011, ROJ: STS 5861/2011. (Rozsudek civilního senátu Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. STS 5861/2011). Dostupné také z: <https://www.poderjudicial.es/search/TS/openDocument/eacae3fdcf78a18d/20111010>.

Urteil des Bundesgerichtshofs vom 13. 10. 2015, Az. VI ZR 271/14 (Rozsudek Spolkového soudního dvora ze dne 13. 10. 2015, Az. VI ZR 271/14). Dostupné také z: <https://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=en&nr=73173&pos=0&anz=1>.

Beschluss dem VG Ansbach vom 15. 7. 2021, AN 15 S 20.02781 (Rozhodnutí Správního soudu v Ansbachu ze dne 15. 7. 2021, AN 15 S 20.02781). Dostupné také z: <https://openjur.de/u/2387638.html>.

Beschluss dem Bayerischer VGH vom 4. 11. 2021, 10 CS 21.2126 (Rozhodnutí Bavorského správního soudu ze dne 4. 11. 2021, 10 CS 21.2126). Dostupné také z: <https://openjur.de/u/2382930.html>.

Beschluss dem OLG Hamm vom 13. 7. 2023, 1 WF 93/23 (Rozhodnutí Vyššího krajského soudu v Hammu ze dne 13. 7. 2023, 1 WF 93/23). Dostupné také z: <https://openjur.de/u/2472666.html>.

Seznam ostatních zdrojů

BERANOVÁ, Andrea. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 20. 2. 2024, 23. 4. 2024, 30. 4. 2024, 14. 5. 2024. Osobní rozhovory.

DVOŘÁKOVÁ, Michaela. *Diskuse nad koncepcí NCP a prvky trestného činu de lege ferenda*. 19. 3. 2024, 3. 4. 2024. Osobní rozhovory.

DVOŘÁKOVÁ, Michaela. *Právo na informační sebeurčení a nedovolené šíření sexuálních záznamů*. Online, diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta, 2018. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/t361z/IS_Pravo_na_informacni_sebeurceni_a_nedovolene_sireni_sexualnich_zaznamu.pdf. [cit. 2024-02-05].

Pro účely překladu cizojazyčných zdrojů bylo využito též technologií umělé inteligence, konkrétně nástrojů ChatGPT, DeepL Translate a Google Translate.

Komparativní analýza trestněprávní úpravy nekonsensuální pornografie

Abstrakt

Tato diplomová práce je věnována problematice nekonsensuální pornografie (NCP), známé tako jako *revenge porn* či *image-based sexual abuse*. Fenomén zahrnuje různé způsoby vytváření, získávání a sdílení intimních záznamů osoby, která k takovému jednání nedala souhlas. V poslední době se jedná o téma často mediálně skloňované, na které již adresně reaguje řada zahraničních právních řádů, ovšem v České republice se podobné odezvy prozatím nedočkalo.

Cílem práce je zanalyzovat trestněprávní relevanci jednotlivých forem tohoto jevu a vyhodnotit, zda současný právní stav před těmito typy jednání poskytuje dostatečnou ochranu, a případně navrhnout úpravy *de lege ferenda*, které zajistí adekvátní trestněprávní reakci. Pro splnění cíle práce autorka používá kombinace metody deskriptivní, analytické, komparativní a syntetické.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola vymezuje pojem NCP, její projevy a škodlivé dopady v psychické a sociální sféře obětí, což zahrnuje i pojednání o často přítomné sekundární viktimizaci. Druhá kapitola analyzuje českou právní úpravu optikou jednotlivých forem NCP a ověřuje možnost a efektivitu uplatnění relevantních trestných činů, aby zjistila případné nedostatky současné právní úpravy. Třetí kapitola se zabývá zahraničními přístupy k této problematice a identifikuje vhodné a nevhodné prvky speciálních skutkových podstat, kterými jiné právní řády disponují, za účelem nalezení vhodného řešení pro uchopení tohoto fenoménu z pohledu trestního práva. V závěrečné čtvrté kapitole autorka navrhuje skutkovou podstatu trestného činu *de lege ferenda*, která by v českých podmínkách na fenomén NCP odpovídajícím způsobem reagovala, a to při zohlednění aktuálních legislativních změn plánovaných na úrovni české i unijní.

Po vyhodnocení všech relevantních otázek tak autorka dochází k závěru, že současná trestněprávní úprava nenabízí adekvátní reakci na jednotlivé projevy NCP. Po identifikaci vhodnějších řešení nalezených v zahraničních právních úpravách navrhuje přijetí nového komplexního trestného činu, který bude pokrývat celý soubor jednání, jenž pod diskutovaný fenomén spadá.

Klíčová slova: nekonsensuální pornografie, porno pomsta, sexuální zneužívání založené na obrazovém znázornění, konsensus

Comparative Analysis of Criminal Legal Regulation of Non-Consensual Pornography

Abstract

This thesis addresses the issue of non-consensual pornography (NCP), commonly known as *revenge porn* or *image-based sexual abuse*. The phenomenon encompasses various methods of creating, obtaining, and sharing intimate materials of individuals without their consent. In recent times, it has become a frequently discussed topic in the media, prompting targeted responses from several foreign legal systems. However, the Czech Republic has yet to enact similar measures.

The objective of this thesis is to analyze the legal relevance of different forms of this phenomenon and evaluate whether the current legal framework provides sufficient protection against such conduct. Additionally, it aims to propose legislative reforms, if necessary, to ensure an adequate legal response. To achieve these goals, the author employs a combination of descriptive, analytical, comparative, and synthetic methods.

The thesis is divided into four chapters. The first chapter defines the concept of NCP, its forms, and the harmful impacts on the psychological and social well-being of victims, including discussions on secondary victimization. The second chapter analyzes the Czech legal framework regarding various forms of NCP and assesses the applicability and effectiveness of relevant criminal offenses to identify potential shortcomings in the current legal regime. The third chapter examines foreign approaches to this issue, identifying suitable and unsuitable elements of special statutory provisions employed by other legal systems, with the aim of finding an appropriate solution from the perspective of criminal law. In the concluding fourth chapter, the author formulates *de lege ferenda* proposals, which would provide a suitable response to the NCP phenomenon within the Czech context, taking into account planned legislative changes at both the national and European levels.

After evaluating all relevant issues, the author concludes that the current criminal law framework does not offer an adequate response to the various forms of NCP. Following the identification of more suitable solutions found in foreign legal frameworks, the author proposes the adoption of a new comprehensive criminal offense covering the entire range of behaviors falling under the discussed phenomenon.

Klíčová slova: non-consensual pornography, revenge porn, image-based sexual abuse, consent